



KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.2.2017 r.
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej

(wersja przekształcona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Kontekst polityczny

Obywatele Unii Europejskiej wydają znaczną część swoich dochodów na energię, energia stanowi również ważny czynnik dla przemysłu europejskiego. Jednocześnie sektor energetyczny odgrywa istotną rolę w realizacji obowiązku polegającego na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych w UE o co najmniej 40 % do 2030 r. przy czym udział odnawialnych źródeł energii ma wynosić 50 % do 2030 r.

Wnioski dotyczące wersji przekształconej dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, rozporządzenia w sprawie rynku energii elektrycznej oraz rozporządzenia ustanawiającego europejską Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki stanowią część obszerniejszego pakietu inicjatyw Komisji („Czysta energia dla wszystkich”). Pakiet ten zawiera najważniejsze propozycje Komisji mające na celu wdrożenie unii energetycznej przewidzianej w planie działania na rzecz unii energetycznej¹. Obejmuje on zarówno wnioski ustawodawcze, jak i inicjatywy nielegislacyjne, mające na celu stworzenie ram wspomagających, które sprzyjają realizacji wymiernych korzyści dla obywateli, zatrudnienia, wzrostu gospodarczego i inwestycji, przy jednoczesnym wnoszeniu wkładu we wszystkie pięć wymiarów unii energetycznej. Priorytetami dla pakietu są zatem efektywność energetyczna, globalne przywództwo UE w zakresie energii ze źródeł odnawialnych oraz zapewnieniem konsumentom energii uczciwych warunków.

Zarówno Rada Europejska², jak i Parlament Europejski³ wielokrotnie podkreślały, że sprawnie działający zintegrowany rynek energii jest najlepszym narzędziem do zagwarantowania przystępnych cen energii, bezpiecznych dostaw energii oraz do umożliwienia integracji i rozwoju większych ilości energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych w sposób racjonalny pod względem kosztów. Konkurencyjne ceny są niezbędne do osiągnięcia wzrostu gospodarczego i dobrobytu konsumentów w Unii Europejskiej, zatem stanowią jądro unijnej polityki energetycznej. Podstawę obecnej struktury rynku stanowią przepisy zawarte w trzecim pakiecie energetycznym⁴ przyjętym w 2009 r. Przepisy te uzupełniono następnie ustawodawstwem z zakresu przeciwdziałania nadużyciom

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu, COM(2015) 80 final.

² Wyniki 3429. posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 26 listopada 2015 r. 14632/15; wyniki 3472. posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 6 czerwca 2016 r. 9736/16.

³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2016 r. „W kierunku nowej struktury rynku energii” (P8_T A(2016) 0333).

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72 z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55–93 (dalej zwana „dyrektywą w sprawie energii elektrycznej”); rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 15–35 (dalej zwane „rozporządzeniem w sprawie energii elektrycznej”); rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 1–14 (dalej zwane „rozporządzeniem w sprawie ACER”).

pozycji rynkowej⁵ oraz aktami wykonawczymi dotyczącymi obrotu energią elektryczną i zasad eksploatacji sieci⁶. Unijny rynek wewnętrzny energii został zbudowany na ugruntowanych zasadach, takich jak prawo dostępu osób trzecich do sieci elektroenergetycznych, wolny wybór dostawców przez konsumentów, solidne zasady rozdziału, usunięcie barier w handlu transgranicznym, nadzór rynku przez niezależne organy regulacyjne sektora energetyki oraz ogólnounijna współpraca organów regulacyjnych i operatorów sieci w ramach Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) i europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych (ENTSO).

Dzięki trzeciemu pakietowi energetycznemu poczyniono postępy z korzyścią dla konsumentów. Doprowadził do większej płynności europejskich rynków energii elektrycznej i znacznego zwiększenia handlu transgranicznego. Konsumentów w wielu państwach członkowskich mogą obecnie czerpać korzyści wynikające z większego wyboru. Wzmocniona konkurencja, zwłaszcza na rynkach hurtowych, pomogła w utrzymaniu cen hurtowych na stałym poziomie. Nowe prawa konsumentów wprowadzone w ramach trzeciego pakietu energetycznego spowodowały wyraźną poprawę pozycji konsumentów na rynkach energii.

Nowe wydarzenia doprowadziły do fundamentalnych zmian na europejskich rynkach energii elektrycznej. Udział energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii wzrósł gwałtownie. Przechodzenie na odnawialne źródła energii będzie kontynuowane, ponieważ jest ono nieodzowne w celu realizacji obowiązków Unii na mocy porozumienia paryskiego w sprawie klimatu. Charakterystyka fizyczna odnawialnych źródeł energii – większa niestabilność, mniejsza przewidywalność i większe rozproszenie niż w przypadku wytwarzania konwencjonalnego – wymaga dostosowania zasad dotyczących rynku i eksploatacji sieci do bardziej elastycznego charakteru rynku. Jednocześnie ingerencje państw, często przygotowywane w sposób nieskoordynowany, przyczyniły się do zakłóceń na hurtowym rynku energii elektrycznej, przynosząc negatywne konsekwencje dla inwestycji i handlu transgranicznego⁷. Znaczne zmiany mają również miejsce w zakresie technologii.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1–16; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1348/2014 z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie przekazywania danych wdrażające art. 8 ust. 2 i 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, Dz.U. L 363 z 18.12.2014, s. 121–142.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1–16; rozporządzenie Komisji (UE) nr 543/2013 z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie dostarczania i publikowania danych na rynkach energii elektrycznej, zmieniające załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009, Dz.U. L 163 z 15.6.2013, s. 1–12; rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24–72; rozporządzenie Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci, Dz.U. L 112 z 27.4.2016, s. 1–68; rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1388 z dnia 17 sierpnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący przyłączenia odbioru, Dz.U. L 223 z 18.8.2016, s. 10–54; rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci określający wymogi dotyczące przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego oraz modułów parku energii z podłączeniem prądu stałego, Dz.U. L 241 z 8.9.2016, s. 1–65; rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1719 z dnia 26 września 2016 r. ustanawiające wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych, Dz.U. L 259 z 27.9.2016, s. 42–68; inne wytyczne i kodeksy sieci zostały zatwierdzone przez państwa członkowskie i oczekują na przyjęcie.

⁷ Zob. komunikat Komisji „Realizacja rynku wewnętrznego energii elektrycznej przy jak najlepszym wykorzystaniu interwencji publicznej”, C(2013) 7243 final z dnia 5.11.2013 r.

Handel energią elektryczną odbywa się w skali nieomal całej Europy za pośrednictwem tzw. łączenia rynków, organizowanego wspólnie przez giełdy energii i operatorów systemów przesyłowych. Cyfryzacja i gwałtowny rozwój internetowych liczników i rozwiązań handlowych umożliwiają przemysłowi, przedsiębiorstwom, a nawet gospodarstwom domowym wytwarzanie i magazynowanie energii elektrycznej, a także uczestnictwo w rynkach energii elektrycznej za pośrednictwem tzw. rozwiązań z zakresu odpowiedzi odbioru. Rynek energii elektrycznej następnej dekady będzie się charakteryzował bardziej zmiennym i rozproszonym wytwarzaniem energii elektrycznej, zwiększoną współzależnością pomiędzy państwami członkowskimi i nowymi możliwościami dla konsumentów w zakresie zmniejszenia kwot rachunków i aktywnego uczestnictwa w rynkach energii elektrycznej za pośrednictwem odpowiedzi odbioru, konsumpcji własnej lub magazynowania.

Niniejsza inicjatywa dotycząca rynku energii elektrycznej ma zatem na celu dostosowanie obecnych zasad dotyczących rynku do nowej rzeczywistości rynkowej poprzez umożliwienie swobodnego przepływu energii elektrycznej do miejsc, w których jest najbardziej potrzebna, za pośrednictwem niezakłóconych sygnałów cenowych przy jednoczesnym nadaniu większych praw konsumentom i uzyskaniu maksymalnych korzyści dla społeczeństwa wynikających z transgranicznej konkurencji oraz zapewnieniu właściwych sygnałów i zachęt do prowadzenia niezbędnych inwestycji w celu obniżenia emisyjności naszego systemu energetycznego. Da również pierwszeństwo rozwiązaniom zwiększającym efektywność energetyczną i przyczyni się do realizacji celu polegającego na uzyskaniu wiodącej roli na świecie w zakresie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, tym samym przyczyniając się do unijnego celu zakładającego tworzenie miejsc pracy, wzrost gospodarczy i przyciąganie inwestycji.

Dostosowanie zasad rynkowych

Obowiązujące zasady rynkowe opierają się na głównych technologiach wytwarzania ostatniego dziesięciolecia, tzn. na scentralizowanych dużych elektrowniach opalanych paliwami kopalnymi, przy ograniczonym udziale konsumentów. Ponieważ niestabilne odnawialne źródła energii będą odgrywać coraz większą rolę w przyszłym koszyku energetycznym, a konsumenci powinni mieć możliwość uczestnictwa w rynkach, jeżeli sobie tego życzą, przedmiotowe zasady należy dostosować. Krótkoterminowe rynki energii elektrycznej umożliwiające transgraniczny handel energią elektryczną ze źródeł odnawialnych są kluczowe dla skutecznej integracji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na rynku. Przyczyną tego jest fakt, że większość energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych można precyzyjnie prognozować jedynie krótko przed wytworzeniem (ze względu na niepewność związaną z warunkami pogodowymi). Stworzenie rynków umożliwiających udział zaplanowany z niewielkim wyprzedzeniem przed dostawą (tzw. rynki dnia bieżącego i bilansujące) jest przełomowym krokiem w celu umożliwienia producentom energii ze źródeł odnawialnych sprzedaży energii na uczciwych warunkach i spowoduje dodatkowo większą płynność na rynku. Rynki krótkoterminowe zapewnią nowe możliwości biznesowe dla uczestników oferujących rezerwowe rozwiązania energetyczne w okresie wysokiego zapotrzebowania i niewielkiego wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Obejmuje to możliwość dostosowania odbioru przez konsumentów (odpowiedź odbioru), magazynowanie lub elastyczne wytwarzanie. Chociaż radzenie sobie z niestabilnością w małych regionach może być kosztowne, agregacja wytwarzania z niestabilnych odnawialnych źródeł energii w większych obszarach może pomóc w zaoszczędzeniu znacznych kwot pieniędzy. Jednak zintegrowane rynki krótkoterminowe są nadal brakującym elementem.

Wady obecnych mechanizmów rynkowych powodują zmniejszenie atrakcyjności sektora energetycznego w zakresie nowych inwestycji. Posiadający odpowiednie połączenia wzajemne system energetyczny, w którym ceny odpowiadają sygnałom rynkowym, będzie efektywnie stymulował niezbędne inwestycje w wytwarzanie i przesył i zapewni ich realizację w najbardziej potrzebnych miejscach, a tym samym będzie minimalizował konieczność inwestycji planowanych przez państwo.

Krajowe zasady rynkowe (np. limity cen) i ingerencje państwa utrudniają obecnie odzwierciedlanie przez ceny niedoboru energii elektrycznej. Ponadto obszary cenowe nie zawsze odzwierciedlają faktyczny deficyt, w przypadku gdy są źle skonfigurowane i wyznaczane jako odbicie granic politycznych. Nowa struktura rynku ma na celu poprawę sygnałów cenowych w celu stymulowania inwestycji w miejscach, w których są one najbardziej potrzebne, z odzwierciedleniem ograniczeń sieciowych oraz centrów popytu a nie granic krajowych. Sygnały cenowe powinny również umożliwiać odpowiednie wynagrodzenie elastycznych zasobów (z uwzględnieniem odpowiedzi odbioru i magazynowania), ponieważ takie zasoby opierają się na korzyściach w krótszych okresach (np. nowoczesne elektrownie gazowe, które są wykorzystywane wyłącznie w godzinach szczytu lub zmniejszenia zapotrzebowania przemysłowego w czasie szczytowego obciążenia lub przeciążenia systemu). Skuteczne sygnały cenowe zapewniają również wydajne dysponowanie istniejących aktywów wytwórczych. Dlatego też kwestią pierwszorzędą jest dokonanie przeglądu obowiązujących zasad, które zakłócają kształtowanie cen (takich jak zasady określające pierwszeństwo dysponowania niektórymi instalacjami) w celu aktywowania i pełnej realizacji potencjału elastyczności, który może zaoferować strona odbioru.

Konsumenci centralnym elementem rynku energii

Pełne zintegrowanie konsumentów przemysłowych, komercyjnych i prywatnych z systemem energetycznym może umożliwić uniknięcie znacznych kosztów wytwarzania rezerwowego: kosztów, które w przeciwnym razie poniosą ostatecznie konsumenci. Umożliwia to konsumentom nawet czerpanie korzyści z fluktuacji cenowych oraz zarabianie poprzez udział w rynku. Aktywowanie udziału konsumentów jest zatem warunkiem wstępnym udanego zarządzania transformacją energetyki w opłacalny sposób.

Zapewnienie konsumentom energii nowego ładu jest podstawowym zobowiązaniem unii energetycznej. Jednakże obecne zasady rynkowe często nie pozwalają konsumentom na czerpanie korzyści z takich nowych możliwości. Chociaż konsumenci mogą wytwarzać i magazynować energię elektryczną oraz zarządzać zużyciem energii w sposób łatwiejszy niż kiedykolwiek, obecna struktura rynku detalicznego uniemożliwia im czerpanie pełnych korzyści z takich możliwości.

W większości państw członkowskich konsumenci mają niewielkie zachęty, o ile w ogóle je mają, do zmiany zużycia w odpowiedzi na zmieniające się ceny na rynkach, ponieważ sygnały cenowe w czasie rzeczywistym nie są przekazywane konsumentom końcowym. Pakiet dotyczący struktury rynku stanowi szansę realizacji wspomnianego zobowiązania. Bardziej przejrzyste sygnały cenowe w czasie rzeczywistym będą stymulować udział konsumentów indywidualnie lub poprzez koncentratorów i zwiększą elastyczność systemu elektroenergetycznego, ułatwiając integrację energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii. Oprócz zapewniania ogromnego potencjału w zakresie oszczędności energii dla gospodarstw domowych, postępy techniczne oznaczają również, że urządzenia i systemy, takie jak inteligentne sprzęty gospodarstwa domowego, pojazdy elektryczne, systemy klimatyzacji i pompy ciepła w budynkach izolowanych i w systemach lokalnego ogrzewania i chłodzenia mogą automatycznie dostosowywać się do fluktuacji cenowych i oferować, na dużą skalę, istotny i elastyczny wkład w sieć elektroenergetyczną. W celu umożliwienia

konsumantom czerpania korzyści finansowych z tych nowych możliwości muszą oni mieć dostęp do odpowiadających potrzebom inteligentnych systemów oraz do umów na dostawy energii elektrycznej opartych na dynamicznych cenach powiązanych z rynkiem transakcji natychmiastowych. Oprócz dostosowania zużycia przez konsumentów do sygnałów cenowych, pojawiają się obecnie nowe usługi odbioru, w ramach których nowi uczestnicy rynku oferują zarządzanie zużyciem energii elektrycznej szeregu konsumentów, płacąc im rekompensatę za elastyczność. Chociaż takie usługi są już wspierane w ramach obowiązujących przepisów UE, materiał faktograficzny wskazuje, że przepisy te nie działają skutecznie w zakresie usuwania barier uniemożliwiających takim usługodawcom wejście na rynek pierwotny. Doprecyzowanie tych przepisów jest konieczne w celu dalszego wspierania takich nowych usług.

W wielu państwach członkowskich ceny energii elektrycznej nie podlegają zasadom podaży i popytu, ale są regulowane przez organy publiczne. Regulacja cen może ograniczać rozwój skutecznej konkurencji, hamować inwestycje i pojawianie się nowych uczestników rynku. Komisja zobowiązała się zatem w swojej strategii ramowej na rzecz unii energetycznej⁸ do stopniowego znoszenia cen regulowanych niższych niż koszty i zachęcania państw członkowskich do ustanowienia planu działania na rzecz stopniowego znoszenia wszystkich cen regulowanych. Nowa struktura rynku ma na celu zagwarantowanie, by ceny dostaw były pozbawione jakiegokolwiek ingerencji publicznej, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków.

Gwałtownie obniżające się koszty technologii oznaczają, że coraz większa liczba konsumentów może zmniejszyć kwoty swoich rachunków za energię poprzez wykorzystanie takich technologii jak dachowe panele i baterie słoneczne. Przeszkodę w samodzielnym wytwarzaniu stanowi jednak brak wspólnych zasad dotyczących prosumentów. Odpowiednie zasady mogłyby usunąć te bariery, np. poprzez zagwarantowanie prawa konsumentów do wytwarzania energii na potrzeby własne i sprzedaży nadwyżki do sieci przy uwzględnieniu kosztów i korzyści dla systemu jako całości (np. odpowiedniego udziału w kosztach sieci).

Lokalne społeczności energetyczne mogą być skutecznym sposobem zarządzania energią na poziomie społeczności poprzez zużycie wytwarzanej przez siebie energii elektrycznej bezpośrednio na potrzeby zasilania lub na potrzeby (lokalnego) ogrzewania i chłodzenia, z połączeniem z systemami dystrybucyjnymi lub bez niego. Aby zapewnić swobodny rozwój takich inicjatyw, nowa struktura rynku wymaga od państw członkowskich wprowadzenia odpowiednich ram prawnych w celu umożliwienia ich działań.

Obecnie ponad 90 % niestabilnych źródeł energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych jest podłączone do sieci dystrybucyjnych. Integracja lokalnego wytwarzania przyczyniła się zasadniczo do znacznego zwiększenia taryf sieciowych dla konsumentów będących gospodarstwami domowymi. Oprócz tego podatki i opłaty w celu sfinansowania rozszerzenia sieci i inwestycji w odnawialne źródła energii wzrosły dramatycznie. Nowa struktura rynku i zmiana dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii dają okazję do usunięcia tych niedociągnięć, które mogą mieć nieproporcjonalny wpływ na gospodarstwa domowe.

Umożliwienie operatorom systemów dystrybucyjnych (OSD) podjęcia niektórych wyzwań związanych z wytwarzaniem z niestabilnych odnawialnych źródeł energii na poziomie bardziej lokalnym (np. poprzez zarządzanie lokalnymi elastycznymi źródłami) mogłoby znacznie ograniczyć koszty sieci. Jednak ze względu na fakt, że wielu OSD stanowi część pionowo zintegrowanych przedsiębiorstw, które działają również w dziedzinie dostaw,

⁸ Zob. komunikat „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu”, COM(2015) 80.

zabezpieczenia regulacyjne są niezbędne w celu zagwarantowania neutralności OSD w zakresie ich nowych funkcji, np. zarządzania danymi i wykorzystywania elastyczności do zarządzania lokalnymi ograniczeniami.

Kolejnym kluczowym czynnikiem zwiększania konkurencji oraz zaangażowania konsumentów jest informacja. Poprzednie konsultacje i badania przeprowadzone przez Komisję wykazały, że konsumentom doskwiera brak przejrzystości na rynkach energii elektrycznej, zmniejszający ich zdolność do czerpania korzyści z konkurencji i aktywnego udziału w rynkach. Konsumentom nie czują się wystarczająco poinformowani o alternatywnych dostawcach czy dostępności usług energetycznych i narzekają na złożoność ofert i procedur w przypadku zmiany dostawców. Reforma zapewni również ochronę danych, ponieważ bardziej powszechne wykorzystanie nowych technologii (szczególnie inteligentnych systemów pomiarowych) spowoduje powstanie zakresu danych dotyczących energii mających wysoką wartość handlową.

Przy uznaniu konsumentów za centralny element rynku energii w nowej strukturze rynku kluczową kwestią jest zapewnienie ochrony najbardziej wrażliwym członkom społeczeństwa i niezwiększanie całkowitej liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym. Wobec coraz wyższych poziomów ubóstwa energetycznego oraz braku jasności co do najodpowiedniejszych środków radzenia sobie z wrażliwością konsumentów i ubóstwem energetycznym w propozycji dotyczącej nowej struktury rynku nałożono na państwa członkowskie wymóg dokonywania należytych pomiarów i regularnego monitorowania ubóstwa energetycznego w oparciu o zasady określone na poziomie UE. W zmienionych dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej i dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków przewidziano dalsze środki w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.

Bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej

Bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej jest nieodzowne dla nowoczesnych społeczeństw w dużym stopniu zależnych od energii elektrycznej i systemów opartych na internecie. Konieczna jest zatem ocena zdolności europejskiego systemu elektroenergetycznego w zakresie oferowania wystarczającego wytwarzania i wystarczającej elastyczności w celu zapewnienia niezawodnych dostaw energii elektrycznej przez cały czas (wystarczalność zasobów). Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw jest nie tylko obowiązkiem na szczeblu krajowym, ale także głównym filarem europejskiej polityki energetycznej⁹. Dzieje się tak ze względu na fakt, że bezpieczeństwo dostaw, w przypadku w pełni wzajemnie połączonej i zsynchronizowanej sieci i przy sprawnie funkcjonujących rynkach, może zostać zorganizowane w znacznie bardziej efektywny i konkurencyjny sposób niż w przypadku poziomu wyłącznie krajowego. Stabilność sieci w poszczególnych państwach członkowskich jest często w bardzo dużym stopniu uzależniona od przepływów energii elektrycznej z państw sąsiadujących, a potencjalne problemy związane z bezpieczeństwem dostaw mają w związku z tym zazwyczaj skutki regionalne. Z tego właśnie powodu najbardziej skutecznym remedium na krajowe niedobory w zakresie wytwarzania są często regionalne rozwiązania umożliwiające państwom członkowskim czerpanie korzyści z nadwyżek wytwarzania w innych państwach. Należy zatem wprowadzić skoordynowaną europejską ocenę wystarczalności, przeprowadzaną zgodnie ze wspólnie uzgodnioną metodą, w celu uzyskania rzeczywistego obrazu ewentualnych potrzeb w zakresie wytwarzania, z uwzględnieniem integracji rynków energii elektrycznej i potencjalnych przepływów z innych państw. Jeżeli skoordynowana ocena wystarczalności wykaże, że w niektórych państwach lub regionach

⁹ Zob. art. 194 ust. 1 lit. b) TFUE.

konieczne są mechanizmy zdolności wytwórczych, mechanizmy takie powinny zostać zaprojektowane tak, aby zminimalizować zakłócenia rynku wewnętrznego. Należy zatem określić klarowne i przejrzyste kryteria w celu minimalizacji zakłóceń handlu transgranicznego, maksymalizacji wykorzystania odpowiedzi odbioru oraz zmniejszenia negatywnego wpływu na dekarbonizację, aby uniknąć ryzyka fragmentacji krajowych mechanizmów zdolności wytwórczych tworzącej nowe bariery rynkowe i utrudniającej konkurencję¹⁰.

Wspieranie integracji regionalnej

Ścisłe połączone systemy państw członkowskich UE za pośrednictwem wspólnej transeuropejskiej sieci są jedynym takim rozwiązaniem w świecie i wielkim atutem w obliczu potrzeby skutecznego radzenia sobie z transformacją energetyki. Bez możliwości polegania na zasobach w innych państwach członkowskich w zakresie wytwarzania i zapotrzebowania, koszty transformacji energetyki ponoszone przez konsumentów byłyby znacznie wyższe. Obecnie transgraniczne działanie systemu jest znacznie bardziej wzajemnie powiązane niż miało to miejsce w przeszłości. Jest to skutkiem wzrostu wytwarzania z niestabilnych odnawialnych źródeł energii i wytwarzania rozproszonego wraz ze ściślejszą integracją rynku, szczególnie w przypadku krótszych przedziałów czasowych rynku. Powyższe oznacza, że działania na szczeblu krajowym prowadzone przez organy regulacyjne lub operatorów sieci mogą mieć natychmiastowy wpływ na inne państwa członkowskie UE. Doświadczenie uczy nas, że nieskoordynowane decyzje na szczeblu krajowym mogą skutkować znacznymi kosztami dla europejskich konsumentów.

Fakt, że niektóre połączenia wzajemne są wykorzystywane jedynie do 25 % swoich zdolności, często z powodu nieskoordynowanych ograniczeń krajowych, oraz że państwa członkowskie nie są w stanie uzgodnić odpowiednich stref cenowych, wskazuje, że występuje konieczność zwiększenia koordynacji pomiędzy operatorami systemów przesyłowych (OSP) i organami regulacyjnymi. Przykłady udanej dobrowolnej lub obowiązkowej współpracy między OSP, organami regulacyjnymi i rządami wskazują, że współpraca regionalna może prowadzić do poprawy funkcjonowania rynku i znacznego zmniejszenia kosztów. W niektórych obszarach, np. w przypadku ogólnounijnego mechanizmu „łączenia rynków”, współpraca OSP jest już obowiązkowa, a system głosowania większościowego w niektórych sprawach okazał się skuteczny w obszarach, w których dobrowolna współpraca (z pozostawieniem każdemu OSP prawa weta) nie przyniosła skutecznych rozwiązań problemów regionalnych. W świetle tego przykładu udanego działania obowiązkowa współpraca powinna zostać rozszerzona na inne obszary ram regulacyjnych. W tym celu OSP mogą decydować w ramach regionalnych centrów operacyjnych o kwestiach, w przypadku których fragmentaryczne i nieskoordynowane działania na szczeblu krajowym mogłyby mieć negatywny wpływ na rynek i konsumentów (np. w obszarach działania systemu, obliczania zdolności przesyłowych połączeń wzajemnych i gotowości na wypadek zagrożeń).

Dostosowanie nadzoru regulacyjnego do rynków regionalnych

Wydaje się rzeczą właściwą, aby również dostosować nadzór regulacyjny do nowej rzeczywistości rynkowej. Krajowe organy regulacyjne podejmują obecnie wszystkie najważniejsze decyzje regulacyjne, nawet w przypadkach gdy konieczne jest wspólne rozwiązanie regionalne. Chociaż ACER udało się zapewnić forum do celów koordynacji z

¹⁰ W tym kontekście zob. również wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej, obejmujący zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii związane z zarządzaniem w sytuacjach kryzysowych dotyczących energii elektrycznej.

krajowymi organami regulacyjnymi mającymi rozbieżne interesy, jej podstawowa rola ogranicza się obecnie do koordynacji, doradztwa i monitorowania. Mimo że uczestnicy rynku coraz częściej prowadzą współpracę transgraniczną i decydują o pewnych kwestiach dotyczących działania sieci i handlu energią elektryczną większością kwalifikowaną na poziomie regionalnym lub nawet unijnym¹¹, brak jest odpowiednika takich procedur decyzyjnych na poziomie regulacyjnym. Nadzór regulacyjny pozostaje zatem rozdrobniony, stwarzając zagrożenie podejmowania rozbieżnych decyzji i zbędnych opóźnień. Wzmocnienie uprawnień ACER w zakresie takich kwestii transgranicznych wymagających skoordynowanej decyzji regionalnej przyczyniłoby się do szybszego i skuteczniejszego podejmowania decyzji w kwestiach transgranicznych. Krajowe organy regulacyjne, podejmujące w ramach ACER decyzje w takich kwestiach w drodze głosowania większościowego, pozostałyby w pełni zaangażowane w ten proces.

Wydaje się również właściwym, aby lepiej zdefiniować rolę ENTSO-E w celu wzmocnienia jej roli koordynacyjnej i spowodowania, aby jej proces decyzyjny stał się bardziej przejrzysty.

Wyjaśnienie tekstów

Wreszcie wersja przekształcona rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, rozporządzenia w sprawie Agencji i dyrektywy w sprawie energii elektrycznej zostanie wykorzystana w celu wprowadzenia pewnych wyjaśnień redakcyjnych dotyczących niektórych obowiązujących przepisów oraz restrukturyzacji niektórych z nich, aby skomplikowane pod względem technicznym przepisy tych trzech aktów stały się bardziej zrozumiałe, bez ingerowania w ich treść.

• Spójność z innymi przepisami i wnioskami w tej dziedzinie polityki

Inicjatywa dotycząca struktury rynku jest ściśle powiązana z innymi wnioskami legislacyjnymi w dziedzinie energii i klimatu, które zostały przedłożone jednocześnie. Obejmują one w szczególności inicjatywy służące poprawie efektywności energetycznej w Europie, pakiet dotyczący odnawialnych źródeł energii i nadrzędną inicjatywę dotyczącą mechanizmów zarządzania i sprawozdawczości dla unii energetycznej. Wszystkie powyższe inicjatywy zmierzają do wdrożenia niezbędnych środków, aby zrealizować cel dotyczący konkurencyjnej, bezpiecznej i zrównoważonej unii energetycznej. Zamiarem, jaki przyświecał umieszczeniu różnych inicjatyw, obejmujących środki ustawodawcze i pozaustawodawcze, w jednym pakiecie, było zapewnienie jak największej spójności różnych, ale ściśle powiązanych ze sobą, propozycji politycznych.

Zatem pomimo iż niniejszy wniosek koncentruje się na aktualizacji zasad rynkowych, tak aby przejście na czystą energię było korzystne pod względem ekonomicznym, przedmiotowe przepisy tworzą efekt synergii z szerszymi ramami politycznymi UE dotyczącymi klimatu i energii. Powiązania te zostały bardziej szczegółowo wyjaśnione w ocenie skutków przygotowanej przez Komisję¹².

Wniosek jest ściśle związany z wnioskiem dotyczącym zmienionej dyrektywy w sprawie energii ze źródeł odnawialnych, ustanawiając ramy na potrzeby realizacji celu w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na rok 2030, z uwzględnieniem zasad dotyczących systemów wsparcia dla odnawialnych źródeł energii, które umożliwiłyby ich zorientowanie rynkowe,

¹¹ Zob. np. art. 9 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi, Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24–72.

¹² [OP: Please insert link to Impact Assessment]

opłacalność i większą regionalizację zakresu, w przypadkach gdy państwa członkowskie decydują się na utrzymanie systemów wsparcia. Takie środki zmierzające do integracji energii ze źródeł odnawialnych na rynku, np. przepisy dotyczące dysponowania, barier rynkowych dla konsumpcji własnej oraz inne zasady dotyczące dostępu do rynku, które wcześniej znajdowały się w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii, zostały obecnie wprowadzone do rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej i dyrektywy w sprawie energii elektrycznej.

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną przyczyni się do zapewnienia spójności polityki poprzez usprawnienie obowiązków w zakresie planowania i sprawozdawczości państw członkowskich, aby lepiej wspierać stopniową realizację celów w zakresie energii i klimatu na poziomie UE. Jako nowy instrument planowania, sprawozdawczości i monitorowania będzie pełnić rolę miernika kontrolującego stan postępów państwa członkowskiego w zakresie wdrażania ogólnoeuropejskich wymogów rynkowych wprowadzonych niniejszymi aktami.

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej uzupełnia niniejszy wniosek, szczególnie w zakresie działań rządu mających na celu zarządzanie w sytuacjach kryzysowych dotyczących systemu elektroenergetycznego oraz zapobieganie krótkoterminowym zagrożeniom tego systemu.

Obecny wniosek jest ściśle dopasowany do polityki Komisji odnoszącej się do konkurencji w dziedzinie energii. W szczególności uwzględnia wyniki badania sektorowego Komisji dotyczącego mechanizmów zdolności wytwórczych, co gwarantuje pełną zgodność z komisijną polityką egzekwowania prawa w zakresie pomocy państwa w obszarze energii.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

We wniosku dąży się do realizacji najważniejszych celów unii energetycznej zdefiniowanych w Strategii ramowej na rzecz stabilnej unii energetycznej, której podstawą jest przyszłościowa polityka w dziedzinie klimatu. Jak wspomniano powyżej szczegóły pakietu są również zgodne z niedawnym zobowiązaniem Unii na szczelnie światowym do osiągnięcia ambitnych celów w zakresie klimatu zgodnie z porozumieniem zawartym w Paryżu na 21. konferencji stron ONZ (COP21). Niniejszy wniosek wzmacnia i uzupełnia wniosek dotyczący zmiany unijnego systemu handlu emisjami przedstawiony w lipcu 2015 r.

Ponadto w zakresie, w jakim zmiana struktury rynku energii elektrycznej ma na celu zwiększenie konkurencyjności europejskiego rynku energii i jego dostępności dla nowych technologii energetycznych, wniosek przyczynia się również do realizacji unijnych celów polegających na tworzeniu nowych miejsc pracy i stymulowaniu wzrostu gospodarczego. Zapewniając możliwości rynkowe dla nowych technologii, wniosek będzie stymulował upowszechnienie się szeregu usług i produktów, które dałyby europejskim przedsiębiorstwom przewagę wynikającą z pozycji pioniera, przy następującym na całym świecie przechodzeniu na czystą energię.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawą prawną środków zawartych we wnioskach jest art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w którym skonsolidowano i wyjaśniono kompetencje UE w dziedzinie energii. Zgodnie z art. 194 TFUE do najważniejszych celów polityki energetycznej UE należą: zapewnienie funkcjonowania rynku energii; zapewnienie bezpieczeństwa dostaw

energii w Unii; wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii; oraz wspieranie wzajemnych połączeń między sieciami energii.

Niniejsza inicjatywa opiera się również na kompleksowym zestawie aktów prawnych, które zostały przyjęte i zaktualizowane w ciągu ostatnich dwóch dekad. Mając na uwadze cel polegający na stworzeniu wewnętrznego rynku energii, UE przyjęła w latach 1996–2009 trzy kolejne pakiety ustawodawcze o nadrzędnym celu zakładającym integrację rynków i liberalizację krajowych rynków energii elektrycznej i gazu. Przepisy te obejmują szeroki zakres elementów, przykładowo – dostęp do rynku, przejrzystość, prawa konsumentów i niezależność organów regulacyjnych

Nie tracąc z oczu obowiązujących przepisów i ogólnego trendu zwiększającej się integracji rynku energii, niniejszą inicjatywę należy również postrzegać jako część ciągłych starań na rzecz zapewnienia integracji i skutecznego działania europejskich rynków energii.

Niedawne wezwania ze strony Rady Europejskiej¹³ i Parlamentu Europejskiego do działania na poziomie UE w celu zakończenia tworzenia europejskiego rynku energii również zapewniły dodatkowe podstawy do działania.

• **Pomocniczość**

Proponowane zmiany przepisów rozporządzenia w sprawie rynków energii elektrycznej, dyrektywy w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz rozporządzenia ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki są niezbędne do osiągnięcia celu w postaci zintegrowanego rynku energii elektrycznej UE, a jego osiągnięcie nie może nastąpić na poziomie krajowym w równie skuteczny sposób. Jak opisano szczegółowo w ocenie przekształconych aktów prawnych¹⁴, materiały faktograficzne wskazują, że oddzielne podejścia krajowe spowodowały opóźnienia wdrożenia wewnętrznego rynku energii, co skutkowało nieoptymalnymi i niespójnymi środkami regulacyjnymi, zbędnym powielaniem ingerencji i opóźnieniami w usuwaniu nieskutecznych mechanizmów rynkowych. Utworzenie wewnętrznego rynku energii będącego źródłem konkurencyjnej i zrównoważonej energii dla wszystkich nie jest możliwe w oparciu o rozproszone przepisy krajowe dotyczące handlu energią, eksploatacji wspólnej sieci oraz, w pewnym stopniu, normalizacji produktów.

Zwiększające się połączenia wzajemne unijnych rynków energii elektrycznej wymagają ściślejszej koordynacji między podmiotami krajowymi. Krajowe interwencje w politykę w sektorze energii elektrycznej mają bezpośredni wpływ na sąsiadujące państwa członkowskie ze względu na wzajemną zależność w dziedzinie energetyki oraz połączenia międzysystemowe sieci. Coraz trudniej jest zapewnić stabilność sieci i jej efektywną eksploatację jedynie na poziomie krajowym, ponieważ rosnący handel transgraniczny, rozpowszechnienie się wytwarzania rozproszonego i zwiększony udział konsumentów razem wzięte zwiększają możliwość powstania skutków ubocznych na innych rynkach. Żadne państwo nie jest w stanie działać skutecznie samo, a konsekwencje jednostronnych działań stały się z czasem bardziej wyraźne. Taka ogólna zasada ma zastosowanie w całym zakresie

¹³ W lutym 2011 r. Rada Europejska ustanowiła cel polegający na zakończeniu tworzenia wewnętrznego rynku energii do roku 2014 i opracowaniu połączeń międzysystemowych, aby do roku 2015 zakończyć izolację niektórych państw członkowskich od sieci. W czerwcu 2016 r. Rada Europejska wezwała również Komisję do opracowania strategii jednolitego rynku w dziedzinie energii oraz do zaproponowania planów działania i ich wdrożenia do 2018 r.

¹⁴ [OP please add link to Impact assessment – evaluation part].

środków wprowadzonych niniejszym wnioskiem bez względu na to, czy dotyczą handlu energią, eksploatacji sieci czy efektywnego udziału konsumentów.

Ponieważ wspólne kwestie regionalne, które wymagają skoordynowanych decyzji, często mają istotne skutki gospodarcze dla poszczególnych państw członkowskich, dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dobrowolna współpraca – chociaż pożyteczna w wielu obszarach współpracy pomiędzy państwami członkowskimi – często nie jest w stanie rozwiązać złożonych pod względem technicznym konfliktów między państwami członkowskimi o znaczących skutkach dystrybucyjnych¹⁵. Istniejące inicjatywy dobrowolne, np. pięciopartyjne forum energetyczne, mają ograniczony zasięg geograficzny, ponieważ obejmują jedynie części rynku energii elektrycznej UE i niekoniecznie łączą wszystkie państwa, których systemy faktycznie są najściślej wzajemnie połączone.

Można to zilustrować konkretnym przykładem: nieskoordynowane polityki krajowe dotyczące zasad odnośnie do taryf dystrybucyjnych mogą spowodować zakłócenia rynku wewnętrznego prowadzące do sytuacji, w której wytwarzanie rozproszone i usługi magazynowania energii będą korzystać z bardzo zróżnicowanych zachęt do uczestniczenia w rynku. Wraz z upowszechnianiem się nowych technologii i zwiększającym się handlem transgranicznym w zakresie usług energetycznych działania UE mają istotną wartość polegającą na zapewnieniu równych szans i bardziej efektywnych wyników rynkowych dla wszystkich zaangażowanych stron.

Funkcja koordynacyjna ACER została dostosowana do nowych zmian na rynkach energii, takich jak zwiększona konieczność koordynacji w okresach większych transgranicznych przepływów energii i zwiększenia produkcji energii z niestabilnych odnawialnych źródeł energii. Niezależne krajowe organy regulacyjne odgrywają główną rolę w zapewnianiu nadzoru regulacyjnego nad swoimi sektorami energetycznymi. System, który w coraz większym stopniu charakteryzują wzajemne zależności pomiędzy państwami członkowskimi zarówno pod względem transakcji rynkowych, jak i eksploatacji systemu wymaga jednakże nadzoru regulacyjnego wykraczającego poza granice jednego państwa. ACER jest organem ustanowionym w celu sprawowania takiego nadzoru regulacyjnego w sytuacjach dotyczących więcej niż dwóch państw członkowskich. Zachowano główną rolę ACER jako koordynatora działań krajowych organów regulacyjnych; ograniczone dodatkowe kompetencje zostały powierzone ACER w obszarach, w których rozproszony krajowy proces decyzyjny w zakresie spraw o znaczeniu transgranicznym rodziłby problemy lub rozbieżności na rynku wewnętrznym. Przykładowo utworzenie regionalnych centrów operacyjnych w [*recast of Regulation (EC) No 714/2009 as proposed by COM(2016) 861/2*] wymaga ponadnarodowego monitorowania przez ACER, ponieważ regionalne centra operacyjne obejmują kilka państw członkowskich. Analogicznie wprowadzenie ogólnounijnej skoordynowanej oceny wystarczalności w [*recast of Regulation (EC) No 714/2009 as proposed by COM(2016) 861/2*] wymaga zatwierdzenia jej metody i obliczeń przez organy regulacyjne, co może zostać powierzone jedynie ACER, ponieważ ocena wystarczalności jest dokonywana dla wielu państw członkowskich.

Pomimo że przydzielenie ACER nowych zadań spowoduje konieczność zwiększenia jej personelu, to koordynacyjna rola ACER spowoduje zmniejszenie obciążenia organów krajowych, a co za tym idzie uwolnienie zasobów na poziomie krajowym. Proponowane podejście usprawni procedury regulacyjne (np. poprzez wprowadzenie bezpośredniego zatwierdzenia przez ACER zamiast 28 odrębnych zatwierdzeń). Skoordynowane

¹⁵ Zob. np. rozmowy w sprawie zarządzania ograniczeniami przesyłowymi w Europie Środkowej, w przypadku których rozbieżne interesy narodowe spowodowały znaczne opóźnienia integracji rynkowej.

opracowywanie metod (np. dotyczących oceny wystarczalności) zmniejszy nakład pracy organów krajowych i pozwoli uniknąć dodatkowych prac wynikających z potencjalnych problemów związanych z niespójnymi działaniami regulacyjnymi na szczeblu krajowym.

- **Proporcjonalność**

Warianty strategiczne uwzględnione w rozporządzeniu w sprawie energii elektrycznej, dyrektywie w sprawie energii elektrycznej i rozporządzeniu w sprawie Agencji mają na celu dostosowanie struktury rynku energii elektrycznej do rosnącego udziału wytwarzania rozproszonego i bieżącego postępu technicznego.

Proponowane reformy są rygorystycznie ukierunkowane na kwestie niezbędne do osiągnięcia koniecznych postępów w zakresie rynku wewnętrznego przy jednoczesnym pozostawieniu jak największych kompetencji i zakresów odpowiedzialności państwom członkowskim, krajowym organom regulacyjnym i podmiotom krajowym.

Warianty uwzględniające szerzej zakrojoną harmonizację, np. postulujące ustanowienie jednego niezależnego europejskiego organu regulacyjnego, jednego zintegrowanego europejskiego operatora systemów przesyłowych lub bardziej bezpośrednio zakazy ingerencji bez możliwości zwolnienia zostały konsekwentnie odrzucone w ocenie skutków. Propozycje mają natomiast na celu uzyskanie wyważonych rozwiązań ograniczających krajowy zakres działań regulacyjnych wyłącznie w przypadkach, gdy skoordynowane działanie wyraźnie przynosi więcej korzyści dla konsumentów.

Przyjęte warianty strategiczne mają na celu stworzenie równych warunków działania dla wszystkich technologii wytwarzania i usunięcie zakłóceń w funkcjonowaniu rynku, tak aby m.in. odnawialne źródła energii mogły konkurować na rynku energii na równych zasadach. Oprócz tego wszystkie podmioty na rynku będą ponosić odpowiedzialność finansową za utrzymanie zbilansowania sieci. Bariery dla usług zapewniających elastyczność sieci, np. usług odpowiedzi odbioru, zostaną usunięte. Ponadto środki mają na celu stworzenie rynku krótkoterminowego o większej płynności, tak aby wahania cen odpowiednio odzwierciedlały niedobory i zapewniały odpowiednie zachęty dla elastycznej sieci.

Na poziomie rynku detalicznego państwa członkowskie będą zachęcane do stopniowego wycofywania ogólnej regulacji cen, począwszy od ustalania cen na poziomie poniżej kosztów. Konsumentci wrażliwi mogą być chronieni za pomocą przejściowej regulacji cen. W celu dalszego zwiększenia konkurencji nastąpi ograniczenie opłat za rozwiązanie umowy, tak aby zachęcać do zmiany dostawcy. Analogicznie zasady nadrzędne zagwarantują, że rachunki za energię będą klarowne i łatwe do zrozumienia, a niedyskryminacyjny dostęp do danych konsumentów zostanie zagwarantowany przy zachowaniu ogólnych przepisów dotyczących ochrony prywatności.

Zgodnie ze stopniowymi zmianami transgranicznego obrotu energią elektryczną i stopniową integracją rynku ramy instytucjonalne będą dostosowywane odpowiednio do potrzeb w zakresie dodatkowej współpracy regulacyjnej i nowych zadań. ACER otrzyma dodatkowe zadania, zwłaszcza w zakresie regionalnej eksploatacji systemu energetycznego, przy jednoczesnym utrzymaniu kluczowej roli organów krajowych odnośnie do regulacji energii.

Wszystkie warianty zostały szczegółowo przeanalizowane w ocenie skutków towarzyszącej wnioskowi, aby spełnić wymogi proporcjonalności. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że proponowane strategie stanowią kompromis pomiędzy inicjatywami oddolnymi i ogólnym sterowaniem rynkiem. Zgodnie z zasadą proporcjonalności środki pod żadnym względem nie zastępują roli rządów krajowych, krajowych organów regulacyjnych i OSP w realizacji szerokiego zakresu kluczowych funkcji. Krajowe organy regulacyjne są jedynie zachęcane do bardziej efektywnego współdziałania na szczeblu regionalnym, zarówno na zasadach

formalnych, jak i nieformalnych, w celu podjęcia kwestii wynikających z zarządzania systemem elektroenergetycznym w skali proporcjonalnej do skali problemu.

Chociaż są jak najdalsze od zalecania podejścia zakładającego pełną harmonizację, środki mają na celu stworzenie równych warunków dla wszystkich podmiotów działających na rynku, w szczególności w sytuacjach, gdy możliwości rynkowe wykraczają poza granice państwa. Ostatecznie pewna normalizacja zasad i produktów jest nieodzowna do skutecznego transgranicznego handlu energią elektryczną, ponieważ decyzje dotyczące eksploatacji sieci doprowadziłyby do nieoptymalnych wyników rynkowych, jeżeli pozostawiono by je pojedynczym państwom członkowskim i organom regulacyjnym działającym indywidualnie. Bezpośrednie doświadczenie w zakresie opracowywania i przyjmowania wspólnych zasad dotyczących sieci i handlu (tzw. kodeksy sieci i wytyczne) od czasu trzeciego pakietu energetycznego z 2009 r. wskazuje na bezsporną wartość dodaną wynikającą ze współpracy organów regulacyjnych i organów krajowych w celu uzgodnienia wspólnych zasad i metod, zarówno na wysokim szczeblu, jak i na szczeblu technicznym.

Różnica konkurencyjności pomiędzy rynkiem detalicznym i hurtowym powiększa się, przy czym rynek detaliczny pozostaje w tyle pod względem oferty usług i konkretnych korzyści oferowanych konsumentom. Monitorując ubóstwo energetyczne, przejrzystość i klarowność informacji dla konsumentów oraz dostęp do danych, proponowane środki nie spowodują nieuzasadnionego ograniczenia prerogatyw krajowych.

- **Wybór instrumentu prawnego**

We wniosku zmienia się najważniejsze akty prawne, które stanowiły część trzeciego pakietu energetycznego. Należą do nich rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej (714/2009) i dyrektywa w sprawie energii elektrycznej (2009/72/WE), wraz z rozporządzeniem ustanawiającym ACER (713/2009). Wybór przekształcenia wspomnianych aktów prawnych spowoduje poprawę jasności prawa. Wykorzystanie aktu zmieniającego mogłoby być niewystarczające do uwzględnienia szerokiego wachlarza nowych przepisów. Wybór instrumentu wymaga zatem zmiany przepisów już przyjętych i wdrożonych, co jest naturalną stopniową zmianą obowiązującego ustawodawstwa.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/kontrola odpowiedniości obowiązującego prawodawstwa**

Służby Komisji dokonały oceny działania obecnych ram prawnych (trzeci pakiet energetyczny) w odniesieniu do pięciu kryteriów: adekwatności, skuteczności, efektywności, spójności i unijnej wartości dodanej. Wraz z oceną skutków została przeprowadzona indywidualna ocena, a jej wyniki zostały uwzględnione w identyfikacji problemów w ocenie skutków.

Ogólnie w ocenie ustalono, że został osiągnięty cel trzeciego pakietu energetycznego polegający na zwiększeniu konkurencji i usunięciu utrudnień dla transgranicznej konkurencji na rynkach energii elektrycznej. Aktywne egzekwowanie przyniosło pozytywne wyniki dla rynków energii elektrycznej i konsumentów, przy czym rynki są obecnie generalnie mniej skoncentrowane i bardziej zintegrowane niż w 2009 r. Odnosnie do rynków detalicznych zestaw nowych praw konsumentów wprowadzony w ramach trzeciego pakietu energetycznego spowodował wyraźną poprawę pozycji konsumentów na rynkach energii.

Jednakże skuteczność przepisów trzeciego pakietu energetycznego w zakresie rozwijania wewnętrznego rynku energii elektrycznej pozostaje ograniczona w szeregu obszarów zarówno

na poziomie rynku hurtowego, jak i detalicznego. Ogólnie w ocenie wykazano, że duże zyski można nadal uzyskać poprzez poprawę struktury rynku, na co wskazują niewykorzystane ogólne korzyści wynikające ze wzrostu dobrobytu i ostateczne korzyści dla konsumentów. Na poziomie rynków hurtowych utrzymują się bariery dla handlu transgranicznego i rzadko wykorzystuje się w pełni możliwości przesyłowe połączeń międzysystemowych. Wynikają one, między innymi, z niedostatecznej współpracy pomiędzy krajowymi operatorami sieci i organami regulacyjnymi w zakresie wspólnego wykorzystania połączeń międzysystemowych. Krajowa perspektywa zaangażowanych podmiotów nadal w wielu przypadkach uniemożliwia skuteczne rozwiązania transgraniczne i ostatecznie ogranicza korzystne pod innymi względami przepływy transgraniczne. Sytuacja nie wygląda jednakowo dla wszystkich rynków i ram czasowych, występują różne zakresy integracji w ramach rynków dnia następnego, dnia bieżącego i bilansujących.

Odnosnie do rynków detalicznych można znacznie poprawić konkurencyjność. Ceny energii elektrycznej są nadal poważnie zróżnicowane w zależności od państwa członkowskiego i nie jest to związane z przyczynami rynkowymi, a ceny dla gospodarstw domowych rosły stopniowo ze względu na znaczne wzrosty opłat niepodlegających zasadom konkurencji w ostatnich latach; należą do nich opłaty sieciowe, podatki i inne opłaty. Odnosnie do ochrony konsumentów, wzrastające poziomy ubóstwa energetycznego oraz brak jasności co do najbardziej właściwych środków radzenia sobie z wrażliwością konsumentów i ubóstwem energetycznym stanowią przeszkodę dla dalszego pogłębiania wewnętrznego rynku energii. Opłaty związane ze zmianą dostawcy, np. opłaty za rozwiązanie umowy, będą nadal stanowić istotną barierę finansową dla zaangażowania konsumentów. Oprócz tego duża liczba skarg dotyczących naliczania opłat¹⁶ wskazuje, że nadal można znacznie poprawić porównywalność i zrozumiałość informacji dotyczących naliczania opłat.

Oprócz niedociągnięć w zakresie realizacji pierwotnych celów trzeciego pakietu energetycznego pojawiła się nowa grupa wyzwań, które nie zostały przewidziane w momencie przygotowywania trzeciego pakietu energetycznego. Należą do nich, jak wspomniano powyżej, bardzo duże zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii elektrycznej, wzrost ingerencji państwa w rynki energii elektrycznej ze względów bezpieczeństwa dostaw oraz zmiany techniczne. Powyższe czynniki spowodowały istotne zmiany sposobu działania rynków, szczególnie w ciągu ostatnich pięciu lat, zmniejszenie pozytywnych skutków reform dla konsumentów, a także niewykorzystanie potencjału modernizacji. W ten sposób w obowiązujących przepisach powstała luka odnosząca się do sposobu radzenia sobie z tymi zmianami.

Zgodnie z wynikami oceny i odnośną oceną skutków w niniejszym wniosku starano się usunąć tę lukę i przedstawić ramy umożliwiające uwzględnienie rozwoju technicznego w danym sektorze w ramach przechodzenia naszych systemów energetycznych na nowe modele wytwarzania i zużycia.

• **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przygotowując niniejszą inicjatywę, Komisja przeprowadziła kilka konsultacji publicznych. Zaproszono do nich obywateli UE i organy państw członkowskich, uczestników rynku energii i ich stowarzyszenia, a także wszystkie pozostałe istotne zainteresowane strony, w tym MŚP i konsumentów energii.

¹⁶ Komisja Europejska (2016), Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU (drugie konsumenckie badanie rynku dotyczące funkcjonowania detalicznych rynków energii elektrycznej dla konsumentów w UE).

Należy w szczególności podkreślić trzy konsultacje i ich wyniki:

1) Kwestie związane z wystarczalnością zasobów były przedmiotem konsultacji publicznych¹⁷ przeprowadzonych w okresie od dnia 15 listopada 2012 r. do dnia 7 lutego 2013 r. zgodnie z dokumentem „Konsultacje dotyczące wystarczalności zdolności wytwórczych, mechanizmów zdolności wytwórczych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej”. Miały one na celu uzyskanie opinii zainteresowanych stron na temat zapewnienia wystarczalności zasobów i bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na rynku wewnętrznym.

W ramach konsultacji otrzymano 148 odpowiedzi od organów publicznych, przemysłu (zarówno wytwarzającego, jak i zużywającego energię elektryczną) i środowiska akademickiego. Szczegółowe odpowiedzi w ramach konsultacji są dostępne w internecie¹⁸, wraz ze wszystkimi indywidualnymi stanowiskami i streszczeniem wyników konsultacji¹⁹.

2) Konsultacje publiczne dotyczące detalicznych rynków energii elektrycznej i konsumentów końcowych²⁰ przeprowadzono w okresie od dnia 22 stycznia 2014 r. do dnia 17 kwietnia 2014 r. Do Komisji wpłynęło 237 odpowiedzi w ramach konsultacji, z czego około 20 % przekazali dostawcy energii, 14 % OSD, 7 % organizacje konsumenckie, a 4 % krajowe organy regulacyjne. W konsultacjach wzięła również udział znaczna liczba indywidualnych obywateli. Pełne streszczenie odpowiedzi znajduje się na stronie internetowej Komisji²¹.

3) Szeroko zakrojone konsultacje publiczne²² dotyczące nowej struktury rynku energii przeprowadzono w okresie od dnia 15 lipca 2015 r. do dnia 9 października 2015 r.

W ramach tych konsultacji do Komisji wpłynęło 320 odpowiedzi. Około 50 % odpowiedzi pochodziło od krajowych lub ogólnounijnych stowarzyszeń branżowych. 26 % odpowiedzi pochodziło od przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze energetycznym (dostawców, pośredników, konsumentów), a 9 % od operatorów sieci. 17 rządów krajowych i kilka krajowych organów regulacyjnych również przekazało swoje opinie odnośnie do konsultacji. W konsultacjach wzięła również udział znaczna liczba indywidualnych obywateli i instytucji naukowych. Szczegółowy opis opinii zainteresowanych stron na temat każdego

¹⁷ Komisja Europejska (2012): Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity (dokument dotyczący konsultacji w sprawie wystarczalności zdolności wytwórczych, mechanizmów zdolności wytwórczych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej)
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Komisja Europejska (2012): Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity (konsultacje dotyczące wystarczalności zdolności wytwórczych, mechanizmów zdolności wytwórczych i wewnętrznego rynku energii elektrycznej)
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Komisja Europejska (2014) Consultation on the retail energy market (konsultacje dotyczące detalicznego rynku energii)
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Komisja Europejska (2015): Zainicjowanie procesu publicznych konsultacji na temat nowej struktury rynku energii, COM(2015) 340 final <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

wariantu strategicznego jest dostępny w ocenie skutków towarzyszącej niniejszej inicjatywie legislacyjnej.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Przygotowanie rozporządzenia, którego dotyczy wniosek, oraz oceny skutków opiera się na obszernych materiałach, z których wszystkie zostały podane w przypisach w ocenie skutków. Materiały te obejmują blisko 30 badań i narzędzi modelowania opracowanych przez niezależne podmioty zewnętrzne i mających na celu ocenę określonych wariantów w ramach obecnego wniosku. Wszystkie one zostały wymienione w załączniku V do oceny skutków. Badania obejmują szereg metod, skupiając się na ilościowym oszacowaniu analiz kosztów i korzyści ekonomicznych i społecznych.

Oprócz tego Komisja prowadzi również badanie sektorowe krajowych mechanizmów zapewniających zdolności wytwórcze, którego przejściowe wyniki zostały niezwłocznie wykorzystane w fazie przygotowawczej niniejszego wniosku²³. Wyniki tych badań uzupełniają wyczerpujące informacje zwrotne przekazane przez zainteresowane strony, jak podano powyżej, i całościowo dały Komisji obszerne materiały faktograficzne, które można było wykorzystać jako podstawę niniejszych wniosków.

- **Ocena skutków**

Wszystkie proponowane środki są poparte oceną skutków. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię w dniu 7 listopada 2016 r. Sposób uwzględnienia opinii Rady ds. Kontroli Regulacyjnej został przedstawiony w załączniku I do oceny skutków.

W ocenie skutków przeanalizowano szereg wariantów strategicznych dla każdej grupy zidentyfikowanych problemów. Poniżej wymieniono grupy problemów i alternatywne sposoby ingerencji:

Dostosowanie struktury rynku do zwiększonego udziału odnawialnych źródeł energii i postępu technicznego

W ocenie skutków zalecono wzmocnienie obecnych zasad rynkowych w celu stworzenia równych warunków działania dla wszystkich technologii wytwarzania i zasobów poprzez usunięcie występujących zakłóceń rynku. Odniesiono się do przepisów, które nierówno traktują zasoby i ograniczają lub uprzywilejowują dostęp pewnych technologii do sieci elektroenergetycznej. Oprócz tego wszyscy uczestnicy rynku mieliby ponosić odpowiedzialność finansową za niezbilansowania sieci, a wszystkie zasoby byłyby wynagradzane na rynku na równych warunkach. Usunięto by przeszkody dla odpowiedzi odbioru. Wybrany wariant wzmacniałby również rynki krótkoterminowe, zbliżając je do czasu rzeczywistego w celu zapewnienia maksymalnych możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie elastyczności i zwiększając efektywność rynków bilansujących. Wybrany wariant obejmuje środki, które pomogłyby wprowadzić na rynek wszystkie elastyczne rozproszone zasoby w zakresie wytwarzania, odbioru i magazynowania za pomocą odpowiednich zachęt i lepiej do nich przystosowanych ram rynkowych, a także środków zapewniających lepsze zachęty dla OSD.

Podejście o charakterze nieregulacyjnym zostało odrzucone, ponieważ dawało niewielkie możliwości usprawnienia rynku i zapewnienia równych warunków dla wszystkich zasobów. Zasadniczo obecne ramy regulacyjne UE w odpowiednich obszarach są ograniczone, a w innych obszarach nie występują. Ponadto uznano, że dobrowolna współpraca nie zapewnia

²³ Wstępne sprawozdanie z badania sektorowego dotyczącego mechanizmów zapewniających moce wytwórcze, C(2016) 2107 final.

odpowiedniego stopnia harmonizacji lub pewności dla rynku. Analogicznie wariant zakładający pełną harmonizację zasad rynkowych został również odrzucony, ponieważ zmiany mogłyby naruszać zasady proporcjonalności i byłyby zasadniczo zbędne, jeżeli weźmie się pod uwagę obecny stan europejskich rynków energii.

Rozwiązanie kwestii przyszłych inwestycji w wytwarzanie i nieskoordynowanych mechanizmów zdolności wytwórczych

Oceniono różne warianty strategiczne wykraczające poza scenariusz odniesienia, z których każdy zakładał różne poziomy spójności i koordynacji między państwami członkowskimi na poziomie UE, a także różne zakresy, w jakich uczestnicy rynku polegali na płatnościach związanych z rynkiem energii.

W tak zwanym wariantcie „rynek wyłącznie energii” zakłada się, że europejskie rynki ulegną wystarczającej poprawie i będą wystarczająco wzajemnie powiązane, tak aby zapewniały niezbędne sygnały cenowe w celu stymulowania inwestycji w nowe zasoby we właściwych miejscach. W takim scenariuszu nie byłyby już potrzebne mechanizmy zdolności wytwórczych.

Wybrany wariant bazuje na tym scenariuszu „rynek wyłącznie energii”, ale nie odrzuca możliwości wykorzystywania mechanizmów zdolności wytwórczych przez państwa członkowskie, jednak pod warunkiem że opierają się one na wspólnych metodach oceny wystarczalności przeprowadzanej całkowicie przejrzystie przez ENTSO-E i ACER i są zgodne ze wspólnymi cechami struktury na potrzeby lepszej zgodności pomiędzy krajowymi mechanizmami zdolności wytwórczych i zharmonizowaną współpracą transgraniczną. Wariant ten opiera się na wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, a także na badaniu sektorowym dotyczącym mechanizmów zdolności wytwórczych.

Podejście o charakterze nieregulacyjnym zostało odrzucone, ponieważ obowiązujące przepisy prawodawstwa UE nie są wystarczająco klarowne i solidne, aby poradzić sobie z wyzwaniami stojącymi przed europejskim systemem elektroenergetycznym. Oprócz tego dobrowolna współpraca może nie zapewnić odpowiedniego stopnia harmonizacji we wszystkich państwach członkowskich lub pewności dla rynku. Prawodawstwo jest konieczne w tym obszarze w celu rozwiązywania kwestii w spójny sposób. Wariant, w którym, w oparciu o regionalne lub ogólnounijne oceny wystarczalności, całe regiony lub ostatecznie wszystkie państwa członkowskie UE musiałyby obowiązkowo wprowadzić mechanizmy zdolności wytwórczych, został odrzucony jako nieproporcjonalny.

Niezadowalające działanie rynków detalicznych: wolne wdrażanie i niskie poziomy usług

Zatwierdzony wariant uwzględnia stopniowe odejście państw członkowskich od ogólnej regulacji cen w terminie określonym w prawodawstwie UE, poczynając od ustalania cen na poziomie poniżej kosztów. W tym wariantcie umożliwia się przejściową regulację cen dla konsumentów wrażliwych. W celu zwiększenia zaangażowania konsumentów ograniczono wykorzystanie opłat za rozwiązanie umowy. Zaufanie konsumentów do stron internetowych umożliwiających porównywanie cen ma zostać wzmocnione poprzez wdrożenie przez organy krajowe narzędzia certyfikacji. Oprócz tego zasady nadrzędne zagwarantują, że rachunki za energię będą klarowne i łatwe do zrozumienia dzięki minimalnym wymogom dotyczącym ich treści. Państwa członkowskie są również zobowiązane do monitorowania liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym. Wreszcie, aby umożliwić opracowywanie nowych usług przez nowe podmioty i przedsiębiorstwa usług energetycznych, zapewnia się niedyskryminacyjny dostęp do danych konsumentów.

Inne rozważane, lecz odrzucone, warianty obejmowały pełną harmonizację przepisów konsumenckich wraz z kompleksowymi zabezpieczeniami chroniącymi konsumentów; zwolnienia z regulacji cen określone na poziomie UE na podstawie wartości progowej zużycia lub wartości progowej ceny; standardowy model obsługi danych, który miałby zostać wprowadzony oraz odpowiedzialność powierzona neutralnemu uczestnikowi rynku, np. OSP; wszystkie opłaty związane ze zmianą dostawcy, w tym opłaty za rozwiązanie umowy, zostałyby zniesione, a treść rachunków za energię częściowo zharmonizowana; a wreszcie wprowadzenie ram UE mających na celu monitorowanie ubóstwa energetycznego w oparciu o badanie efektywności energetycznej wykonywane przez państwa członkowskie dla zasobów mieszkaniowych, a także środków zapobiegawczych umożliwiających unikanie odłączeń. Wszystkie powyższe warianty zostały odrzucone ze względu na zasadę pomocniczości i proporcjonalności. Utrzymanie dotychczasowego stanu również nie zostało uznane za realny wariant przez prawie wszystkie zainteresowane strony biorące udział w konsultacjach.

Poprawa ram instytucjonalnych i roli Agencji

Ramy instytucjonalne trzeciego pakietu mają na celu wspieranie współpracy krajowych organów regulacyjnych, a także współpracy OSP. Od momentu swojego powstania ACER i ENTSO odgrywały wiodącą rolę w dążeniu do funkcjonującego wewnętrznego rynku energii. Jednakże ostatnie zmiany na europejskich rynkach energii uwzględnione w obecnej ocenie skutków i późniejszych wnioskach w ramach inicjatywy dotyczącej struktury rynku wymagają dostosowania ram instytucjonalnych. Oprócz tego wdrożenie trzeciego pakietu zasygnalizowało również obszary, w których można uzyskać poprawę w zakresie ram mających zastosowanie do ACER i ENTSO. Jeżeli chodzi o warianty brane pod uwagę na potrzeby reformy ram instytucjonalnych, odrzucono wariant zakładający działanie w dotychczasowy sposób, ponieważ skutkowałby on powstaniem luk w zakresie regulacji i nadzoru rynku, zgodnie z przepisami dotyczącymi stopniowych zmian rynku wprowadzonymi w innych miejscach niniejszego wniosku, a także z bieżącym postępem w zakresie prawodawstwa wtórnego na szczeblu UE.

Rozważono podejście o charakterze nieregulacyjnym typu „silniejsze egzekwowanie” i dobrowolną współpracę bez jakichkolwiek nowych, dodatkowych środków w celu dostosowania ram instytucjonalnych. Bardziej skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów oznacza dalsze wdrażanie trzeciego pakietu i pełne wdrożenie kodeksów sieci oraz wytycznych – zgodnie z wariantem zakładającym działanie w dotychczasowy sposób – w połączeniu z bardziej skutecznym egzekwowaniem. Jednak jedynie bardziej skuteczne egzekwowanie nie zapewniłoby usprawnienia obecnych ram instytucjonalnych.

Wariant legislacyjny zakładający przekształcenie ACER w podmiot zbliżony do ogólnoeuropejskiego organu regulacyjnego został również rozpatrzony, ale ostatecznie go odrzucono. Aby Agencja spełniała taką rolę, konieczne byłoby znaczne podwyższenie budżetu ACER i zwiększenie jej personelu, ponieważ występowałaby konieczność dużej koncentracji ekspertów w Agencji. Wydaje się również właściwe, aby utrzymać zaangażowanie krajowych organów regulacyjnych w proces decyzyjny Agencji i nie zastępować systemowo głosowania większościowego krajowych organów regulacyjnych decyzjami dyrektora.

Rozważono zatem warianty legislacyjne mające na celu usprawnienie działania ACER w oparciu o istniejące ramy. Wariant zaaprobowany w ocenie skutków umożliwia dostosowanie ram instytucjonalnych UE do nowych sytuacji w systemie elektroenergetycznym. Stanowi również odpowiedź na potrzebę dalszej współpracy regionalnej oraz istniejące i przewidywane luki regulacyjne na rynku energii, a tym samym zapewnia elastyczność dzięki kombinacji podejść oddolnych i odgórnych.

Oprócz tego w celu likwidacji istniejącej luki prawnej w odniesieniu do funkcji regulacyjnych krajowych organów regulacyjnych na poziomie regionalnym inicjatywy polityczne w ramach tego wariantu określałyby elastyczne regionalne ramy regulacyjne w celu wzmocnienia koordynacji regionalnej i procesu decyzyjnego krajowych organów regulacyjnych. W tym wariantcie wprowadzono by system skoordynowanych decyzji regionalnych i nadzoru nad pewnymi kwestiami ze strony krajowych organów regulacyjnych z danego regionu (np. regionalnymi centrami operacyjnymi oraz innymi kwestiami wynikającymi z proponowanych inicjatyw w zakresie struktury rynku), a rola ACER polegałaby na ochronie interesów UE.

Prawa podstawowe

Obecny wniosek może mieć wpływ na szereg praw podstawowych ustanowionych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności na: poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawo do ochrony danych osobowych (art. 8), zakaz dyskryminacji (art. 21), prawo do zabezpieczenia społecznego (art. 34), dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (art. 36), integrację wysokiego poziomu ochrony środowiska (art. 37) oraz prawo do skutecznego środka prawnego (art. 47).

Kwestia ta została uregulowana w szczególności za pomocą szeregu przepisów dotyczących ochrony konsumentów, ubóstwa energetycznego, ochrony konsumentów wrażliwych, dostępu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ochrony danych i prywatności.

Na stronie internetowej Komisji znajduje się streszczenie oceny skutków²⁴ wraz z pozytywną opinią Rady ds. Kontroli Regulacyjnej.

• Sprawność regulacyjna i uproszczenie

Wniosek może doprowadzić do zwiększenia wymogów administracyjnych, lecz tylko w ograniczonym zakresie. Przykładowo dzięki wprowadzeniu równych warunków dla wszystkich technologii w zakresie pełnego udziału w rynkach energii, technologie takie będą musiały spełnić szereg wymogów w zakresie zgodności rynkowej, co może spowodować pewne obciążenia administracyjne.

Środki przewidziane w celu poprawy płynności i integracji rynków energii mogą również powodować krótkoterminowe skutki dla przedsiębiorstw, ponieważ będą one musiały się dostosować do nowych uzgodnień w zakresie handlu energią. Uznaje się je jednak za minimalne w porównaniu z podstawowym scenariuszem odniesienia zakładającym niepodejmowanie działań, ponieważ korzyści ekonomiczne reformy w bardzo dużej mierze przewyższają trudności związane z krótko- lub długoterminową reorganizacją administracji.

Analogicznie stopniowe odchodzenie od cen regulowanych na szczeblu państw członkowskich będzie wymagało od krajowych organów regulacyjnych wzmocnienia starań w zakresie monitorowania rynków, zapewniających skuteczną konkurencję i gwarantujących ochronę konsumentów. Powyższe skutki można zrównoważyć za pomocą zwiększonego zaangażowania konsumentów, co w naturalny sposób przyczyni się do wzmocnienia konkurencji na rynku.

Zakres działań, które należy podjąć w ramach zaktualizowanych ram instytucjonalnych, spowoduje również stworzenie nowego zestawu wymogów dotyczących zaangażowania na szczeblu administracyjnym ze strony krajowych organów regulacyjnych i operatorów systemów przesyłowych. Obejmują one działanie na forum ACER i za pośrednictwem procesów decyzyjnych, prowadzące do uzgodnienia metod i praktyk sprawnego obrotu energią na granicy.

²⁴ [OP: Please insert link to Impact Assessment]

Szczegółowe skutki administracyjne i gospodarcze dla przedsiębiorstw i organów publicznych w odniesieniu do każdego z analizowanych wariantów strategicznych podano w rozdziale 6 oceny skutków.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wpływ na budżet związany z wnioskiem będącym częścią niniejszego pakietu dotyczy zasobów Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), co zostało opisane w ocenie skutków finansowych regulacji towarzyszącej wnioskowi Komisji dotyczącemu wersji przekształconej rozporządzenia ustanawiającego ACER. Zasadniczo nowe zadania, które ma wykonywać ACER, zwłaszcza w odniesieniu do oceny wystarczalności systemu i ustanowienia regionalnych centrów operacyjnych, wymagają wprowadzenia maksymalnie 18 dodatkowych EPC do Agencji w 2020 r., wraz z odpowiadającymi im zasobami finansowymi.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Komisja będzie monitorowała transpozycję środków, które zostaną ostatecznie przyjęte, i zgodność z nimi państw członkowskich i innych podmiotów, a także będzie przedsięwzięła środki egzekwowania, o ile zajdzie taka potrzeba. Dodatkowo, tak jak miało to już miejsce w kontekście wdrażania trzeciego pakietu energetycznego, Komisja zapewni dokumenty zawierające wytyczne służące jako pomoc w zakresie wdrażania przyjętych środków.

W ramach realizacji celów w zakresie monitorowania i wdrażania Komisja będzie korzystać ze wsparcia, zwłaszcza ze strony ACER. Coroczne sprawozdania sporządzane przez Agencję oraz równoległe ewaluacje przygotowywane przez Komisję, wraz ze sprawozdawczością Grupy Koordynacyjnej ds. Energii Elektrycznej, stanowią część środków przewidzianych w niniejszej inicjatywie. Agencja zostanie poproszona o dokonanie dalszego przeglądu swoich wskaźników monitorowania w celu zapewnienia ich stałej istotności na potrzeby monitorowania postępów w realizacji celów stanowiących podstawę niniejszych wniosków, tak aby można je było odpowiednio odzwierciedlić m.in. w corocznym sprawozdaniu ACER nt. monitorowania rynku.

Równoległe do inicjatyw objętych wnioskiem Komisja przedstawi inicjatywę dotyczącą zarządzania unią energetyczną, która usprawni planowanie, sprawozdawczość i monitorowanie wymogów. W oparciu o inicjatywę dotyczącą zarządzania unią energetyczną obecne wymogi dotyczące monitorowania i sprawozdawczości nałożone na Komisję i państwa członkowskie na mocy trzeciego pakietu energetycznego zostaną włączone do sprawozdań dotyczących postępów horyzontalnych i monitorowania. Więcej informacji na temat usprawnienia wymogów dotyczących monitorowania i sprawozdawczości znajduje się w ocenie skutków dotyczącej zarządzania unią energetyczną.

Bardziej szczegółowe omówienie mechanizmów monitorowania i wskaźników odniesienia znajduje się w rozdziale 8 oceny skutków.

6. OBJAŚNIENIA POSZCZEGÓLNYCH PRZEPISÓW WNIOSKÓW

- **Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (wersja przekształcona)**

W rozdziale I dyrektywy będącej przedmiotem wniosku zawarto pewne wyjaśnienia odnośnie do jej zakresu i przedmiotu, kładąc nacisk na umieszczenie konsumentów w centrum uwagi

oraz znaczenie rynku wewnętrznego i jego głównych zasad. Zaktualizowano w nim również główne definicje stosowane w dyrektywie.

W rozdziale II dyrektywy będącej przedmiotem wniosku ustanowiono ogólną zasadę, w myśl której państwa członkowskie muszą zapewnić konkurencyjność, ukierunkowanie na konsumentów, elastyczność i brak dyskryminacji na unijnym rynku energii elektrycznej. Podkreślono w nim, że środki krajowe nie powinny nadmiernie utrudniać przepływów transgranicznych, uczestnictwa konsumentów ani inwestycji. W rozdziale tym sformułowano ponadto zasadę, zgodnie z którą ceny dostaw muszą być rynkowe, z zastrzeżeniem należycie uzasadnionych wyjątków. Wyjaśniono w nim również niektóre zasady związane z funkcjonowaniem unijnych rynków energii elektrycznej, takie jak prawo wyboru dostawcy. Rozdział ten zawiera także zaktualizowane przepisy dotyczące ewentualnych obowiązków użyteczności publicznej, które w pewnych okolicznościach mogą być nakładane przez państwa członkowskie na przedsiębiorstwa energetyczne.

W rozdziale III dyrektywy będącej przedmiotem wniosku ugruntowano istniejące już prawa konsumentów i wprowadzono nowe prawa w celu umieszczenia konsumentów w centrum rynków energii dzięki zapewnieniu im mocnej pozycji i lepszej ochrony. W rozdziale tym ustanowiono zasady dotyczące czytelniejszych informacji o rozliczeniach oraz certyfikowanych narzędzi porównywania ofert. Zawiera on przepisy zapewniające konsumentom swobodę wyboru i zmiany dostawców lub koncentratorów, prawo do umów opartych na dynamicznych cenach i możliwość uczestniczenia w odpowiedzi odbioru oraz podejmowania własnej produkcji energii elektrycznej na własne potrzeby. W rozdziale tym określono uprawnienie każdego konsumenta do żądania inteligentnego licznika wyposażonego w minimalny zestaw funkcji. Udoskonalono w nim również istniejące już przepisy dotyczące możliwości dzielenia się przez konsumentów swoimi danymi z dostawcami i usługodawcami dzięki doprecyzowaniu roli stron odpowiedzialnych za zarządzanie danymi i dzięki ustanowieniu wspólnego europejskiego formatu danych, który Komisja ma opracować w drodze aktu wykonawczego. Przepisy tego rozdziału mają również sprawić, by państwa członkowskie zajęły się kwestią ubóstwa energetycznego. W rozdziale tym zobowiązuje się ponadto państwa członkowskie do określenia ram dotyczących niezależnych koncentratorów i odpowiedzi odbioru wraz z zasadami umożliwiającymi ich pełny udział w rynku. Określono w nim ramy dotyczące lokalnych społeczności energetycznych, które mogą podejmować miejscową produkcję, dystrybucję, koncentrację, magazynowanie i dostawę energii lub świadczyć usługi w zakresie efektywności energetycznej. Ponadto w rozdziale tym doprecyzowano istniejące już przepisy dotyczące inteligentnych liczników, punktów kompleksowej obsługi, praw do ugody pozasądowej, usługi powszechnej i konsumentów wrażliwych.

W rozdziale IV dyrektywy będącej przedmiotem wniosku doprecyzowano w pewnym zakresie zadania operatorów systemu dystrybucyjnego (OSD), zwłaszcza związane z działalnością OSD dotyczącą zamówień na usługi sieciowe w celu zapewnienia elastyczności, integracji pojazdów elektrycznych i zarządzania danymi. W rozdziale tym sprecyzowano również rolę OSD w odniesieniu do magazynowania energii i punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

W rozdziale V dyrektywy będącej przedmiotem wniosku podsumowano ogólne zasady mające zastosowanie wobec operatorów systemu przesyłowego (OSP), głównie w oparciu o obowiązujące przepisy, doprecyzowując jedynie w pewnym zakresie kwestię usług pomocniczych i nowych regionalnych centrów operacyjnych.

Rozdział VI dyrektywy będącej przedmiotem wniosku, określający zasady rozdziału systemów opracowane w ramach trzeciego pakietu energetycznego, pozostaje niezmieniony,

jeżeli chodzi o główne przepisy materialne dotyczące rozdziału, zwłaszcza w odniesieniu do trzech systemów dotyczących OSP (rozdział własnościowy, niezależny operator systemu i niezależny operator systemu przesyłowego) oraz w odniesieniu do przepisów dotyczących wyznaczania i certyfikacji OSP. W rozdziale tym doprecyzowano jedynie możliwość posiadania instalacji magazynowania energii lub świadczenia usług pomocniczych przez OSP.

Rozdział VII dyrektywy będącej przedmiotem wniosku zawiera przepisy dotyczące ustanawiania, zakresu uprawnień i obowiązków oraz zasad funkcjonowania niezależnych krajowych organów regulacji energetyki. We wniosku podkreśla się zwłaszcza obowiązek współpracy organów regulacyjnych z organami regulacyjnymi z państw sąsiednich i z ACER w sprawach o znaczeniu transgranicznym oraz aktualizuje się wykaz zadań organów regulacyjnych, między innymi w odniesieniu do nadzoru nad nowo utworzonymi regionalnymi centrami operacyjnymi.

W rozdziale VIII dyrektywy będącej przedmiotem wniosku zmieniono niektóre przepisy ogólne, między innymi dotyczące odstępstw od dyrektywy oraz wykonywania przekazanych uprawnień, na podstawie rozporządzenia (UE) nr 182/2011, przez Komisję i komitet ustanowiony zgodnie z zasadami procedury komitetowej.

W nowych załącznikach do dyrektywy będącej przedmiotem wniosku ustanowiono więcej wymagań odnoszących się do narzędzi porównywania ofert oraz do rozliczeń i informacji o rozliczeniach, a także zmieniono istniejące wcześniej wymagania dotyczące inteligentnych liczników i ich wprowadzania.

- **Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej (wersja przekształcona)**

W rozdziale I rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku określono jego zakres i przedmiot oraz definicje używanych w nim terminów. W rozdziale tym podkreślono znaczenie niezakłóconych sygnałów rynkowych dla zapewnienia większej elastyczności, dekarbonizacji i innowacyjności oraz zaktualizowano i uzupełniono główne definicje stosowane w rozporządzeniu.

W rozdziale II rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku wprowadzono nowy artykuł, w którym określono podstawowe zasady, które muszą być przestrzegane w krajowym prawodawstwie energetycznym, aby umożliwić funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii elektrycznej. W rozdziale tym ustanowiono również główne zasady prawne dotyczące obrotu energią elektryczną w ramach różnych przedziałów czasowych obrotu (rynki bilansowania, dnia bieżącego i dnia następnego oraz rynek terminowy), w tym zasady kształtowania cen. Sprecyzowano w nim zasadę dotyczącą obowiązku bilansowania i ustanowiono ramy dla bardziej kompatybilnych z rynkiem przepisów dotyczących dysponowania, ograniczania mocy instalacji wytwórczych i odpowiedzi odbioru, w tym warunki dotyczące wszelkich wyjątków od tychże przepisów.

W rozdziale III rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku opisano proces określania obszarów rynkowych w skoordynowany sposób, zgodnie z procesem przeglądu określonym w rozporządzeniu (UE) 2015/1222 ustanawiającym wytyczne dotyczące alokacji zdolności

przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi²⁵. Aby rozwiązać utrzymujący się problem znacznych ograniczeń krajowych dla transgranicznych przepływów energii elektrycznej, sprecyzowano warunki dotyczące takich wyjątkowych ograniczeń, zwłaszcza poprzez ustanowienie przepisów mających zapewnić, by import i eksport energii elektrycznej nie był ograniczany przez podmioty krajowe ze względów ekonomicznych. W rozdziale tym wprowadzono ponadto zmiany we wcześniej obowiązujących zasadach dotyczących sieciowych taryf przesyłowych i dystrybucyjnych oraz ustanowiono procedurę wspierania stopniowego zbliżania metodyki kształtowania taryf przesyłowych i dystrybucyjnych. Ustanowiono w nim również zmienione przepisy dotyczące stosowania opłat z tytułu alokacji zdolności przesyłowych.

W rozdziale IV rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku ustanowiono nowe ogólne zasady dotyczące rozwiązywania przez państwa członkowskie problemów wystarczalności zasobów w skoordynowany sposób. Określono w nim zasady i procedurę opracowywania oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, aby lepiej ustalić zapotrzebowanie na mechanizmy zdolności wytwórczych oraz, w stosownych przypadkach, ustanowienie normy niezawodności przez państwa członkowskie. W rozdziale tym sprecyzowano, w jaki sposób i na jakich warunkach można wprowadzać mechanizmy zdolności wytwórczych w sposób kompatybilny z rynkiem. Objąsnilo w nim również zgodne z rynkiem zasady konstrukcji mechanizmów zdolności wytwórczych, w tym zasady udziału zdolności wytwórczych znajdujących się w innym państwie członkowskim oraz zasady wykorzystania połączeń wzajemnych. Określono w nim sposób, w jaki regionalne centra operacyjne, krajowi OSP, ENTSO energii elektrycznej i krajowe organy regulacyjne poprzez ACER będą uczestniczyć w opracowywaniu parametrów technicznych udziału zdolności wytwórczych znajdujących się w innym państwie członkowskim oraz zasad operacyjnych tego udziału.

W rozdziale V rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku określono zadania i obowiązki ENTSO energii elektrycznej oraz zadania nadzorcze ACER w tym zakresie, jednocześnie akcentując obowiązek działania tej agencji w sposób niezależny i dla dobra Europy. W rozdziale tym określono misję regionalnych centrów operacyjnych oraz ustanowiono kryteria i procedurę określania regionów pracy systemu objętych zasięgiem działania każdego regionalnego centrum operacyjnego, a także funkcje koordynacyjne pełnione przez te centra. Określono w nim również ustalenia robocze i organizacyjne, wymagania dotyczące konsultacji, wymagania i procedury dotyczące przyjmowania decyzji i zaleceń oraz ich zmiany, skład i obowiązki zarządu oraz ustalenia dotyczące odpowiedzialności odnoszące się do regionalnych centrów operacyjnych. W rozdziale tym włączono także przepisy dotyczące przyłączania jednostek kogeneracyjnych, uprzednio zawarte w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej. Przepisy dotyczące dziesięcioletniego planu rozwoju sieci, rozliczeń międzyoperatorskich, wymiany informacji i certyfikacji pozostają w przeważającym stopniu niezmienione.

W rozdziale VI rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku ustanawia się europejską organizację OSD, określa procedurę jej ustanowienia i jej zadania, w tym zadania odnoszące się do konsultacji z zainteresowanymi stronami. Rozdział ten zawiera również szczegółowe przepisy dotyczące współpracy pomiędzy OSD i OSP w odniesieniu do planowania i eksploatacji ich sieci.

²⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24–72).

W rozdziale VII rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku określa się istniejące już wcześniej uprawnienia i zasady odnoszące się do przyjmowania przez Komisję aktów delegowanych w postaci kodeksów sieci lub wytycznych dotyczących sieci. W rozdziale tym sprecyzowano charakter prawny i proces przyjmowania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci oraz rozszerzono ich ewentualną treść na takie dziedziny jak struktury taryf dystrybucyjnych, zasady świadczenia usług pomocniczych niezależnych od częstotliwości, zasady dotyczące odpowiedzi odbioru, magazynowania energii i ograniczania popytu, zasady bezpieczeństwa cybernetycznego, zasady dotyczące regionalnych centrów operacyjnych oraz ograniczanie mocy instalacji wytwórczych i redysponowanie mocami instalacji wytwórczych i instalacjami odbiorczymi. W rozdziale tym uproszczono i usprawniono procedurę opracowywania kodeksów sieci elektroenergetycznej oraz przyznano krajowym organom regulacyjnym możliwość podejmowania decyzji w ramach ACER w kwestiach dotyczących wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci. Włączono w nim również w większym stopniu europejską organizację OSD i inne zainteresowane strony w procedurę opracowywania wniosków dotyczących kodeksów sieci elektroenergetycznej.

Rozdział VIII rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku zawiera przepisy końcowe. Obejmuje on obowiązujące wcześniej przepisy dotyczące zwolnienia nowych połączeń wzajemnych prądu stałego z niektórych wymogów dyrektywy i rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej, a jednocześnie sprecyzowano w nim procedurę późniejszych zmian dokonywanych przez krajowe organy regulacyjne w decyzjach dotyczących tych zwolnień.

W załączniku do rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku określono bardziej szczegółowo funkcje przypisane regionalnym centrom operacyjnym utworzonym na mocy rozporządzenia.

- **Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (wersja przekształcona)**

Ogólnie biorąc, proponuje się dostosowanie przepisów dotyczących ACER do „wspólnego podejścia” w sprawie zdecentralizowanych agencji UE uzgodnionego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą UE i Komisją Europejską („wspólne podejście”)²⁶. Na obecnym etapie zapewnia się jednak utrzymanie ograniczonych odstępstw od „wspólnego podejścia” w przypadku ACER.

W rozdziale I rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku opisano rolę, cele i zadania ACER oraz rodzaje aktów, które agencja ta może przyjmować, a także zawarto w nim przepisy dotyczące konsultacji i monitorowania. Wykaz zadań został uaktualniony w celu uwzględnienia zadań ACER w zakresie nadzoru nad rynkiem hurtowym i infrastruktury transgranicznej, które zostały przypisane ACER po przyjęciu rozporządzenia.

Co się tyczy przyjmowania kodeksów sieci elektroenergetycznej, poszerzono zakres odpowiedzialności ACER za opracowywanie i przedkładanie Komisji ostatecznego wniosku w sprawie kodeksu sieci, utrzymując jednocześnie rolę ENTSO-E jako eksperta technicznego. We wniosku sformalizowano również pozycję OSD reprezentowanych na poziomie UE, zwłaszcza jeżeli chodzi o opracowywanie wniosków w sprawie kodeksów sieci, zgodnie z rozszerzeniem zakresu ich obowiązków. Agencja uzyskuje kompetencję do decydowania o warunkach, metodzie i algorytmach wdrażania kodeksów sieci i wytycznych dotyczących sieci.

²⁶ Zob. wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady UE i Komisji Europejskiej w sprawie agencji zdecentralizowanych z dnia 19.07.2012 r.

Wprowadza się regionalny proces podejmowania decyzji w odniesieniu do zadań o kontekście regionalnym dotyczących jedynie ograniczonej liczby krajowych organów regulacyjnych. W związku z powyższym dyrektor musiałby wydawać opinię, czy dana kwestia ma znaczenie przede wszystkim regionalne. Jeżeli rada organów regulacyjnych zgodzi się, że tak jest w istocie, podkomitet regionalny rady organów regulacyjnych powinien przygotować daną decyzję, która ostatecznie zostanie przyjęta lub odrzucona przez samą radę organów regulacyjnych. W pozostałych przypadkach rada organów regulacyjnych decydowałaby bez udziału podkomitetu regionalnego.

W rozdziale tym określono również szereg nowych zadań ACER dotyczących koordynacji w ramach agencji niektórych funkcji związanych z regionalnymi centrami operacyjnymi, dotyczących nadzoru nad wyznaczonymi operatorami rynku energii elektrycznej i związanych z zatwierdzaniem metod i wniosków dotyczących wystarczalności mocy wytwórczych i gotowości na wypadek zagrożeń.

Rozdział II rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku zawiera przepisy o charakterze organizacyjnym dotyczące rady administracyjnej, rady organów regulacyjnych, dyrektora i komisji odwoławczej oraz nowy przepis o grupach roboczych Agencji. Szereg poszczególnych przepisów dostosowano do wspólnego podejścia w sprawie zdecentralizowanych agencji UE lub do nowych zasad głosowania w Radzie, jednak zachowano główne cechy istniejącej struktury zarządzania, a w szczególności radę organów regulacyjnych.

To odstępstwo od wspólnego podejścia, jakie ma miejsce w przypadku ACER, jest uzasadnione w opisanym poniżej sposób.

Główne cele europejskiej polityki w dziedzinie energii elektrycznej, bezpieczeństwo dostaw, dostępność cenową elektryczności i dekarbonizację można osiągnąć w najbardziej opłacalny sposób dzięki zintegrowanemu europejskiemu rynkowi energii elektrycznej. W związku z powyższym infrastruktura przesyłowa energii elektrycznej staje się stopniowo coraz bardziej wzajemnie połączona, coraz większe ilości energii elektrycznej są przedmiotem obrotu transgranicznego, moce wytwórcze są dzielone na skalę europejską, a system przesyłowy jest eksploatowany z uwzględnieniem aspektów regionalnych i transgranicznych. Obecny pakiet legislacyjny jeszcze bardziej umacnia te tendencje, które zgodnie z oczekiwaniami powinny przynieść oszczędności z korzyścią dla odbiorców europejskich.

Warunkiem wstępnym utworzenia wewnętrznego rynku energii elektrycznej jest otwarcie sektora na konkurencję. Podobnie jak w innych gałęziach gospodarki, otwarcie rynku energii elektrycznej wymagało nowych uregulowań, w szczególności w odniesieniu do systemu przesyłowego i dystrybucyjnego, oraz nadzoru regulacyjnego. W tym celu utworzono niezależne organy regulacyjne. Na tych podmiotach spoczywa szczególna odpowiedzialność, jeżeli chodzi o sprawowanie nadzoru nad krajowymi i europejskimi przepisami mającymi zastosowanie do sektora energii elektrycznej.

Jednakże wraz z rosnącym obrotem transgranicznym i działaniem systemu uwzględniającym kontekst regionalny i europejski krajowe organy regulacyjne musiały w coraz większym stopniu koordynować swoje działania z krajowymi organami regulacyjnymi z innych państw członkowskich. ACER została pomyślana jako platforma tej współpracy i pełni swoją rolę od chwili jej utworzenia w 2011 r. Podmiotem w obrębie Agencji, w którym z udziałem pracowników Agencji przygotowywana jest większość opinii, zaleceń i decyzji Agencji, jest więc rada organów regulacyjnych, w której skład wchodzi wysocy rangą przedstawiciele krajowych organów regulacyjnych oraz przedstawiciel Komisji, który nie posiada prawa głosu. Pierwsze lata istnienia Agencji wykazały, że rada organów regulacyjnych potrafiła skutecznie przyczyniać się do wypełniania zadań Agencji.

Ponieważ rynki energii są wciąż w znacznym stopniu regulowane na poziomie krajowym, krajowe organy regulacyjne są podmiotami odgrywającymi kluczową rolę na tychże rynkach. Głównym zadaniem ACER nie jest wykonywanie przekazanych kompetencji regulacyjnych Komisji, lecz koordynacja decyzji regulacyjnych przyjmowanych przez niezależne krajowe organy regulacyjne. W obecnym wniosku ustawodawczym nadal w dużej mierze zachowuje się ten podział ról. Obecna struktura dobrze wpisuje się w delikatną równowagę sił pomiędzy różnymi podmiotami, uwzględniając szczególne cechy rozwijającego się wewnętrznego rynku energii. Zachwianie tej równowagi na obecnym etapie mogłoby grozić zakłóceniem realizacji inicjatyw strategicznych sformułowanych we wnioskach ustawodawczych, a przez to stwarzałoby przeszkody dla dalszej integracji rynku energii, która jest głównym celem niniejszego wniosku. Przeniesienie uprawnień decyzyjnych na zarząd, jak przewidziano we wspólnym podejściu, wydaje się zatem przedwczesne. Zamiast tego należałoby raczej zachować obecną strukturę, która sprawia, że krajowe organy regulacyjne działają bez bezpośredniej interwencji ze strony instytucji UE ani państw członkowskich w poszczególnych sprawach. Jednocześnie ogół prac organów regulacyjnych nadal podlega zatwierdzeniu przez instytucje UE poprzez dokumenty programowe, budżetowe i strategiczne. Instytucje UE są również zaangażowane w kwestie administracyjne. W związku z powyższym nie proponuje się zmiany konfiguracji ani sposobu działania istniejącej rady organów regulacyjnych.

Podobnie nie proponuje się dostosowania koncepcji rady administracyjnej do modelu zarządu przyjętego we wspólnym podejściu. Rada administracyjna Agencji w swoim obecnie przyjętym składzie okazała się w ostatnich latach szczególnie skuteczna i sprawnie działająca. Jej działanie zapewniają przedstawiciele Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Mimo że na obecnym etapie Komisja nie uważa za stosowne pełnego dostosowania struktury zarządzania Agencji do wspólnego podejścia, będzie ona nadal kontrolować, czy opisane odstępstwa od wspólnego podejścia są wciąż uzasadnione, a następna ocena zaplanowana na 2021 r., w uzupełnieniu oceny celów, mandatu i zadań Agencji, będzie się w szczególności koncentrować na strukturze zarządzania Agencji.

Rozdział III rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku zawiera przepisy finansowe. Proponuje się dostosowanie kilku pojedynczych przepisów do wspólnego podejścia w sprawie agencji zdecentralizowanych.

W rozdziale IV rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku zaktualizowano kilka pojedynczych przepisów zgodnie ze wspólnym podejściem, a poza tym zawiera on w przeważającym stopniu niezmiennione przepisy o pracownikach i odpowiedzialności.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej

(wersja przekształcona)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając ~~Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską~~, ☒ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ☒ w szczególności jego art. 95 ☒ 194 ust. 2 ☒,

uwzględniając wniosek Komisji ☒ Europejskiej ☒,

☒ po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym, ☒

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie ze ☒ zwykłą ☒ procedurą ☒ ustawodawczą ☒,

a także mając na uwadze, co następuje:

↓ nowy

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 zostało²⁷ kilkakrotnie znacząco zmienione. Ze względu na konieczność dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości, rozporządzenie to należy przekształcić.

↓ 714/2009 motyw 1
(dostosowany)
⇒ nowy

- (2) ⇒ Unia energetyczna ma na celu zapewnienie odbiorcom – gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom – bezpiecznej, zrównoważonej, konkurencyjnej i przystępnej cenowo energii. W ujęciu historycznym system elektroenergetyczny był

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 15).

zdominowany przez zintegrowane pionowo, często państwowe monopole eksploatujące duże scentralizowane elektrownie jądrowe lub elektrownie na paliwa kopalne. ⇨ Rynek wewnętrzny energii elektrycznej, który jest stopniowo realizowany od 1999 roku, ma na celu zapewnienie prawdziwej możliwości wyboru wszystkim konsumentom ~~w~~ ☒ Unii ☒ Wspólnocie, bez względu na to, czy są to, zarówno obywatelom, czy jak i przedsiębiorstwom, stworzenie nowych możliwości gospodarczych oraz zwiększenie poziomu handlu transgranicznego, aby osiągnąć w ten sposób zwiększenie wydajności, konkurencyjne ceny i wyższe standardy usług oraz przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw i stabilności. ⇨ Wewnętrzny rynek energii elektrycznej doprowadził do zwiększenia konkurencji, zwłaszcza na poziomie hurtowym, oraz intensyfikacji obrotu transgranicznego. Pozostaje on fundamentem wydajnego rynku energii. ⇨

↓ nowy

- (3) System elektroenergetyczny w Europie przechodzi właśnie swoją najgłębszą przemianę od dziesięcioleci, a rynek energii elektrycznej znajduje się w samym centrum tego procesu. Realizacja wspólnego celu, jakim jest obniżenie emisyjności systemu elektroenergetycznego, stwarza nowe szanse i stawia nowe wyzwania dla uczestników rynku. Jednocześnie rozwój technologiczny umożliwia nowe formy zaangażowania konsumentów i współpracy transgranicznej.
- (4) Ingerencje państw, często przygotowywane w sposób nieskoordynowany, przyczyniły się do pogłębienia zakłóceń na hurtowym rynku energii elektrycznej, przynosząc negatywne konsekwencje dla inwestycji i handlu transgranicznego.
- (5) W przeszłości odbiorcy energii elektrycznej zachowywali się całkowicie pasywnie, nabywając energię elektryczną po cenach regulowanych niemających bezpośredniego związku z sytuacją rynkową. W przyszłości odbiorcom należy umożliwić pełne uczestnictwo w rynku na równi z innymi uczestnikami rynku. W celu uwzględnienia coraz większego udziału energii ze źródeł odnawialnych przyszły system elektroenergetyczny musi wykorzystywać wszystkie dostępne źródła elastyczności, w szczególności odpowiedź odbioru i magazynowanie. Aby osiągnąć obniżenie emisyjności przy jak najmniejszym koszcie, system ten musi również wspierać efektywność energetyczną.
- (6) Ścisła integracja rynkowa i migracja w stronę wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o mniej stabilne źródła wymaga zwiększenia wysiłków w celu koordynacji krajowych polityk energetycznych z sąsiadującymi krajami oraz wykorzystania szans, jakie niesie transgraniczny obrót energią elektryczną.

↓ 714/2009 motywy 2–5

~~2) Dyrektywa 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej²⁸ oraz rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie~~

²⁸

~~Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 37.~~

~~warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej²⁹ wniosły znaczący wkład w tworzenie takiego rynku wewnętrznego energii elektrycznej.~~

~~3) Istnieją jednak obecnie we Wspólnocie przeszkody w sprzedaży energii elektrycznej na równych warunkach oraz bez dyskryminacji lub niekorzystnych warunków. W szczególności nie we wszystkich państwach członkowskich istnieje już niedyskryminacyjny dostęp do sieci lub równie skuteczny nadzór regulacyjny i nadal występują rynki odizolowane.~~

~~4) W komunikacie Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowanym „Polityka energetyczna dla Europy” zwrócono uwagę na znaczenie dokończenia budowy rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz stworzenia równych warunków działania dla wszystkich przedsiębiorstw energetycznych we Wspólnocie. Komunikaty Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowane „Perspektywy rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej” oraz „Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (raport końcowy)” wykazały, że obecne zasady i środki nie zapewniają niezbędnych ram ani utworzenia zdolności połączeń wzajemnych dla osiągnięcia celu, jakim jest właściwie funkcjonujący, skuteczny i otwarty rynek wewnętrzny.~~

~~5) Oprócz pełnego wdrożenia istniejących ram regulacyjnych, ramy regulacyjne rynku wewnętrznego energii elektrycznej określone w rozporządzeniu (WE) nr 1228/2003 powinny zostać dostosowane zgodnie z tymi komunikatami.~~

↓ nowy

- (7) Opracowano ramy regulacyjne, co pozwoliło na handel energią elektryczną w całej Unii. Taki rozwój sytuacji stał się możliwy dzięki przyjęciu kilku kodeksów sieci i wytycznych w zakresie integracji rynków energii elektrycznej. Wspomniane kodeksy sieci i wytyczne zawierają przepisy dotyczące zasad funkcjonowania rynku, pracy systemów i przyłączenia do sieci. Aby zapewnić pełną przejrzystość oraz zwiększyć pewność prawa, główne zasady funkcjonowania rynku i alokacji zdolności przesyłowych w przedziałach czasowych funkcjonowania rynku bilansowania, rynku dnia bieżącego, rynku dnia następnego i rynku terminowego należy przyjąć zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą w jednym akcie.
- (8) Podstawowe zasady rynkowe powinny przewidywać, że podstawę ustalania cen energii elektrycznej powinno stanowić prawo popytu i podaży. Ceny te powinny sygnalizować, kiedy potrzebna jest energia elektryczna, zapewniając zorientowane rynkowo zachęty do inwestowania w elastyczne źródła, takie jak elastyczne wytwarzanie energii elektrycznej, połączenia wzajemne, odpowiedź odbioru lub magazynowanie.
- (9) Obniżenie emisyjności sektora elektroenergetycznego – w sytuacji gdy energia ze źródeł odnawialnych zaczyna zdobywać znaczącą pozycję na rynku – stanowi główny cel unii energetycznej. W miarę jak Unia zmierza w stronę obniżenia emisyjności sektora elektroenergetycznego i zwiększenia popularności odnawialnych źródeł energii istotne jest, aby na tym rynku usunięto istniejące przeszkody dla handlu transgranicznego oraz wspierano inwestycje w infrastrukturę pomocniczą, na przykład bardziej elastyczne wytwarzanie energii elektrycznej, połączenia wzajemne,

²⁹

Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 1.

odpowieź odbioru i magazynowanie. W celu wsparcia tego przejścia na wytwarzanie z niestabilnych odnawialnych źródeł energii i wytwarzanie rozproszone oraz w celu zapewnienia, aby zasady rynku energii stanowiły podstawę funkcjonowania unijnych rynków energii elektrycznej w przyszłości, należy ponownie skierować uwagę na rynki krótkoterminowe i mechanizm ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy.

- (10) Rynki krótkoterminowe przyczynią się do poprawy płynności i zwiększenia konkurencji poprzez umożliwienie pełnoprawnej obecności na rynku większej liczbie zasobów, zwłaszcza zasobów o bardziej elastycznym charakterze. Skuteczny mechanizm ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy stanowić będzie dla uczestników rynku zachętę do obecności na nim, wtedy gdy rynek tego najbardziej potrzebuje, oraz zapewni im możliwość odzyskania poniesionych przez nich kosztów na rynku hurtowym. Dlatego też niezmiennie istotne jest zapewnienie, w miarę możliwości, usunięcia administracyjnych i ukrytych pułapów cenowych, aby umożliwić wzrost cen ustalanych w oparciu o ten mechanizm do poziomu wartości niedostarczonej energii. Rynki krótkoterminowe oraz mechanizm ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy – gdy już w pełni wpiszą się w strukturę rynku – przyczynią się do wyeliminowania innych środków, takich jak mechanizmy zdolności wytwórczych, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii. Jednocześnie mechanizm ustalania cen w sposób odzwierciedlający niedobory mocy nieprzewidujący pułapów cenowych na rynku hurtowym nie powinien zagrażać możliwości zapewnienia wiarygodnych i stabilnych cen odbiorcom końcowym, w szczególności gospodarstwom domowym i MŚP.
- (11) Odstępstwa od podstawowych zasad rynku, takich jak obowiązek bilansowania, dysponowanie w oparciu o warunki rynkowe lub ograniczanie i redysponowanie, ograniczają sygnały elastyczności i funkcjonują jako przeszkody w opracowywaniu rozwiązań, takich jak magazynowanie, odpowiedź odbioru lub agregowanie. Chociaż odstępstwa są nadal konieczne, aby uniknąć nakładania zbędnych obciążeń administracyjnych na niektóre podmioty, zwłaszcza gospodarstwa domowe i MŚP, szerokie odstępstwa obejmujące całe technologie stoją w sprzeczności z celem, jakim jest osiągnięcie opartego na zasadach rynkowych i wydajnego obniżenia emisyjności, a zatem należy je zastąpić bardziej ukierunkowanymi środkami.

↓ 714/2009 (dostosowany)	motyw	16
-----------------------------	-------	----

- (12) Warunkiem niezbędnym dla skutecznej konkurencji na ☒ wewnętrznym ☒ rynku ~~wewnętrznym~~ energii elektrycznej są niedyskryminacyjne i przejrzyste opłaty za korzystanie z sieci, w tym również z połączeń wzajemnych w systemie przesyłowym. Dostępna zdolność tych linii powinna zostać ustalona na najwyższym dopuszczalnym poziomie zgodnym ze standardami bezpiecznej eksploatacji sieci.

↓ 714/2009 motyw 17

- (13) Ważne jest unikanie zakłóceń konkurencji wynikających ze zróżnicowania standardów bezpieczeństwa, eksploatacji i planowania stosowanych przez operatorów systemów przesyłowych w państwach członkowskich. Ponadto konieczne jest zapewnienie uczestnikom rynku przejrzystości w odniesieniu do dostępnych zdolności

przesyłowych oraz standardów bezpieczeństwa, planowania i eksploatacji mających wpływ na dostępne zdolności przesyłowe.

↓ nowy

- (14) W celu skutecznego ukierunkowania niezbędnych inwestycji ceny również powinny być źródłem sygnałów wskazujących, gdzie energia elektryczna jest najbardziej potrzebna. W obszarowym systemie elektroenergetycznym zapewnienie sygnałów prawidłowo wskazujących tę lokalizację wymaga spójnego, obiektywnego i wiarygodnego określenia obszarów rynkowych w ramach przejrzystego procesu. Aby zapewnić wydajną eksploatację i planowanie unijnej sieci elektroenergetycznej oraz zagwarantować skuteczne sygnały cenowe w odniesieniu do nowych zdolności wytwórczych, odpowiedzi odbioru lub infrastruktury przesyłowej, obszary rynkowe powinny odzwierciedlać ograniczenie strukturalne. W szczególności w celu wyeliminowania ograniczenia wewnątrzobszarowego nie należy redukować międzyobszarowych zdolności przesyłowych.
- (15) Wydajne obniżenie emisyjności systemu elektroenergetycznego poprzez integrację rynku wymaga systematycznego znoszenia przeszkód dla handlu transgranicznego, aby wyeliminować rozdrobnienie rynku i zapewnić unijnym odbiorcom energii możliwość czerpania pełnych korzyści wynikających ze zintegrowanych rynków energii elektrycznej oraz konkurencji.
-

↓ 714/2009 motyw 10

- (16) Niniejsze rozporządzenie powinno określić podstawowe zasady w odniesieniu do taryfikacji i alokacji zdolności, zapewniając jednocześnie przyjęcie wytycznych określających w sposób szczegółowy kolejne właściwe zasady i metody, w celu umożliwienia szybkiego przystosowywania się do zmienionych warunków.
-

↓ 714/2009 motyw 22

- (17) Zarządzanie problemami ograniczeń powinno zapewnić operatorom systemów przesyłowych i uczestnikom rynku prawidłowe sygnały ekonomiczne oraz opierać się na mechanizmach rynkowych.
-

↓ 714/2009 motyw 11

- (18) Na otwartym, konkurencyjnym rynku operatorzy systemów przesyłowych powinni otrzymywać rekompensaty za koszty poniesione z tytułu zapewniania transgranicznych przepływów energii elektrycznej przez swoje sieci od operatorów systemów przesyłowych, w których rozpoczynają się przepływy transgraniczne oraz systemów, w których te przepływy się kończą.

↓ 714/2009 motyw 12

- (19) Płatności i wpływy wynikające z rekompensat między operatorami systemów przesyłowych powinny być uwzględniane przy ustalaniu taryf w sieciach krajowych.

↓ 714/2009 motyw 13

- (20) Rzeczywiste kwoty należne za transgraniczny dostęp do systemu mogą się różnić w znacznym stopniu, w zależności od zaangażowanego operatora systemu przesyłowego, a także w wyniku różnic w strukturach systemów taryfikacji stosowanych w państwach członkowskich. Dlatego też w celu uniknięcia zakłóceń w handlu konieczny jest pewien stopień harmonizacji.

↓ 714/2009 motyw 21

- (21) Powinny istnieć zasady wykorzystywania dochodów pochodzących z procedur zarządzania ograniczeniami, chyba że szczególny charakter danego połączenia wzajemnego uzasadnia zwolnienie od tych zasad.

↓ nowy

- (22) W celu zapewnienia równych warunków działania wszystkim uczestnikom rynku taryfy sieciowe należy stosować w sposób, który nie stanowi pozytywnej ani negatywnej dyskryminacji produkcji przyłączonej na poziomie dystrybucji w stosunku do produkcji przyłączonej na poziomie przesyłu. Nie powinny one prowadzić do zróżnicowanego traktowania magazynowania energii oraz nie powinny tworzyć bodźców zniechęcających do udziału w odpowiedzi odbioru ani stanowić przeszkody w zwiększaniu efektywności energetycznej.
- (23) W celu zwiększenia przejrzystości i porównywalności w procesie ustalania taryf, w przypadkach gdy wiążącej harmonizacji nie uznano za odpowiednie rozwiązanie, Europejska Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanowiona [*recast of Regulation (EC) No 713/2009 as proposed by COM(2016) 863/2*] („Agencja”) powinna wydawać zalecenia dotyczące metod ustalania taryf.
- (24) Aby skuteczniej zapewnić optymalne inwestycje w transeuropejską sieć energetyczną oraz zaradzić wyzwaniom, w sytuacji gdy realnych projektów z zakresu połączeń wzajemnych nie można zrealizować z powodu braku hierarchizacji działań na szczeblu krajowym, należy ponownie rozważyć wprowadzenie opłat z tytułu alokacji zdolności przesyłowych (ang. *congestion rent*) i zezwolić na ich stosowanie wyłącznie w celu zagwarantowania dostępności oraz utrzymania lub zwiększenia zdolności połączeń wzajemnych.

- (25) W celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią przesyłową energii elektrycznej i umożliwienia handlu i dostaw energii elektrycznej ponad granicami w ~~Unii~~ ☒ Unii ☒ ~~Wspólnocie~~, należy ustanowić europejską sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej („ENTSO energii elektrycznej”). Jej zadania powinny być wykonywane zgodnie z ~~unijnymi~~ ☒ unijnymi ☒ ~~wspólnotowymi zasadami~~ ☒ regułami ☒ konkurencji, które w dalszym ciągu mają zastosowanie do decyzji ENTSO energii elektrycznej. Zadania ENTSO energii elektrycznej powinny zostać właściwie określone, a metody pracy powinny zapewniać skuteczność, przejrzystość oraz reprezentatywność ENTSO energii elektrycznej. Kodeksy sieci przygotowane przez ENTSO energii elektrycznej nie mają na celu zastąpienia niezbędnych krajowych kodeksów sieci dotyczących kwestii innych niż transgraniczne. Biorąc pod uwagę, że bardziej skuteczny postęp można osiągnąć poprzez podejście na poziomie regionalnym, operatorzy systemów przesyłowych powinni ustanowić struktury regionalne w ramach ogólnej struktury współpracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wyniki na poziomie regionalnym były zgodne z kodeksami sieci i z niewiązącymi dziesięcioletnimi planami rozwoju sieci na poziomie ☒ Unii ☒ ~~wspólnotowym~~. Państwa członkowskie powinny promować współpracę oraz monitorować efektywność sieci na poziomie regionalnym. Współpraca na poziomie regionalnym powinna być zgodna z dążeniem do utworzenia konkurencyjnego i sprawnego ☒ wewnętrznego ☒ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej.
-

- (26) ENTSO energii elektrycznej powinna przeprowadzić dogłębną ocenę wystarczalności zasobów na poziomie Unii w średnio- i długoterminowej perspektywie, aby zapewnić obiektywną podstawę oceny problemu wystarczalności. Problem wystarczalności zasobów, który mają wyeliminować mechanizmy zdolności wytwórczych, należy określić na podstawie oceny przeprowadzonej na szczeblu UE.
- (27) Ocenie wystarczalności zasobów w perspektywie średnio- i długoterminowej (w przedziale od następnego roku do następnych 10 lat) przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu przyświeca inny cel niż sezonowym prognozom (na następne sześć miesięcy) określonym w art. 9 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*]. Oceny średnio- i długoterminowe wykorzystuje się głównie do oceny konieczności zastosowania mechanizmów zdolności wytwórczych, natomiast sezonowe prognozy wykorzystuje się, aby ostrzec o zagrożeniach mogących pojawić się w okresie kolejnych sześciu miesięcy, które prawdopodobnie doprowadziłyby do znacznego pogorszenia się sytuacji w zakresie dostaw energii elektrycznej. Ponadto regionalne centra operacyjne przeprowadzają również oceny wystarczalności na poziomie regionalnym, jak określono w unijnych przepisach dotyczących pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej. Te oceny wystarczalności obejmujące bardzo bliski horyzont czasowy (w przedziale od następnego tygodnia do następnego dnia) są wykorzystywane w kontekście pracy systemu.
- (28) Przed wprowadzeniem mechanizmów zdolności wytwórczych państwa członkowskie powinny ocenić zakłócenia regulacyjne przyczyniające się do pogłębienia problemu

wystarczalności zasobów. Państwa członkowskie należy zobowiązać do wprowadzenia środków mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych zakłóceń wraz z określeniem harmonogramu ich wdrożenia. Mechanizmy zdolności wytwórczych należy wprowadzać wyłącznie w celu wyeliminowania nadal występujących problemów, którym nie można zaradzić poprzez usunięcie wspomnianych zakłóceń.

- (29) Państwa członkowskie zamierzające wprowadzić mechanizmy zdolności wytwórczych powinny sformułować cele w zakresie wystarczalności zasobów w drodze przejrzystego i możliwego do zweryfikowania procesu. Państwa członkowskie powinny mieć swobodę w ustalaniu własnego pożądanego poziomu bezpieczeństwa dostaw energii.
- (30) Należy określić główne zasady funkcjonowania mechanizmów zdolności wytwórczych, kierując się zasadami dotyczącymi pomocy państwa w obszarze ochrony środowiska i energii oraz wnioskami wynikającymi z przeprowadzonego przez DG ds. Konkurencji badania sektorowego dotyczącego mechanizmów zdolności wytwórczych. Już wprowadzone mechanizmy zdolności wytwórczych należy poddać przeglądowi w świetle tych zasad. Jeżeli ocena wystarczalności zasobów na poziomie europejskim wykaże, że problem wystarczalności zasobów nie istnieje, nie należy ustanawiać nowych mechanizmów zdolności wytwórczych, ani podejmować nowych zobowiązań w ramach już wprowadzonych mechanizmów tego rodzaju. Należy zawsze przestrzegać obowiązku stosowania zasad kontroli pomocy państwa na podstawie art. 107–109 TFUE.
- (31) Należy ustanowić szczegółowe przepisy ułatwiające skuteczny transgraniczny udział w mechanizmach zdolności wytwórczych innych niż systemy rezerw. Operatorzy systemów przesyłowych działający w kontekście transgranicznym powinni ułatwiać zainteresowanym wytwórcom udział w mechanizmach zdolności wytwórczych w innych państwach członkowskich. W tym celu powinni oni wyznaczać pułap zdolności, do jakiego jednostki wytwórcze mogłyby uczestniczyć w mechanizmach transgranicznych, umożliwiać to uczestnictwo i weryfikować dostępność. Krajowe organy regulacyjne powinny egzekwować przepisy dotyczące aspektów transgranicznych w państwach członkowskich.
- (32) Ze względu na zróżnicowanie krajowych systemów elektroenergetycznych i ograniczenia techniczne istniejących sieci elektroenergetycznych najlepszym podejściem do kwestii osiągnięcia postępów w integracji rynku będzie często podejście realizowane na poziomie regionalnym. Należy zatem wzmacniać współpracę regionalną operatorów systemów przesyłowych. W celu zapewnienia skutecznej współpracy nowe ramy regulacyjne powinny przewidywać wzmocnione zarządzanie na poziomie regionalnym oraz zwiększony nadzór regulacyjny, w tym zwiększone uprawnienia decyzyjne Agencji w kwestiach transgranicznych. Ścisła współpraca państw członkowskich może być również konieczna w sytuacjach kryzysowych, aby zwiększyć bezpieczeństwo dostaw oraz ograniczyć zakłócenia na rynku.
- (33) Koordynację działalności operatorów systemów przesyłowych na poziomie regionalnym sformalizowano, poprzez wprowadzenie obowiązkowego udziału operatorów tych systemów w pracach regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa, które to działania należy uzupełnić przez wzmocnienie ram instytucjonalnych w drodze ustanowienia regionalnych centrów operacyjnych. Proces tworzenia regionalnych centrów operacyjnych powinien uwzględniać dotychczasowe regionalne inicjatywy z zakresu koordynacji oraz powinien wspierać coraz bardziej zintegrowaną

pracę systemów elektroenergetycznych w całej Unii, zapewniając ich wydajne i bezpieczne funkcjonowanie.

- (34) Zakres geograficzny działalności regionalnych centrów operacyjnych powinien umożliwiać im prowadzenie skutecznej koordynacji poprzez optymalizację działalności operatorów systemów przesyłowych w ramach większych regionów.
- (35) Regionalne centra operacyjne powinny wykonywać określone funkcje, w sytuacji gdy regionalizacja tych funkcji wnosi wartość dodaną w porównaniu z ich realizacją na poziomie krajowym. Funkcje regionalnych centrów operacyjnych powinny obejmować funkcje wykonywane przez regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa, jak również dodatkowe funkcje z zakresu pracy systemu, funkcjonowania rynku i gotowości na wypadek zagrożeń. Z zakresu funkcji realizowanych przez regionalne centra operacyjne należy wyłączyć pracę systemu elektroenergetycznego w czasie rzeczywistym.
- (36) Regionalne centra operacyjne powinny przede wszystkim działać na rzecz sprawnego funkcjonowania systemu i rynku w regionie, a nie w interesie jakiegokolwiek pojedynczego podmiotu. Dlatego też regionalnym centrom operacyjnym należy powierzyć – w odniesieniu do niektórych funkcji – uprawnienia do podejmowania decyzji w kontekście własnych działań oraz decyzji nakazujących podjęcie działań przez operatorów systemów przesyłowych w regionie pracy systemu, a także większą rolę doradczą w odniesieniu do pozostałych funkcji.
- (37) ENTSO energii elektrycznej powinna zapewniać, aby działania regionalnych centrów operacyjnych były koordynowane między poszczególnymi regionami.
- (38) W celu zwiększenia wydajności sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej w Unii oraz zapewnienia ścisłej współpracy z operatorami systemów przesyłowych i ENTSO energii elektrycznej należy utworzyć europejską organizację zrzeszającą operatorów systemów dystrybucyjnych z Unii („organizacja OSD UE”). Zadania organizacji OSD UE powinny zostać właściwie określone, a jej metody pracy powinny gwarantować skuteczność działania, przejrzystość oraz reprezentatywność unijnych operatorów systemów dystrybucyjnych. Organizacja OSD UE powinna ściśle współpracować z ENTSO energii elektrycznej przy opracowywaniu i wdrażaniu kodeksów sieci, w stosownych przypadkach, oraz powinna prowadzić prace ukierunkowane na wydawanie wytycznych w zakresie włączania m.in. wytwarzania rozproszonego i magazynowania w sieciach dystrybucyjnych lub w zakresie innych obszarów związanych z zarządzaniem sieciami dystrybucyjnymi.

↓ 714/2009	motyw	6
(dostosowany)		

- (39) ~~W szczególności~~ Niezbędna jest wzmocniona współpraca i koordynacja między operatorami systemów przesyłowych w celu opracowania kodeksów sieci dla udostępnienia skutecznego i przejrzystego transgranicznego dostępu do sieci przesyłowych i zarządzania nim, jak również w celu zapewnienia skoordynowanego i dostatecznie wybiegającego w przyszłość planowania i odpowiedniego rozwoju technicznego systemu przesyłowego w ~~we~~ ☒ Unii ☒ Wspólnocie, łącznie z utworzeniem zdolności połączeń wzajemnych, z odpowiednim uwzględnieniem środowiska. Kodeksy sieci powinny być zgodne z wytycznymi ramowymi, które z natury są niewiążące („wytyczne ramowe”) i które opracowywane są przez Agencję

~~ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanowioną na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki³⁰ („Agencja”).~~ Agencja powinna uczestniczyć w opartym o fakty przeglądzie projektów kodeksów sieci, w tym również w zakresie ich zgodności z wytycznymi ramowymi, oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Agencja powinna dokonywać oceny proponowanych zmian kodeksów sieci oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Operatorzy systemów przesyłowych powinni eksploatować swoje sieci zgodnie z tymi kodeksami sieci.

↓ 714/2009 (dostosowany)	motyw	24
-----------------------------	-------	----

- (40) W celu zapewnienia płynnego funkcjonowania rynku wewnętrznego energii elektrycznej, należy ustanowić przepis wprowadzający procedury pozwalające na przyjęcie decyzji i wytycznych przez Komisję w odniesieniu do, między innymi, ~~de~~ taryfikacji i alokacji zdolności, zapewniające jednocześnie udział w tym procesie organów regulacyjnych państw członkowskich poprzez, w stosownych przypadkach, ich stowarzyszenie europejskie. Organy regulacyjne, wraz z innymi odpowiednimi organami w państwach członkowskich, mają do odegrania ważną rolę w przyczynianiu się do właściwego funkcjonowania ☒ wewnętrznego ☒ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej.

↓ 714/2009 (dostosowany)	motyw	8
-----------------------------	-------	---

- (41) Wszyscy uczestnicy rynku są zainteresowani spodziewanymi pracami ENTSO energii elektrycznej. Z tego względu skuteczny proces konsultacji ma kluczowe znaczenie, zaś istotną rolę powinny odegrać istniejące struktury, które zostały ustanowione w celu ułatwiania i usprawniania procesu konsultacji, ☒ prowadzonego m.in. za pośrednictwem ☒ ~~takie jak Unia ds. Koordynacji Przesyłu Energii Elektrycznej, krajowych~~ organów regulacji energetyki lub Agencji.

↓ 714/2009 (dostosowany)	motyw	9
-----------------------------	-------	---

- (42) W celu zapewnienia większej przejrzystości w odniesieniu do całej sieci przesyłowej energii elektrycznej ~~we~~ ☒ Unii ☒ ~~Wspólnocie~~, ENTSO energii elektrycznej sporządza, publikuje i regularnie aktualizuje dziesięcioletni niewiążący plan rozwoju sieci o zasięgu ☒ unijnym ☒ ~~wspólnotowym~~ („plan rozwoju sieci o zasięgu ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒ ”). Do tego planu rozwoju sieci należy włączyć ~~wykonalne~~ ☒ realne ekonomicznie ☒ sieci przesyłowej energii elektrycznej oraz niezbędne regionalne połączenia wzajemne, o istotnym znaczeniu z punktu widzenia handlu lub bezpieczeństwa dostaw.

³⁰

~~Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.~~

↓ nowy

- (43) Doświadczenia zdobyte przy opracowywaniu i przyjmowaniu kodeksów sieci pokazują, że warto usprawnić proces ich opracowywania poprzez doprecyzowanie, że Agencja może modyfikować projekty kodeksów sieci elektroenergetycznych przed przedłożeniem ich Komisji.
-

↓ 714/2009 motyw 14

~~Niezbędny jest właściwy system długoterminowych sygnałów lokalizacyjnych, oparty na zasadzie, zgodnie z którą poziom opłat za dostęp do sieci powinien odzwierciedlać równowagę między wytwarzaniem a zużyciem w danym regionie, w oparciu o zróżnicowanie opłat za dostęp do sieci dla producentów lub konsumentów.~~

↓ 714/2009 motyw 15

~~Nie jest właściwe stosowanie taryf uzależnionych od odległości lub, jeżeli istnieją odpowiednie sygnały lokalizacyjne, szczególnych taryf płaconych tylko przez eksporterów lub importerów w uzupełnieniu do ogólnej opłaty za dostęp do sieci krajowej.~~

↓ 714/2009 motyw 18

~~Monitorowanie rynku dokonywane w ciągu ostatnich lat przez krajowe organy regulacyjne oraz przez Komisję wykazało, że obecne wymogi przejrzystości oraz zasady określające dostęp do infrastruktury nie są wystarczające do zapewnienia prawdziwego, sprawnie funkcjonującego, otwartego i skutecznego rynku wewnętrznego energii elektrycznej.~~

↓ 714/2009 motyw 19

~~Niezbędny jest równy dostęp do informacji dotyczących rzeczywistego stanu i skuteczności systemu, aby umożliwić wszystkim uczestnikom rynku ocenę ogólnej sytuacji w zakresie popytu i podaży oraz zidentyfikowanie przyczyn wahań cen hurtowych. Obejmuje to dokładniejsze informacje dotyczące wytwarzania energii elektrycznej, podaży i popytu łącznie z prognozami, zdolności sieci oraz połączeń wzajemnych, przepływów i utrzymywania, bilansowania i zdolności rezerwowej.~~

↓ 714/2009 motyw 23
(dostosowany)

- (44) Inwestycje w istotne nowe elementy infrastruktury powinny być zdecydowanie promowane przy jednoczesnym zapewnieniu właściwego funkcjonowania ☒ wewnętrznego ☒ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej. W celu wzmocnienia korzystnego wpływu połączeń wzajemnych prądu stałego objętych zwolnieniem na konkurencję i bezpieczeństwo dostaw, należy badać zainteresowanie ze strony rynku

na etapie planowania projektu oraz przyjąć zasady zarządzania ograniczeniami. W przypadku gdy połączenia wzajemne prądu stałego znajdują się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, Agencja powinna w ostateczności rozpatrzyć wnioski o zwolnienie w celu lepszego uwzględnienia jego konsekwencji transgranicznych oraz ułatwienia jego obsługi administracyjnej. Ponadto uwzględniając wyjątkowo wysoki profil ryzyka wpisany w konstrukcję tych istotnych projektów infrastrukturalnych objętych zwolnieniem, przedsiębiorstwa dostarczające i wytwarzające energię elektryczną powinny mieć możliwość korzystania z czasowego zwolnienia z obowiązku stosowania zasad pełnego rozdziału w zakresie rozpatrywanych projektów. Zwolnienia przyznane na mocy rozporządzenia (WE) nr 1228/2003³¹ nadal mają zastosowanie aż do przewidzianej daty wygaśnięcia, zgodnie z decyzją o przyznaniu zwolnienia.

↓ 714/2009 motyw 25

~~Krajowe organy regulacyjne powinny zapewniać przestrzeganie zasad zawartych w niniejszym rozporządzeniu oraz wytycznych przyjętych w oparciu o nie.~~

↓ 714/2009 motyw 20

- (45) W celu zwiększenia zaufania do rynku jego uczestnicy muszą mieć pewność, że ci, którzy dopuszczają się postępowania noszącego znamiona nadużycia, mogą podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom. Właściwe organy powinny uzyskać uprawnienia do skutecznego prowadzenia dochodzeń w przypadku zarzutów o nadużycie pozycji rynkowej. W tym celu konieczny jest dostęp właściwych organów do danych zawierających informacje dotyczące decyzji operacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa dostarczające energię elektryczną. Na rynku energii elektrycznej wiele odnośnych decyzji podejmowanych jest przez wytwórców, którzy powinni przechowywać informacje dotyczące tych decyzji w sposób łatwo dostępny do dyspozycji właściwych organów przez określony okres czasu. Właściwe organy powinny ponadto regularnie monitorować przestrzeganie tych zasad przez operatorów systemu przesyłowego. Mali wytwórcy, niemający rzeczywistej możliwości zakłócania rynku, powinni zostać zwolnieni z tego obowiązku.

↓ 714/2009 motyw 26

- (46) Państwa członkowskie oraz właściwe organy krajowe powinny zostać zobowiązane do dostarczania Komisji stosownych informacji. Takie informacje powinny być traktowane przez Komisję jako poufne. W przypadku gdy jest to konieczne, Komisja powinna mieć możliwość żądania stosownych informacji bezpośrednio od danych przedsiębiorstw, pod warunkiem że zostały poinformowane właściwe organy krajowe.

³¹ Rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii (Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 1).

↓ 714/2009 (dostosowany)	motyw	27
-----------------------------	-------	----

- (47) Państwa członkowskie powinny ustanawiać ~~zasady~~ ☒ przepisy ☒ dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia i zapewniać ich wdrożenie. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
-

↓ 714/2009 motyw 28

~~Środki niezbędne dla wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą procedury wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji²².~~

↓ 714/2009 motyw 29

~~W szczególności należy przyznać Komisji uprawnienia do ustanawiania lub przyjmowania wytycznych niezbędnych do zapewnienia minimalnego stopnia harmonizacji wymaganego dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, poprzez jego uzupełnienie nowymi elementami innymi niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.~~

↓ nowy

- (48) Państwa członkowskie oraz Umawiające się Strony Wspólnoty Energetycznej powinny ściśle współpracować we wszystkich kwestiach dotyczących rozwoju zintegrowanego obszaru handlu energią elektryczną oraz powinny powstrzymywać się przed podejmowaniem środków, które zagrażają dalszej integracji rynków energii elektrycznej lub bezpieczeństwu dostaw energii w państwach członkowskich i Umawiających się Stronach.
- (49) W celu zapewnienia minimalnego poziomu harmonizacji wymaganego do skutecznego funkcjonowania rynku należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do obszarów, które mają zasadnicze znaczenie dla integracji rynku. Powinny one dotyczyć geograficznego obszaru współpracy regionalnej operatorów systemów przesyłowych, wysokości rekompensat uiszczanych przez jednych operatorów systemów przesyłowych na rzecz innych operatorów systemów przesyłowych, przyjęcia i zmiany kodeksów sieci i wytycznych, jak również stosowania przepisów dotyczących zwolnienia w odniesieniu do nowych połączeń wzajemnych. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu

³² ~~Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.~~

międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.³³. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

↓ 714/2009 motyw 30
(dostosowany)

- (50) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapewnienie zharmonizowanych ram dla transgranicznej wymiany energii elektrycznej, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie ☒ Unii ☒ Wspólnoty, ☒ Unia ☒ Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu ☒ o Unii Europejskiej ☒. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

↓ 714/2009 motyw 31

~~Z uwagi na zakres zmian wprowadzonych w rozporządzeniu (WE) nr 1228/2003 pożądane jest, ze względów przejrzystości i racjonalizacji, aby przepisy te zostały ujednolicone i ujęte w jednym tekście w nowym rozporządzeniu.~~

↓ 714/2009 (dostosowany)

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I

☒ Przedmiot, zakres stosowania i definicje ☒

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ma na celu:

↓ nowy

- a) ustanowienie podstaw skutecznego osiągnięcia celów europejskiej unii energetycznej, a w szczególności ram dotyczących klimatu i energii na okres 2020–

³³ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

2030³⁴, poprzez aktywację sygnałów rynkowych w celu zwiększenia elastyczności, dalszego obniżenia emisyjności i pobudzenia innowacji;

- b) ustanowienie podstawowych zasad prawidłowo funkcjonujących, zintegrowanych rynków energii elektrycznej, które umożliwiają dostęp do rynku na zasadzie niedyskryminacji wszystkim dostawcom zasobów i odbiorcom energii elektrycznej, wzmacniają pozycję konsumentów, umożliwiają odpowiedź odbioru i efektywność energetyczną, ułatwiają agregowanie rozproszonego popytu i podaży oraz przyczyniają się do obniżenia emisyjności gospodarki poprzez umożliwienie integracji rynku oraz rekompensowanie na zasadach rynkowych energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych;

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~ca)~~ ustanowienie sprawiedliwych zasad dotyczących transgranicznej wymiany energii elektrycznej, zwiększając w ten sposób konkurencję na ~~☒~~ wewnętrznym ~~☒~~ rynku ~~wewnętrznym~~ energii elektrycznej, z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych. ~~Obejmuje to~~ ustanowienie rekompensat z tytułu transgranicznego przepływu energii elektrycznej oraz ustanowienie zharmonizowanych zasad w sprawie opłat za transgraniczne przesyłanie energii elektrycznej oraz alokację dostępnych zdolności połączeń wzajemnych między krajowymi systemami przesyłowymi;

~~db)~~ ułatwienie powstania sprawnie funkcjonującego i przejrzystego rynku hurtowego charakteryzującego się wysokim poziomem bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Przewiduje ono mechanizmy harmonizacji zasad dotyczących transgranicznej wymiany energii elektrycznej.

Artykuł 2

Definicje

1. ~~Na użytek ☒~~ Do celów ~~☒~~ niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje zawarte w art. 2 dyrektywy [recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2] ~~Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej~~ ⇒ , art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011³⁵, art. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 543/2013³⁶ oraz art. 2 [Recast Renewable Energies Directive] ⇐ ~~z wyjątkiem definicji „połączenia wzajemnego”, którą zastępuje się następującą definicją — „połączenie wzajemne” oznacza linię przesyłową, która przekracza granicę lub jest rozpięta nad granicą między państwami członkowskimi i która łączy krajowe systemy przesyłowe państw członkowskich.~~
2. Ponadto stosuje się następujące definicje:

³⁴ COM(2014) 15 final.

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. L 326 z 8.12.2011, s. 1).

³⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 543/2013 z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie dostarczania i publikowania danych na rynkach energii elektrycznej, zmieniające załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 (Dz.U. L 163 z 15.6.2013, s. 1).

- a) „organy regulacyjne” oznaczają organy regulacyjne, o których mowa w art. ~~5735~~ ust. 1 [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*] ~~dyrektywy 2009/72/WE~~;
- b) „przepływ transgraniczny” oznacza fizyczny przepływ energii elektrycznej przez sieć przesyłową państwa członkowskiego, będący wynikiem wpływu działalności producentów lub ☒ odbiorców ☒ ~~konsumentów~~ poza granicami tego państwa członkowskiego na jego sieć przesyłową;
- c) „ograniczenie” oznacza sytuację, w której ⇨ wszystkie składane przez uczestników rynku zlecenia obrotu między dwoma obszarami rynkowymi nie mogą zostać wykonane, ponieważ ich realizacja w znacznym stopniu wpłynęłaby na fizyczne przepływy energii w elementach sieci, które nie są w stanie obsłużyć tych przepływów ⇨ ~~połączenie wzajemne łączące krajowe systemy przesyłowe nie jest w stanie przyjąć wszystkich fizycznych przepływów energii elektrycznej, wynikających z handlu międzynarodowego zgodnie z zapotrzebowaniem uczestników rynku, ze względu na brak zdolności połączeń wzajemnych lub oddzielnych krajowych systemów przesyłowych~~;
- ~~d) „zgłoszony eksport” oznacza wysłanie energii elektrycznej z jednego państwa członkowskiego w oparciu o istniejące uzgodnienia umowne w taki sposób, że w innym państwie członkowskim lub w kraju trzecim następuje równoczesny odbiór („zgłoszony import”) energii elektrycznej;~~
- ~~e) „zgłoszony tranzyt” oznacza sytuację, w której występuje „zgłoszony eksport” energii elektrycznej oraz w której wyznaczona droga przesyłu obejmuje kraj, w którym nie odbywa się ani wysłanie, ani równoczesny odbiór energii elektrycznej;~~
- ~~f) „zgłoszony import” oznacza odbiór energii elektrycznej w państwie członkowskim lub w kraju trzecim w tym samym czasie, kiedy następuje wysłanie energii elektrycznej („zgłoszony eksport”) z innego państwa członkowskiego;~~
- gd) „nowe połączenie wzajemne” oznacza połączenie wzajemne nieukończony do dnia 4 sierpnia 2003 r.;

⇩ nowy

- e) „ograniczenie strukturalne” oznacza ograniczenie w systemie przesyłowym, które jest przewidywalne, geograficznie stabilne w czasie i często powtarza się w standardowych warunkach systemu energetycznego;
- f) „operator rynku” oznacza podmiot, który świadczy usługę polegającą na kojarzeniu ofert sprzedaży energii elektrycznej z ofertami zakupu energii elektrycznej;
- g) „wyznaczony operator rynku energii elektrycznej” („NEMO”) oznacza operatora rynku wyznaczonego przez właściwy organ do wykonywania zadań związanych z jednolitym łączeniem rynków dnia następnego lub dnia bieżącego;
- h) „wartość niedostarczonej energii” oznacza wyrażone w EUR/MWh oszacowanie maksymalnej ceny energii elektrycznej, którą odbiorcy są gotowi zapłacić, aby uniknąć przerw w dostawach;
- i) „bilansowanie” oznacza wszystkie działania i procesy, we wszystkich horyzontach czasowych, za pomocą których operatorzy systemów przesyłowych zapewniają w sposób ciągły utrzymanie częstotliwości systemu w z góry określonym zakresie

stabilności oraz spełnienie wymogu dotyczącego wielkości rezerw niezbędnych w kontekście wymaganej jakości;

- j) „energia bilansująca” oznacza energię stosowaną przez operatorów systemów przesyłowych do przeprowadzenia bilansowania;
- k) „dostawca usług bilansujących” oznacza uczestnika rynku udostępniającego na rzecz operatorów systemów przesyłowych energię bilansującą albo moc bilansującą, bądź oba te rodzaje energii;
- l) „moc bilansująca” oznacza ilość mocy, którą dostawca usług bilansujących zgodził się utrzymywać oraz w stosunku do której dostawca usług bilansujących zgodził się składać operatorowi systemu przesyłowego oferty zakupu odpowiadającej jej ilości energii bilansującej przez okres obowiązywania umowy;
- m) „podmiot odpowiedzialny za bilansowanie” oznacza uczestnika rynku lub wybranego przez niego przedstawiciela odpowiedzialnego za jego niezbilansowania na rynku energii elektrycznej;
- n) „okres rozliczania niezbilansowania” oznacza jednostkę czasu, w odniesieniu do której wylicza się niezbilansowanie podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie;
- o) „cena niezbilansowania” oznacza cenę, która może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną lub może być równa zero, w każdym okresie rozliczania niezbilansowania, za niezbilansowanie w każdym kierunku;
- p) „obszar obowiązywania ceny niezbilansowania” oznacza obszar, na którym wyliczana jest cena niezbilansowania;
- q) „proces kwalifikacji wstępnej” oznacza proces mający na celu weryfikację spełnienia przez dostawcę mocy bilansującej wymogów określonych przez operatorów systemów przesyłowych;
- r) „rezerwa mocy” oznacza wielkość rezerw utrzymania częstotliwości, rezerw odbudowy częstotliwości lub rezerw zastępczych, które muszą być dostępne dla operatora systemu przesyłowego;
- s) „dysponowanie priorytetowe” oznacza dysponowanie elektrowniami w oparciu o kryteria inne niż kolejność ofert zakupu ustalona według kryteriów ekonomicznych oraz – w systemach dysponowanych centralnie – ograniczenia sieciowe, przyznające pierwszeństwo dysponowaniu określonymi technologiami wytwarzania;
- t) „region wyznaczania zdolności przesyłowych” oznacza region geograficzny, na którym wyznaczanie zdolności przesyłowych prowadzone jest w sposób skoordynowany;
- u) „mechanizm zdolności wytwórczych” oznacza środek administracyjny mający na celu zapewnienie osiągnięcia pożądanego poziomu bezpieczeństwa dostaw energii poprzez rekompensowanie zasobów za ich dostępność, z wyłączeniem środków dotyczących usług pomocniczych;
- v) „rezerwa strategiczna” oznacza mechanizm zdolności wytwórczych, w którym zasobami dysponuje się wyłącznie w przypadku, gdy nie powiodło się rozliczenie rynku dnia następnego i rynku dnia bieżącego, operatorzy systemów przesyłowych wyczerpali swoje zasoby bilansujące w celu osiągnięcia równowagi między popytem a podażą, a niezbilansowania na rynku w okresie, gdy dysponowano rezerwami, rozlicza się według wartości niedostarczonej energii;

- w) „wysokosprawna kogeneracja” oznacza kogenerację spełniającą kryteria określone w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE³⁷;
- x) „projekt demonstracyjny” oznacza projekt polegający na zademonstrowaniu technologii określonego rodzaju po raz pierwszy w Unii Europejskiej oraz stanowiący istotną innowację, która znacznie odbiega od aktualnego stanu techniki;

Rozdział II

Ogólne zasady rynku energii elektrycznej

Artykuł 3

Zasady dotyczące funkcjonowania rynków energii elektrycznej

1. Państwa członkowskie, krajowe organy regulacyjne, operatorzy systemów przesyłowych, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz operatorzy rynku zapewniają funkcjonowanie rynków energii elektrycznej zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) ceny ustala się na podstawie popytu i podaży;
 - b) unika się działań, które uniemożliwiają kształtowanie się cen na podstawie popytu i podaży lub stanowią bodziec zniechęcający do rozwijania bardziej elastycznego wytwarzania, niskoemisyjnego wytwarzania lub bardziej elastycznego popytu;
 - c) odbiorcom umożliwia się czerpanie korzyści z możliwości rynkowych oraz zwiększonej konkurencji na rynkach detalicznych;
 - d) konsumentom i małym przedsiębiorstwom umożliwia się uczestnictwo w rynku poprzez agregowanie wytwarzania z wielu instalacji wytwórczych lub obciążenia z wielu instalacji odbiorczych, aby umożliwić przedstawianie wspólnych ofert na rynku energii elektrycznej oraz umożliwić ich wspólną obsługę w systemie elektroenergetycznym, nie naruszając postanowień traktatu UE dotyczących konkurencji;
 - e) zasady rynkowe muszą wspierać dekarbonizację gospodarki poprzez umożliwienie integracji energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych oraz zapewnienie zachęt do wprowadzania efektywności energetycznej;
 - f) zasady rynkowe muszą generować odpowiednie zachęty do inwestowania w wytwarzanie, magazynowanie, efektywność energetyczną i odpowiedź odbioru, aby zaspokoić potrzeby rynku, a tym samym zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii;
 - g) unika się przeszkód w transgranicznym przepływie energii elektrycznej oraz zawieraniu transgranicznych transakcji na rynkach energii elektrycznej oraz na rynkach usług pokrewnych;
 - h) zasady rynkowe muszą przewidywać regionalną współpracę tam, gdzie jest ona skuteczna;

³⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

- i) wszystkie zasoby w zakresie wytwarzania, magazynowania i popytu uczestniczą w rynku na tych samych warunkach;
- j) wszyscy wytwórcy są bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialni za sprzedaż energii elektrycznej, którą wytwarzają;
- k) zasady rynkowe muszą umożliwiać postęp w dziedzinie badań i rozwoju oraz wykorzystywanie uzyskiwanych rezultatów z korzyścią dla społeczeństwa;
- l) zasady rynkowe muszą umożliwiać skuteczne dysponowanie aktywami wytwórczymi i odpowiednią odbioru;
- m) zasady rynkowe muszą umożliwiać wejście na rynek i opuszczenie rynku przedsiębiorstwom wytwarzającym i dostarczającym energię elektryczną w oparciu o ich własną ocenę ekonomiczną i finansowej rentowności ich działalności;
- n) długoterminowe instrumenty zabezpieczające, które umożliwiają uczestnikom rynku zabezpieczenie się przed ryzykiem zmienności cen na zasadach rynkowych oraz pozwalają wyeliminować niepewność co do przyszłego zwrotu z inwestycji, muszą być przedmiotem obrotu na giełdach w przejrzysty sposób, nie naruszając postanowień traktatu UE dotyczących konkurencji.

Artykuł 4

Obowiązek bilansowania

1. Wszyscy uczestnicy rynku dążą do zapewnienia równowagi systemu i są finansowo odpowiedzialni za niezbilansowanie, które powodują w systemie. Uczestnicy rynku albo sami są podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie, albo przekazują swoją odpowiedzialność wybranemu przez siebie podmiotowi odpowiedzialnemu za bilansowanie.
2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstępstwo od obowiązku bilansowania w stosunku do:
 - a) projektów demonstracyjnych;
 - b) instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 500 kW;
 - c) instalacji korzystających ze wsparcia zatwierdzonego przez Komisję na podstawie unijnych zasad pomocy państwa zgodnie z art. 107–109 TFUE i uruchomionych przed dniem [OP: *entry into force*] r. Państwa członkowskie mogą, z zastrzeżeniem unijnych zasad pomocy państwa, tworzyć zachęty dla uczestników rynku, którzy są całkowicie lub częściowo zwolnieni z obowiązku bilansowania, do podjęcia pełnego obowiązku bilansowania za odpowiednią rekompensatą.
3. Od dnia 1 stycznia 2026 r. przepisy ust. 2 lit. b) stosuje się wyłącznie do instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 250 kW.

Rynek bilansujący

1. Wszystkim uczestnikom rynku zapewnia się dostęp do rynku bilansującego, czy to indywidualnie, czy też w drodze agregacji. Zasady i produkty rynku bilansującego muszą mieć na względzie konieczność brania pod uwagę rosnącego udziału wytwarzania z niestabilnych odnawialnych źródeł energii, jak również zwiększoną zdolność reagowania strony popytowej i wprowadzanie nowych technologii.
2. Rynki bilansujące organizuje się w taki sposób, aby zapewnić faktyczny brak dyskryminacji uczestników rynku, uwzględniając różne możliwości techniczne wytwarzania energii z niestabilnych odnawialnych źródeł energii oraz odpowiedzi odbioru i magazynowania.
3. Energię bilansującą nabywa się odrębnie od mocy bilansującej. Proces zakupu musi być przejrzysty, przy jednoczesnym poszanowaniu poufności.
4. Rynki bilansujące zapewniają bezpieczeństwo pracy systemu, umożliwiając jednocześnie maksymalne wykorzystanie i wydajną alokację międzyobszarowych zdolności przesyłowych w różnych przedziałach czasowych zgodnie z art. 15.
5. Przy rozliczaniu energii bilansującej stosuje się ceny krańcowe. Uczestnikom rynku umożliwia się składanie ofert zakupu w czasie jak najbardziej zbliżonym do czasu rzeczywistego, a przynajmniej po czasie zamknięcia bramki dla międzyobszarowego rynku dnia bieżącego zgodnie z art. 59 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222³⁸.
6. Niezbilansowania rozlicza się po cenie, która odzwierciedla wartość energii w czasie rzeczywistym.
7. Określenia wielkości rezerwy mocy dokonuje się na poziomie regionalnym zgodnie z załącznikiem I pkt 7. Regionalne centra operacyjne wspierają operatorów systemów przesyłowych w określaniu ilości mocy bilansującej, którą należy zakupić, zgodnie z załącznikiem I pkt 8.
8. Zakup mocy bilansującej ułatwia się na poziomie regionalnym zgodnie z załącznikiem I pkt 8. Proces zakupu realizuje się na rynku pierwotnym i organizuje w taki sposób, aby nie prowadził do zróżnicowanego traktowania uczestników rynku w procesie kwalifikacji wstępnej, indywidualnie lub w drodze agregacji.
9. Zakupu mocy bilansującej w górę i mocy bilansującej w dół dokonuje się osobno. Umowę zawiera się nie później niż na jeden dzień przed udostępnieniem mocy bilansującej, a okres obowiązywania umowy wynosi maksymalnie jeden dzień.
10. Operatorzy systemów przesyłowych publikują w czasie zbliżonym do czasu rzeczywistego informacje na temat aktualnego stanu zbilansowania ich obszarów regulacyjnych, ceny niezbilansowania oraz ceny energii bilansującej.

³⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz.U. L 197 z 25.7.2015, s. 24)

Rynki dnia następnego i dnia bieżącego

1. Operatorzy systemów przesyłowych i wyznaczeni operatorzy rynku energii elektrycznej wspólnie organizują zarządzanie zintegrowanymi rynkami dnia następnego i dnia bieżącego w oparciu o zasadę łączenia rynków, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2015/1222. Operatorzy systemów przesyłowych i wyznaczeni operatorzy rynku energii elektrycznej współpracują na poziomie Unii lub, jeżeli jest to właściwsze, na poziomie regionalnym w celu maksymalizacji wydajności i skuteczności obrotu energią elektryczną na rynkach dnia następnego i dnia bieżącego w Unii. Obowiązek współpracy pozostaje bez uszczerbku dla stosowania przepisów unijnego prawa konkurencji. Przy wykonywaniu swoich funkcji związanych z obrotem energią elektryczną operatorzy systemów przesyłowych i wyznaczeni operatorzy rynku podlegają nadzorowi regulacyjnemu ze strony organów regulacyjnych i Agencji na podstawie art. 59 [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*] oraz art. 4 i 9 [*recast of Regulation (EC) No 713/2009 as proposed by COM(2016) 863/2*].
2. Rynki dnia następnego i dnia bieżącego:
 - a) są zorganizowane w taki sposób, aby były niedyskryminujące;
 - b) maksymalizują zdolność uczestników rynku do przyczyniania się do unikania niebilansowania systemu;
 - c) maksymalizują możliwości udziału uczestników rynku w handlu transgranicznym w czasie jak najbardziej zbliżonym do czasu rzeczywistego we wszystkich obszarach rynkowych;
 - d) zapewniają ceny, które odzwierciedlają podstawowe prawa rynku i na których uczestnicy rynku mogą polegać przy uzgadnianiu warunków instrumentów zabezpieczających stosowanych w dłuższym horyzoncie czasowym;
 - e) zapewniają bezpieczeństwo pracy systemu, umożliwiając jednocześnie maksymalne wykorzystanie zdolności przesyłowych;
 - f) są przejrzyste, przy jednoczesnym poszanowaniu poufności;
 - g) zapewniają anonimowość transakcji; oraz
 - h) nie wprowadzają rozróżnienia między transakcjami zawieranymi w ramach danego obszaru rynkowego a transakcjami zawieranymi między różnymi obszarami rynkowymi.
3. Operatorzy rynku mają swobodę w rozwijaniu produktów i możliwości obrotu, które zaspokajają popyt i potrzeby uczestników rynku, oraz zapewniają wszystkim uczestnikom rynku możliwość uzyskania dostępu do rynku indywidualnie lub w drodze agregacji. Respektują oni konieczność uwzględniania rosnącego udziału wytwarzania z niestabilnych odnawialnych źródeł energii, jak również zwiększonej zdolności reagowania po stronie popytu i wprowadzania nowych technologii.

Artykuł 7

Handel na rynkach dnia następnego i dnia bieżącego

1. Operatorzy rynku umożliwiają uczestnikom rynku obrót energią elektryczną w czasie jak najbardziej zbliżonym do czasu rzeczywistego i przynajmniej do czasu zamknięcia bramki dla międzyobszarowego rynku dnia bieżącego, określonego zgodnie z art. 59 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1222.
2. Operatorzy rynku zapewniają uczestnikom rynku możliwość obrotu energią elektryczną w przedziałach czasowych przynajmniej tak krótkich jak okres rozliczania niezbilansowania na rynkach dnia następnego oraz dnia bieżącego.
3. Operatorzy rynku udostępniają produkty przeznaczone do obrotu na rynkach dnia następnego i dnia bieżącego, których wielkość jest na tyle mała (minimalna wielkość ofert wynosząca 1 Megawat lub mniej), aby umożliwić skuteczny udział w obrocie odpowiedzi odbioru, magazynowania energii i energii wytwarzanej na niewielką skalę z odnawialnych źródeł.
4. Z dniem 1 stycznia 2025 r. okres rozliczania niezbilansowania wynosi 15 minut we wszystkich obszarach regulacyjnych.

Artykuł 8

Rynki terminowe

1. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/1719 operatorzy systemów przesyłowych wydają długoterminowe prawa przesyłowe lub dysponują równoważnymi środkami, aby umożliwić uczestnikom rynku, w szczególności właścicielom instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, zabezpieczenie się przed ryzykiem zmiany cen w kontekście wykraczającym poza granice obszaru rynkowego.
2. Długoterminowe prawa przesyłowe przydziela się w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób na zasadach rynkowych za pośrednictwem wspólnej platformy alokacji. Długoterminowe prawa przesyłowe są gwarantowane i zbywalne na rzecz innych uczestników rynku.
3. Operatorom rynku przysługuje – pod warunkiem przestrzegania postanowień traktatu dotyczących konkurencji – swoboda w opracowywaniu terminowych instrumentów zabezpieczających, w tym instrumentów długoterminowych, aby zapewnić uczestnikom rynku, w szczególności właścicielom instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, odpowiednie możliwości zabezpieczenia ryzyka finansowego wynikającego z wahań cen. Państwa członkowskie nie ograniczają tego rodzaju działalności zabezpieczającej do transakcji zawieranych w ramach danego państwa członkowskiego lub obszaru rynkowego.

Artykuł 9

Ograniczenia cenowe

1. Nie stosuje się maksymalnego limitu hurtowej ceny energii elektrycznej, chyba że ustalono go jako wartość niedostarczonej energii określoną zgodnie z art. 10. Nie

stosuje się minimalnego limitu hurtowej ceny energii elektrycznej, chyba że ustalono go na kwotę minus 2000 EUR lub mniej, a w przypadku gdy limit został osiągnięty lub oczekuje się, że zostanie osiągnięty – dla kolejnego dnia ustalono go na niższą kwotę. Przepis ten stosuje się między innymi do składania ofert i rozliczania transakcji we wszystkich przedziałach czasowych i obejmuje energię bilansującą oraz ceny niezbilansowania.

2. Na zasadzie odstępstwa od przepisów ust. 1, do dnia [OP: *two years after entry into force*] r. operatorzy rynku mogą stosować limity w stosunku do maksymalnych cen rozliczeniowych dla przedziałów czasowych dnia następnego i dnia bieżącego zgodnie z art. 41 i 54 rozporządzenia (UE) 2015/1222. Jeżeli limity zostały osiągnięte lub oczekuje się, że zostaną osiągnięte, podwyższa się je dla kolejnego dnia.
3. Operatorzy systemów przesyłowych nie wprowadzają żadnych środków mających na celu zmianę poziomu cen hurtowych. Wszystkie polecenia dyspozytorskie zgłasza się krajowemu organowi regulacyjnemu w terminie jednego dnia.
4. Państwa członkowskie identyfikują polityki i środki stosowane na ich terytorium, które mogłyby pośrednio przyczyniać się do zakłócenia procesu kształtowania się cen, w tym ograniczenia ofert zakupu w związku z uruchomieniem energii bilansującej, mechanizmy zdolności wytwórczych, środki stosowane przez operatorów systemów przesyłowych, środki zmierzające do zakwestionowania wyników działania praw rynku lub mające na celu zapobieganie nadużywaniu pozycji dominującej czy też niewydajnie określone obszary rynkowe.
5. Jeżeli państwo członkowskie stwierdzi istnienie polityki lub środka, które mogą powodować zakłócenie procesu kształtowania się cen, podejmuje wszelkie odpowiednie działania, aby wyeliminować lub, gdy jest to niemożliwe, złagodzić ich wpływ na zachowania w procesie składania ofert zakupu. Państwa członkowskie składają Komisji do dnia [OP: *six months after entry into force*] r. sprawozdanie szczegółowo opisujące środki i działania, które zastosowały lub zamierzają zastosować.

Artykuł 10

Wartość niedostarczonej energii

1. Do dnia [OP: *one year after entry into force*] r. państwa członkowskie określają wyrażony w EUR/MWh jednolity szacunek wartości niedostarczonej energii dla swojego terytorium. Szacunek ten zgłasza się Komisji i podaje do wiadomości publicznej. Państwa członkowskie mogą określić różną wartość niedostarczonej energii dla poszczególnych obszarów rynkowych, jeżeli ich terytorium obejmuje kilka obszarów rynkowych. Ustalając wartość niedostarczonej energii, państwa członkowskie stosują metodę opracowaną zgodnie z art. 19 ust. 5.
2. Państwa członkowskie aktualizują swoje szacunki przynajmniej raz na pięć lat.

Dysponowanie jednostkami wytwarzającymi energię elektryczną i odpowiedzialnością odbioru

1. Dysponowanie jednostkami wytwarzającymi energię elektryczną i odpowiedzialnością odbioru przebiega w sposób niedyskryminacyjny i na zasadach rynkowych, chyba że przepisy ust. 2–4 stanowią inaczej.
2. Dysponując instalacjami wytwarzającymi energię elektryczną, operatorzy systemów przesyłowych traktują priorytetowo instalacje wytwórcze wykorzystujące odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację z małych instalacji wytwórczych lub instalacje wytwórcze stosujące powstające technologie w następującym zakresie:
 - a) instalacje wytwórcze wykorzystujące odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 500 kW; lub
 - b) projekty demonstracyjne dotyczące innowacyjnych technologii.
3. Jeżeli łączna moc instalacji wytwórczych podlegających priorytetowemu dysponowaniu zgodnie z ust. 2 jest wyższa niż 15 % łącznej mocy wytwórczej zainstalowanej w państwie członkowskim, przepis ust. 2 lit. a) stosuje się wyłącznie do dodatkowych instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 250 kW.

Od dnia 1 stycznia 2026 r. przepis ust. 2 lit. a) stosuje się wyłącznie do instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 250 kW lub – jeżeli osiągnięto próg określony w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu – poniżej 125 kW.
4. Instalacje wytwórcze wykorzystujące odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację, które uruchomiono przed dniem [OP: *entry into force*] r. i które w momencie uruchomienia podlegały priorytetowemu dysponowaniu zgodnie z art. 15 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE lub art. 16 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE³⁹, nadal podlegają priorytetowemu dysponowaniu. Priorytetowe dysponowanie przestaje mieć zastosowanie od dnia, w którym instalacje wytwórcze poddano znacznym modyfikacjom, co ma miejsce co najmniej w przypadku, gdy wymagana jest nowa umowa przyłączeniowa lub moce wytwórcze uległy zwiększeniu.
5. Priorytetowe dysponowanie nie może zagrażać bezpiecznej pracy systemu elektroenergetycznego, nie może być wykorzystywane jako uzasadnienie ograniczenia transgranicznych zdolności przesyłowych w stopniu większym niż przewidziano w art. 14 oraz musi opierać się na przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach.

³⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16).

Redysponowanie i ograniczanie

1. Ograniczanie mocy instalacji wytwórczych lub redysponowanie nią oraz redysponowanie odpowiedzi odbioru opiera się na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach.
2. Zasoby ograniczane lub redysponowane wybiera się spośród instalacji wytwórczych lub odbiorczych składających oferty dotyczące ograniczania lub redysponowania z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych i wypłaca się z ich tytułu rekompensatę finansową. Ograniczanie mocy instalacji wytwórczych lub redysponowanie nią lub redysponowanie odpowiedzi odbioru, które nie opierają się na zasadach rynkowych, stosuje się wyłącznie wówczas, gdy alternatywne rozwiązanie rynkowe jest niedostępne, gdy wszystkie zasoby rynkowe wyczerpano lub gdy liczba instalacji wytwórczych lub instalacji odbiorczych dostępnych na obszarze, na którym mieszczą się odpowiednie instalacje wytwórcze lub instalacje odbiorcze na potrzeby świadczenia usługi, jest zbyt niska, aby zapewnić skuteczną konkurencję. Udostępnianie zasobów rynkowych musi być otwarte dla wszystkich technologii wytwarzania, magazynowania i odpowiedzi odbioru, w tym dla operatorów mieszczących się w innych państwach członkowskich, chyba że jest to technicznie niewykonalne.
3. Odpowiedzialny operator systemu przekazuje przynajmniej raz w roku właściwemu organowi regulacyjnemu sprawozdanie na temat ograniczania mocy instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację lub redysponowania prowadzącego do obniżenia mocy tych instalacji oraz na temat środków zastosowanych w celu zmniejszenia w przyszłości potrzeby takiego ograniczania lub redysponowania prowadzącego do obniżenia mocy. Ograniczanie instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawnej kogeneracji lub redysponowanie nimi podlega rekompensacie zgodnie z ust. 6.
4. Z zastrzeżeniem wymogów dotyczących utrzymania niezawodności i bezpieczeństwa sieci oraz w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria określone przez właściwe organy krajowe, operatorzy systemów przesyłowych oraz operatorzy systemów dystrybucyjnych:
 - a) gwarantują zdolność sieci przesyłowych i dystrybucyjnych do przesyłania energii elektrycznej wytworzonej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji przy jak najmniejszym ograniczeniu i redysponowaniu. Nie uniemożliwia to uwzględniania przy planowaniu sieci ograniczania lub redysponowania na ograniczoną skalę, w przypadku gdy wykaże się, że rozwiązanie to jest efektywniejsze ekonomicznie i dotyczy nie więcej niż 5 % mocy zainstalowanych uzyskanych z odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji na ich obszarze;
 - b) wprowadzają odpowiednie środki operacyjne z zakresu sieci i rynku w celu minimalizacji ograniczania lub redysponowania prowadzącego do obniżenia ilości energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji.

5. W przypadku stosowania redysponowania prowadzącego do obniżenia mocy lub ograniczania mocy inaczej niż na zasadach rynkowych zastosowanie mają następujące zasady:
- a) instalacje wytwórcze wykorzystujące odnawialne źródła energii podlegają redysponowaniu prowadzącemu do obniżenia mocy lub ograniczaniu mocy tylko wówczas, gdy nie istnieją inne rozwiązania alternatywne lub jeżeli inne rozwiązania skutkowałyby niewspółmiernymi kosztami lub powodowały zagrożenia bezpieczeństwa sieci;
 - b) instalacje wytwórcze wykorzystujące wysokosprawną kogenerację podlegają redysponowaniu prowadzącemu do obniżenia mocy lub ograniczaniu mocy tylko wówczas, gdy nie istnieją inne – poza ograniczaniem mocy instalacji wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub redysponowaniem prowadzącym do obniżenia mocy tych instalacji – rozwiązania alternatywne lub jeżeli inne rozwiązania skutkowałyby niewspółmiernymi kosztami lub powodowały zagrożenia bezpieczeństwa sieci;
 - c) energia elektryczna wytwarzana we własnym zakresie w instalacjach wytwórczych wykorzystujących odnawialne źródła energii lub wysokosprawną kogenerację, która nie jest wprowadzana do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej, nie podlega ograniczaniu, chyba że żadne inne rozwiązanie nie pozwoliłoby zaradzić problemom związanym z bezpieczeństwem sieci;
 - d) redysponowanie prowadzące do obniżenia mocy lub ograniczanie zgodnie z lit. a)–c) musi być uzasadnione w należyty i przejrzysty sposób. Uzasadnienie to uwzględnia się w sprawozdaniu przewidzianym w ust. 3.
6. W przypadku zastosowania ograniczania lub redysponowania prowadzącego do obniżenia mocy inaczej niż na zasadach rynkowych, takie ograniczanie lub redysponowanie podlegają rekompensacie finansowej wypłacanej przez operatora systemu, który wydał polecenie ograniczenia lub redysponowania, na rzecz właściciela instalacji wytwórczej lub odbiorczej objętej ograniczeniem lub redysponowaniem. Rekompensata finansowa musi być co najmniej równa wyższej z poniższych kwot:
- a) kwota dodatkowych kosztów operacyjnych poniesionych w wyniku ograniczenia lub redysponowania, takich jak dodatkowe koszty paliwa w przypadku redysponowania prowadzącego do zwiększenia mocy lub koszty zapewnienia ciepła zapasowego w przypadku redysponowania prowadzącego do obniżenia mocy instalacji wytwórczych wykorzystujących wysokosprawną kogenerację lub ich ograniczenia;
 - b) kwota odpowiadająca 90 % przychodów netto ze sprzedaży energii elektrycznej na rynku dnia następnego, które instalacja wytwórcza lub odbiorcza wygenerowałaby, gdyby nie wydano polecenia ograniczenia lub redysponowania. Jeżeli instalacjom wytwórczym lub odbiorczym przyznano wsparcie finansowe w oparciu o ilość wytworzonej lub zużytej energii elektrycznej, utracone wsparcie finansowe uznaje się za część przychodów netto.

Rozdział III

Dostęp do sieci i zarządzanie ograniczeniami

SEKCJA 1

ALOKACJA ZDOLNOŚCI PRZESYŁOWYCH

Artykuł 13

Wyznaczanie obszarów rynkowych

1. Granice obszaru rynkowego wytycza się w oparciu o długoterminowe ograniczenia strukturalne sieci przesyłowej, przy czym obszar rynkowy nie obejmuje tych ograniczeń. Konfigurację obszarów rynkowych w Unii projektuje się w taki sposób, aby zmaksymalizować wydajność ekonomiczną i możliwości handlu transgranicznego przy zachowaniu bezpieczeństwa dostaw energii.
2. Każdy obszar rynkowy powinien być równy obszarowi obowiązywania ceny niezbilansowania.
3. W celu zapewnienia optymalnego wyznaczania obszarów rynkowych na obszarach, które są ze sobą ściśle połączone, przeprowadza się przegląd obszarów rynkowych. Przegląd ten obejmuje analizę konfiguracji obszarów rynkowych przeprowadzaną w skoordynowany sposób przy udziale zainteresowanych stron, których to dotyczy, ze wszystkich zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 32–34 rozporządzenia (UE) 2015/1222. Agencja zatwierdza metodę i założenia, które zostaną wykorzystane w procesie przeglądu obszarów rynkowych, oraz może zażądać wprowadzenia zmian w tej metodzie i tych założeniach, a także zatwierdza rozpatrywane alternatywne konfiguracje obszarów rynkowych oraz może zażądać wprowadzenia w nich zmian.
4. Operatorzy systemów przesyłowych uczestniczący w przeglądzie obszarów rynkowych przedkładają Komisji propozycję dotyczącą zmiany lub utrzymania konfiguracji obszarów rynkowych. Na podstawie tego wniosku Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zmiany lub utrzymania konfiguracji obszarów rynkowych do dnia *[no later than 6 months after entry into force of this Regulation, specific date to be inserted by OP]* r. lub w terminie sześciu miesięcy od ukończenia przeglądu konfiguracji obszarów rynkowych zainicjowanego zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. a), b) lub c) rozporządzenia (UE) 2015/1222, w zależności od tego, który z tych terminów przypada później.
5. Podstawę decyzji, o której mowa w ust. 4, stanowią wyniki przeglądu obszarów rynkowych oraz wnioski operatorów systemów przesyłowych dotyczący ich utrzymania lub zmiany. Decyzja musi być uzasadniona, w szczególności jeśli chodzi o możliwe odchylenia od wyników przeglądu obszarów rynkowych.
6. W przypadku zainicjowania dalszych przeglądów obszarów rynkowych zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. a), b) lub c) rozporządzenia (UE) 2015/1222 Komisja może przyjąć decyzję w terminie sześciu miesięcy od ukończenia danego przeglądu obszarów rynkowych.

7. Przed przyjęciem decyzji przewidzianych w niniejszym artykule Komisja odbywa z właściwymi zainteresowanymi stronami konsultacje dotyczące tych decyzji.
8. W decyzji Komisji określa się datę wdrożenia zmiany. Ta data wdrożenia musi pozwolić wyważyć konieczność podjęcia stosownych działań oraz względy praktyczne, w tym obrót energią elektryczną na rynkach terminowych. W swojej decyzji Komisja może określić odpowiednie rozwiązania przejściowe.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~144~~6

Ogólne zasady ~~z~~ alokacji zdolności przesyłowych i ~~z~~ zarządzania ograniczeniami

1. Problemy ograniczeń sieci są rozwiązywane za pomocą niedyskryminacyjnych rozwiązań rynkowych dających skuteczne sygnały ekonomiczne zaangażowanym uczestnikom rynku i operatorom systemów przesyłowych. ~~Preferowanymi metodami~~ ~~rozwiązywania problemów~~ ograniczeń sieci są metody nieoparte na transakcjach, tj. metody, które nie zawierają elementu wyboru między umowami poszczególnych uczestników rynku. ⇒ Stosując środki operacyjne mające na celu zapewnienie utrzymania swoich systemów przesyłowych w normalnym stanie, operator systemu przesyłowego uwzględnia wpływ tych środków na sąsiednie obszary regulacyjne i koordynuje te środki z innymi operatorami systemów przesyłowych, których to dotyczy, jak przewidziano w rozporządzeniu (UE) 2015/1222. ⇐
2. Procedury ograniczania transakcji są stosowane jedynie w sytuacjach awaryjnych, w przypadku gdy operator systemu przesyłowego musi działać szybko, a ~~przekierowanie~~ ~~z~~ redysponowanie ~~z~~ lub ~~wymiana kompensacyjna~~ ~~z~~ zakupy przeciwne ~~z~~ nie są możliwe. Każda taka procedura stosowana jest w sposób niedyskryminacyjny. Z wyjątkiem przypadków siły wyższej uczestnicy rynku, którym przydzielono zdolność, otrzymują rekompensatę za każde ograniczenie.
3. Uczestnikom rynku udostępniane są maksymalne zdolności połączeń wzajemnych lub sieci przesyłowych mających wpływ na przepływy transgraniczne, przy zachowaniu standardów bezpieczeństwa eksploatacji sieci. ⇒ W celu maksymalizacji dostępnych zdolności przesyłowych stosuje się zakupy przeciwne i redysponowanie, w tym redysponowanie transgraniczne, chyba że zostanie wykazane, że mechanizmy te nie są korzystne z punktu widzenia wydajności ekonomicznej na poziomie Unii. ⇐

↓ nowy

4. Zdolność przesyłową alokuje się wyłącznie w drodze aukcji typu *explicit* dotyczących zdolności przesyłowych lub aukcji typu *implicit* dotyczących zdolności przesyłowych i energii. Obie metody mogą funkcjonować jednocześnie dla tego samego połączenia wzajemnego. Na potrzeby obrotu na rynku dnia bieżącego stosuje się notowania ciągłe, których uzupełnienie mogą stanowić aukcje.

5. Wygrywa najwyższa oferta w danym przedziale czasowym, niezależnie od tego, czy została złożona w ramach aukcji typu *implicit* czy *explicit*. Ustalanie cen bazowych w ramach metod alokacji zdolności przesyłowych jest dozwolone wyłącznie w przypadku nowych połączeń wzajemnych, które korzystają ze zwolnienia na podstawie art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1228/2003, art. 17 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 59.
6. Zdolności przesyłowe są przedmiotem swobodnego obrotu na rynku wtórnym, pod warunkiem że operator systemu przesyłowego zostanie o tym fakcie poinformowany z odpowiednim wyprzedzeniem. Jeżeli operator systemu przesyłowego sprzeciwia się obrotowi (transakcji) na rynku wtórnym, musi to w jasny i przejrzysty sposób zakomunikować i wyjaśnić wszystkim uczestnikom rynku oraz powiadomić o tym organ regulacyjny.
7. Operatorzy systemów przesyłowych nie mogą ograniczać wielkości zdolności połączeń wzajemnych, która ma być udostępniona innym uczestnikom rynku, w celu zaradzenia ograniczeniom w ramach ich własnego obszaru regulacyjnego lub jako sposób zarządzania przepływami na granicy między dwoma obszarami regulacyjnymi obserwowanymi nawet bez zawarcia transakcji, tzn. przepływami na obszarze regulacyjnym wywołanymi przez instalację źródłową i docelową położone na jednym obszarze regulacyjnym.

Na wniosek operatora systemu przesyłowego odpowiedni organ regulacyjny może udzielić odstępstwa od przepisu akapitu pierwszego, jeżeli jest to konieczne do utrzymania bezpieczeństwa pracy systemu lub jeżeli jest to korzystne z punktu widzenia wydajności ekonomicznej na poziomie Unii. Takie odstępstwo, które nie może dotyczyć ograniczania już przydzielonych zdolności przesyłowych na podstawie ust. 5, jest ograniczone w czasie, jest bezwzględnie ograniczone do tego, co jest konieczne, oraz nie dopuszcza do zróżnicowanego traktowania wymian wewnątrzobszarowych i międzyobszarowych. Przed udzieleniem odstępstwa odpowiedni organ regulacyjny konsultuje się z organami regulacyjnymi innych państw członkowskich wchodzących w skład regionu wyznaczania zdolności przesyłowych, którego to dotyczy. Jeżeli któryś z organów regulacyjnych nie zgadza się z proponowanym odstępstwem, decyzję w sprawie odstępstwa podejmuje Agencja zgodnie z art. 6 ust. 8 lit. a) [*recast of Regulation (EC) No 713/2009 as proposed by COM(2016) 863/2*]. Uzasadnienie i powody udzielenia odstępstwa podaje się do wiadomości publicznej. Jeżeli udzielono odstępstwa, właściwy operator systemu przesyłowego opracowuje i podaje do wiadomości publicznej metodę i przedsięwzięcia mające zapewnić długoterminowe rozwiązanie kwestii, której zaradzić usiłuje odstępstwo. Odstępstwo wygasa z upływem wskazanego terminu lub w momencie zastosowania odpowiedniego rozwiązania, w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej.

↓ 714/2009

4.8. Ze stosownym wyprzedzeniem w stosunku do danego okresu eksploatacyjnego uczestnicy rynku informują odpowiednich operatorów systemów przesyłowych, czy zamierzają wykorzystać przydzielone im zdolności. Każda niewykorzystana przydzielona zdolność jest ponownie wprowadzana na rynek w sposób otwarty, przejrzysty i niedyskryminacyjny.

5.9. W miarę możliwości technicznych operatorzy systemów przesyłowych bilansują zapotrzebowanie na wszelkie przepływy mocy w przeciwnym kierunku na ograniczonym przesyłowo połączeniu wzajemnym, aby maksymalnie wykorzystać zdolność tego połączenia. Z pełnym uwzględnieniem bezpieczeństwa sieci⁵ nie można odmówić przeprowadzenia transakcji zmniejszających ograniczenia.

↓ nowy

10. Konsekwencjami finansowymi nieprzestrzegania obowiązków związanych z alokacją zdolności przesyłowych obciąża się te podmioty, które są za to nieprzestrzeganie odpowiedzialne. W sytuacji gdy uczestnicy rynku nie wykorzystują zdolności przesyłowych, które zobowiązali się wykorzystać, lub – w przypadku zdolności przesyłowych będących przedmiotem aukcji typu *explicit* – nie odsprzedadzą ich na rynku wtórnym ani nie zwrócą w stosownym terminie, tracą oni prawo do tych zdolności przesyłowych i uiszczają opłatę odzwierciedlającą koszty. Wszelkie opłaty odzwierciedlające koszty nakładane z tytułu niewykorzystania zdolności przesyłowych muszą być uzasadnione i proporcjonalne. Jeżeli operator systemu przesyłowego nie wypełnia swoich obowiązków, odpowiedzialny jest za zrekompensowanie uczestnikowi rynku utraty praw do zdolności przesyłowych. W tych przypadkach nie uwzględnia się strat następnych. Najważniejsze pojęcia i metody stosowane przy określaniu odpowiedzialności powstałej w przypadku niewypełnienia obowiązków określa się z wyprzedzeniem w odniesieniu do konsekwencji finansowych oraz poddaje przeglądowi przeprowadzanemu przez odpowiedni krajowy organ regulacyjny lub odpowiednie krajowe organy regulacyjne.

Artykuł 15

Alokacja międzyobszarowych zdolności przesyłowych w różnych przedziałach czasowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych ponownie wyznaczają dostępne międzyobszarowe zdolności przesyłowe przynajmniej po czasie zamknięcia bramki dla międzyobszarowego rynku dnia następnego i dnia bieżącego. W każdym kolejnym procesie alokacji międzyobszarowych zdolności przesyłowych operatorzy systemów przesyłowych dokonują alokacji dostępnych międzyobszarowych zdolności przesyłowych oraz pozostałych międzyobszarowych zdolności przesyłowych, których uprzednio nie przydzielono, i międzyobszarowych zdolności przesyłowych zwolnionych przez posiadaczy fizycznych praw przesyłowych z uprzednich alokacji.
2. Jeżeli po czasie zamknięcia bramki dla międzyobszarowego rynku dnia bieżącego dostępne są międzyobszarowe zdolności przesyłowe, operatorzy systemów przesyłowych wykorzystują je do celów wymiany energii bilansującej lub przeprowadzenia procesu kompensowania niezbilansowań.
3. Operatorzy systemów przesyłowych stosują, w stosownych przypadkach, metody opracowane w kodeksach sieci oraz wytyczne dotyczące bilansowania w celu alokacji międzyobszarowych zdolności przesyłowych do celów wymiany mocy bilansującej lub współdzielenia rezerw zgodnie z art. 5 ust. 4 i 7.

4. Operatorzy systemów przesyłowych nie zwiększają marginesu niezawodności obliczonego zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/1222 z powodu wymiany mocy bilansującej lub współdzielenia rezerw.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

SEKCJA 2

⊠ OPLATY SIECIOWE I DOCHÓD Z OGRANICZEŃ ⊠

Artykuł ~~16~~4

Oplaty za dostęp do sieci

1. Oplaty za dostęp do sieci stosowane przez operatorów sieci ⇒ , w tym opłaty za przyłączenie do sieci, opłaty za korzystanie z sieci i, w stosownych przypadkach, opłaty za odpowiednie wzmocnienie sieci, ⇐ są przejrzyste, uwzględniają potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa ⇒ i elastyczności ⇐ sieci i odzwierciedlają rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim odpowiadają one kosztom ponoszonym przez operatora sieci o porównywalnej wydajności i strukturze, oraz stosowane są w sposób niedyskryminacyjny. ⇒ W szczególności stosuje się je w sposób, który nie prowadzi do uprzywilejowanego lub gorszego traktowania produkcji przyłączonej na poziomie dystrybucji względem produkcji przyłączonej na poziomie przesyłu. Nie mogą one prowadzić do zróżnicowanego traktowania magazynowania energii oraz nie mogą tworzyć bodźców zniechęcających do udziału w odpowiedzi odbioru. Nie naruszając przepisów ust. 3, ⇐ ~~O~~opłaty te nie mogą być związane z odległością.

↓ nowy

2. Taryfy muszą zapewniać operatorom systemów przesyłowych i dystrybucyjnych w krótko- i długoterminowej perspektywie odpowiednie zachęty do podnoszenia efektywności, w tym efektywności energetycznej, zwiększania integracji rynku i bezpieczeństwa dostaw energii, a także wspierać inwestycje i związane z nimi działania badawcze.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~2.3.~~ W stosownych przypadkach poziom taryf stosowanych wobec producentów lub konsumentów dostarcza sygnałów lokalizacyjnych na poziomie ⊠ Unii ⊠ ~~wspólnotowym~~ i uwzględnia wielkość strat sieciowych, powodowane ograniczenia i koszty inwestycji infrastrukturalnych.

~~3.4.~~ Przy ustalaniu opłat za dostęp do sieci brane są pod uwagę następujące czynniki:

- a) płatności i przychody wynikające z mechanizmu ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi;
- b) płatności rzeczywiście dokonane i otrzymane, a także płatności oczekiwane w przyszłości, oszacowane na podstawie poprzednich okresów.

~~4.5.~~ Ustalanie opłat za dostęp do sieci na mocy niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla opłat ~~dotyczących zgłoszonego eksportu i zgłoszonego importu~~ wynikających z zarządzania ograniczeniami, o których mowa w art. ~~1416~~.

~~5.6.~~ Nie stosuje się szczególnych opłat sieciowych w poszczególnych transakcjach ☒ w ramach ☒ ⇨ handlu transgranicznego ⇐ ~~dotyczących zgłoszonego tranzytu energii~~ elektrycznej.

↓ nowy

7. Taryfy dystrybucyjne muszą odzwierciedlać koszty korzystania przez użytkowników systemu, w tym aktywnych odbiorców, z sieci dystrybucyjnej i mogą być zróżnicowane w zależności od profilu zużycia lub wytwarzania danego użytkownika systemu. Jeżeli państwa członkowskie wprowadziły rozwiązania przewidujące wdrożenie inteligentnych systemów pomiarowych, organy regulacyjne mogą wprowadzić taryfy sieciowe uzależnione od pory dnia, odzwierciedlające sposób korzystania z sieci, w sposób przejrzysty i możliwy do przewidzenia dla konsumenta.
8. Organy regulacyjne przewidują dla operatorów systemów dystrybucyjnych zachęty do zakupu usług na potrzeby eksploatacji i rozwoju ich sieci oraz do wprowadzania w systemach dystrybucyjnych innowacyjnych rozwiązań. W tym celu organy regulacyjne uznają wszystkie odnośne koszty za koszty kwalifikowalne i uwzględniają je w taryfach dystrybucyjnych oraz wprowadzają cele w zakresie skuteczności działania, aby zachęcić operatorów systemów dystrybucyjnych do podnoszenia efektywności, w tym efektywności energetycznej, ich sieci.
9. Do dnia [OP: *please add specific date – three months after entry into force*] r. Agencja przedstawia zalecenie skierowane do organów regulacyjnych w sprawie stopniowego ujednolicenia metod wyznaczania taryf przesyłowych i dystrybucyjnych. W tym zaleceniu Agencja odnosi się przynajmniej do następujących kwestii:
- a) relacja taryf stosowanych wobec producentów do taryf stosowanych wobec konsumentów;
- b) koszty podlegające odzyskaniu za pomocą taryf;
- c) uzależnienie taryf sieciowych od pory dnia;
- d) sygnały lokalizacyjne;
- e) relacja między taryfami przesyłowymi a taryfami dystrybucyjnymi, w tym zasady dotyczące niedyskryminacji;
- f) metody zapewnienia przejrzystości przy ustalaniu wysokości i struktury taryf;
- g) grupy użytkowników sieci podlegające taryfom, w tym zwolnienia taryfowe.
10. Bez uszczerbku dla dalszej harmonizacji w drodze aktów delegowanych na podstawie art. 55 ust. 1 lit. k), organy regulacyjne należyście uwzględniają zalecenie

Agencji przy zatwierdzaniu lub ustalaniu taryf przesyłowych lub metod ich wyznaczania zgodnie z art. 59 ust. 6 lit. a) [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*].

11. Agencja monitoruje wykonanie jej zalecenia oraz przedstawia sprawozdanie Komisji do dnia 31 stycznia każdego roku. Agencja aktualizuje swoje zalecenie przynajmniej raz na dwa lata.

Artykuł 17

Dochód z ograniczeń

1. Procedury zarządzania ograniczeniami dotyczące określonego przedziału czasowego mogą generować dochody tylko w przypadku wystąpienia ograniczeń w tym właśnie przedziale czasowym, poza przypadkami nowych połączeń wzajemnych korzystających ze zwolnienia na mocy art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1228/2003, art. 17 rozporządzenia (WE) nr 714/2009 lub art. 59. Procedura podziału tych dochodów podlega przeglądowi przeprowadzanemu przez organy regulacyjne, przy czym nie może ona zakłócać procesu alokacji na korzyść jakiejkolwiek strony, występującej o zdolność lub o energię, ani zniechęcać do zmniejszania ograniczeń.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~2.6.~~ Wszelkie ~~przychody~~ ☒ dochody ☒ wynikające z alokacji ☒ zdolności ☒ połączeń wzajemnych wykorzystywane są do następujących celów:

- a) zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonej zdolności; ~~lub~~
b) utrzymywanie lub zwiększanie zdolności połączeń wzajemnych poprzez inwestycje w sieć, w szczególności w nowych połączeniach wzajemnych.

Jeżeli ~~przychody~~ ☒ dochody ☒ nie mogą zostać efektywnie wykorzystane do celów określonych w akapicie pierwszym lit. a) lub b), ⇒ umieszcza się je na odrębnym koncie wewnętrznym z myślą o ich wykorzystaniu w przyszłości w tych celach. ~~↪ wówczas mogą zostać wykorzystane z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez organy regulacyjne danych państw członkowskich w maksymalnej kwocie określonej przez te organy regulacyjne, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf w sieciach.~~

~~Pozostała część przychodów zostaje umieszczana na odrębnym koncie wewnętrznym do czasu, kiedy będzie mogła być wykorzystana do celów przewidzianych w akapicie pierwszym lit. a) lub b). Organ regulacyjny informuje Agencję o zatwierdzeniu, o którym mowa w akapicie drugim.~~

↓ nowy

3. Wykorzystanie dochodów zgodnie z ust. 2 lit. a) i b) następuje zgodnie z metodą zaproponowaną przez Agencję i zatwierdzoną przez Komisję. Propozycję Agencji przedkłada się Komisji do dnia [OP: 12 months after entry into force] r. i zatwierdza w terminie sześciu miesięcy.

Agencja może, działając z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji, zaktualizować metodę, a Komisja zatwierdza zaktualizowaną metodę nie później niż w terminie sześciu miesięcy od jej przedłożenia.

Przed przedłożeniem Komisji wspomnianej metody Agencja odbywa w jej sprawie konsultacje zgodnie z art. 15 [*recast of Regulation (EC) No 713/2009 as proposed by COM(2016) 863/2*].

Metoda szczegółowo określa minimalne warunki, na jakich przychody te mogą być wykorzystane do celów ust. 2 lit. a) i b), oraz warunki, na jakich, i na jak długo, dochody te mogą zostać umieszczone na odrębnym koncie wewnętrznym z myślą o ich wykorzystaniu w przyszłości w tych celach.

4. Operatorzy systemów przesyłowych z wyprzedzeniem wyraźnie określają sposób wykorzystania wszelkich dochodów z ograniczeń oraz składają sprawozdanie z faktycznego wykorzystania tych dochodów. Każdego roku, do dnia 31 lipca, krajowe organy regulacyjne publikują sprawozdanie prezentujące kwotę dochodów uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca tego samego roku i sposób ich wykorzystania, w tym konkretne przedsięwzięcia, na które wykorzystano te dochody, lub kwoty umieszczone na odrębnym koncie, wraz z weryfikacją, czy dochody te wykorzystano zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz metodą opracowaną na podstawie ust. 3.

Rozdział IV

Wystarczalność zasobów

Artykuł 18

Wystarczalność zasobów

1. Państwa członkowskie monitorują wystarczalność zasobów na swoim terytorium w oparciu o ocenę wystarczalności zasobów na poziomie europejskim przewidzianą w art. 19.
2. Jeżeli w ocenie wystarczalności zasobów na poziomie europejskim stwierdzono istnienie problemu wystarczalności zasobów, państwa członkowskie identyfikują wszelkie zakłócenia regulacyjne, które spowodowały wystąpienie tego problemu lub się do niego przyczyniły.
3. Państwa członkowskie publikują harmonogram przyjęcia środków mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych zakłóceń regulacyjnych. Podejmując kroki w celu zaradzenia problemom wystarczalności zasobów, państwa członkowskie w szczególności rozważają usunięcie zakłóceń regulacyjnych, umożliwienie stosowania cen odzwierciedlających niedobór, rozwijanie połączeń wzajemnych, magazynowania energii, środków po stronie popytu i efektywności energetycznej.

Artykuł 19

~~☒~~ Ocena wystarczalności zasobów na poziomie europejskim ~~☒~~

~~4.1. Europejska~~ ⇒ Ocena wystarczalności zasobów ~~☒~~ na poziomie europejskim ~~☒~~ ~~prognoza wystarczalności mocy wytwórczych, o której mowa w ust. 3 lit. b)~~, obejmuje ogólną zdolność systemu elektroenergetycznego do zaspokajania obecnego i przewidywanego zapotrzebowania na energię elektryczną ⇒ w okresie dziesięciu lat od daty tej oceny, na poziomie szczegółowości wynoszącym jeden rok. ~~☐ w następującym okresie pięcioletnim, a także w okresie między piątym a piętnastym rokiem od daty tej prognozy. Europejska prognoza wystarczalności mocy wytwórczych opiera się na krajowych prognozach wystarczalności mocy wytwórczych przygotowanych przez poszczególnych operatorów systemów przesyłowych.~~

↓ nowy

2. Do dnia [OP: *six months after entry into force of this Regulation*] r. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji projekt metody oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim opartej na zasadach przewidzianych w ust. 4.
3. Operatorzy systemów przesyłowych przekazują ENTSO energii elektrycznej dane potrzebne jej do przeprowadzania corocznie oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim. ENTSO energii elektrycznej przeprowadza ocenę co roku.
4. Ocena wystarczalności zasobów na poziomie europejskim opiera się na metodzie gwarantującej, że ocena ta:
 - a) jest przeprowadzana na poziomie obszarów rynkowych obejmujących przynajmniej wszystkie państwa członkowskie;
 - b) opiera się na odpowiednich scenariuszach prognozowanego popytu i podaży, w tym na ocenie ekonomicznej prawdopodobieństwa wycofania z eksploatacji aktywów wytwórczych i wprowadzenia do eksploatacji nowych aktywów wytwórczych oraz środków mających zapewnić osiągnięcie docelowych poziomów efektywności energetycznej i odpowiednich poziomów wrażliwości cen hurtowych oraz zmian cen emisji dwutlenku węgla;
 - c) odpowiednio uwzględnia udział wszystkich zasobów – w tym istniejących i przyszłych instalacji wytwórczych, magazynowania energii, odpowiedzi odbioru oraz możliwości w zakresie importu i eksportu – w elastycznej pracy systemu;
 - d) przewiduje prawdopodobny wpływ środków, o których mowa w art. 18 ust. 3;
 - e) uwzględnia scenariusze pomijające istniejące lub planowane mechanizmy zdolności wytwórczych;
 - f) opiera się na modelu rynkowym wykorzystującym, w stosownych przypadkach, podejście FBA;

- g) wykorzystuje wyliczenia probabilistyczne;
 - h) wykorzystuje przynajmniej następujące wskaźniki:
 - „oczekiwana ilość niedostarczonej energii” (ang. *expected energy not served*) oraz
 - „oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej” (ang. *loss of load expectation*);
 - i) wskazuje źródła ewentualnych problemów wystarczalności zasobów, w szczególności gdy źródłem tych problemów są sieci lub ograniczenie zasobów bądź oba te czynniki.
5. Do dnia [OP: *six months after entry into force of this Regulation*] r. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji projekt metody wyliczania:
- a) wartości niedostarczonej energii;
 - b) „kosztu kapitałowego nowej instalacji” w odniesieniu do instalacji wytwórczych lub odpowiedzi odbioru; oraz
 - c) normy niezawodności wyrażonej jako „oczekiwana ilość niedostarczonej energii” oraz „oczekiwany czas braku dostaw energii elektrycznej”.
6. Projekty, o których mowa w ust. 2 i 5, oraz wyniki oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim, o której mowa w ust. 3, są przedmiotem uprzednich konsultacji z Agencją i podlegają zatwierdzeniu przez Agencję zgodnie z procedurą określoną w art. 22.

Artykuł 20

Norma niezawodności

1. Przy stosowaniu mechanizmów zdolności wytwórczych państwa członkowskie kierują się ustaloną normą niezawodności, która w przejrzysty sposób wskazuje pożądaną przez nie poziom bezpieczeństwa dostaw energii.
2. Normę niezawodności określa krajowy organ regulacyjny w oparciu o metodę, o której mowa w art. 19 ust. 5.
3. Normę niezawodności oblicza się z wykorzystaniem wartości niedostarczonej energii oraz kosztu kapitałowego nowej instalacji dla danego przedziału czasowego.
4. Parametry decydujące o ilości zdolności nabywanych w ramach mechanizmu zdolności wytwórczych zatwierdza krajowy organ regulacyjny.

Artykuł 21

Transgraniczny udział w mechanizmach zdolności wytwórczych

1. Mechanizmy inne niż rezerwy strategiczne są otwarte dla dostawców zdolności wytwórczych znajdujących się w innym państwie członkowskim, którzy mogą brać w nich bezpośredni udział, pod warunkiem że istnieje połączenie sieciowe między tym państwem członkowskim a obszarem rynkowym stosującym dany mechanizm.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby zagraniczne zdolności wytwórcze, które są w stanie zapewnić równorzędne parametry techniczne w porównaniu z krajowymi

zdolnościami wytwórczymi, miały możliwość udziału w tym samym procesie konkurencyjnym co krajowe zdolności wytwórcze.

3. Państwa członkowskie nie ograniczają możliwości udziału zdolności wytwórczych, które znajdują się na ich terytorium, w mechanizmach zdolności wytwórczych innych państw członkowskich.
4. Transgraniczny udział w obejmujących cały rynek mechanizmach zdolności wytwórczych nie może zmieniać ani modyfikować harmonogramów międzyobszarowych i fizycznych przepływów między państwami członkowskimi, ani też w inny sposób wpływać na te harmonogramy i przepływy, o których decyduje wyłącznie wynik procesu alokacji zdolności przesyłowych zgodnie z art. 14.
5. Dostawcom zdolności wytwórczych zapewnia się możliwość udziału w więcej niż jednym mechanizmie dla tego samego okresu realizacji. Podlegają oni opłatom z tytułu niedostępności w przypadku niedostępności, a także dwóm opłatom z tytułu niedostępności lub większej ich liczbie, jeżeli występuje jednoczesny niedobór na dwóch obszarach rynkowych lub większej liczbie tych obszarów, na których dostawca zdolności wytwórczych zawarł umowę.
6. Regionalne centra operacyjne utworzone na podstawie art. 32 wyliczają co roku maksymalne wejściowe zdolności wytwórcze dostępne na potrzeby udziału zagranicznych zdolności wytwórczych, z uwzględnieniem oczekiwanej dostępności połączenia wzajemnego oraz prawdopodobnego zbieżnego wystąpienia przeciążenia systemu między systemem, w którym stosowany jest mechanizm, a systemem, w którym znajdują się zagraniczne zdolności wytwórcze. Wyliczenia wymagane są dla każdej granicy obszaru rynkowego.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby wejściowe zdolności wytwórcze, o których mowa w ust. 6, przydzielano kwalifikującym się dostawcom zdolności wytwórczych w przejrzysty i niedyskryminujący sposób oparty na zasadach rynkowych.
8. Wszelkie różnice między kosztem zagranicznych zdolności wytwórczych a kosztem krajowych zdolności wytwórczych powstałe w wyniku alokacji, o której mowa w ust. 7, stanowią korzyść operatorów systemów przesyłowych i są między nich dzielone zgodnie z metodą, o której mowa w ust. 10 lit. b). Operatorzy systemów przesyłowych wykorzystują te przychody do celów określonych w art. 17 ust. 2.
9. Operator systemu przesyłowego, w którym znajdują się zagraniczne zdolności wytwórcze:
 - a) ustala, czy zainteresowani dostawcy zdolności wytwórczych są w stanie zapewnić parametry techniczne wymagane przez mechanizm zdolności wytwórczych, w którym dany dostawca zamierza uczestniczyć, oraz dokonuje rejestracji dostawcy zdolności wytwórczych w rejestrze jako kwalifikującego się dostawcy zdolności wytwórczych;
 - b) przeprowadzają w razie potrzeby kontrole dostępności.
10. Do dnia [OP: *twelve months after entry into force of this Regulation*] r. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji:
 - a) metodę wyliczania maksymalnych wejściowych zdolności wytwórczych dostępnych na potrzeby transgranicznego udziału, o których mowa w ust. 6;
 - b) metodologię podziału przychodów, o których mowa w ust. 8;

- c) wspólne zasady przeprowadzania kontroli dostępności, o których mowa w ust. 9 lit. b);
- d) wspólne zasady określania, kiedy płatność z tytułu niedostępności jest wymagalna;
- e) warunki prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 9 lit. a);
- f) wspólne zasady identyfikowania zdolności wytwórczych kwalifikujących się do udziału w mechanizmie, o których mowa w ust. 9 lit. a).

Przedłożona propozycja jest przedmiotem uprzednich konsultacji z Agencją i podlega zatwierdzeniu przez Agencję zgodnie z procedurą określoną w art. 22.

- 11. Agencja weryfikuje, czy zdolności wytwórcze wyliczono zgodnie z metodą, o której mowa w ust. 10 lit. a).
- 12. Krajowe organy regulacyjne zapewniają, aby transgraniczny udział w mechanizmach zdolności wytwórczych był zorganizowany w skuteczny i niedyskryminujący sposób. Przewidują one w szczególności odpowiednie rozwiązania administracyjne pozwalające egzekwować płatności z tytułu niedostępności w wymiarze transgranicznym.
- 13. Przydzielone zdolności wytwórcze, o których mowa w ust. 7, mogą być przenoszone na rzecz kwalifikujących się dostawców zdolności wytwórczych. Kwalifikujący się dostawcy zdolności wytwórczych zgłaszają każde przeniesienie do rejestru, o którym mowa w ust. 9 lit. a).
- 14. Nie później niż [OP: *two years after the entry into force of this Regulation*] ENTSO energii elektrycznej zakłada i prowadzi rejestr, o którym mowa w ust. 9 lit. a). Rejestr ten jest otwarty dla wszystkich kwalifikujących się dostawców zdolności wytwórczych, systemów stosujących wspomniane mechanizmy oraz właściwych dla nich operatorów systemów przesyłowych.

Artykuł 22

Procedura zatwierdzania

- 1. W przypadku odesłania do niniejszego artykułu przy zatwierdzaniu propozycji przedłożonej przez ENTSO energii elektrycznej stosuje się procedurę określoną w ust. 2–4.
- 2. Przed przedłożeniem propozycji ENTSO energii elektrycznej przeprowadza konsultacje ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami, krajowymi organami regulacyjnymi oraz innymi organami krajowymi.
- 3. W terminie trzech miesięcy od daty otrzymania propozycji Agencja dokonuje jej zatwierdzenia lub wprowadza w niej zmiany. W przypadku wprowadzenia zmian Agencja konsultuje się z ENTSO energii elektrycznej przed przyjęciem zmienionej propozycji. Przyjętą propozycję publikuje się na stronie internetowej Agencji nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania dotyczących jej dokumentów.
- 4. Agencja może zażądać wprowadzenia zmian w zatwierdzonej propozycji w dowolnym czasie. W terminie sześciu miesięcy od otrzymania żądania ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji projekt proponowanych zmian. W terminie

trzech miesięcy od daty otrzymania tego projektu Agencja wprowadza poprawki do zmian lub je zatwierdza i publikuje projekt na swojej stronie internetowej.

Artykuł 23

Zasady konstrukcji mechanizmów zdolności wytwórczych

1. W celu zaradzenia pozostałym problemom, których nie można wyeliminować za pomocą środków przewidzianych w art. 18 ust. 3, państwa członkowskie mogą wprowadzić mechanizmy zdolności wytwórczych, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego artykułu oraz unijnych zasad pomocy państwa.
2. Jeżeli państwo członkowskie pragnie wdrożyć mechanizm zdolności wytwórczych, konsultuje się w sprawie proponowanego mechanizmu przynajmniej z sąsiadującymi państwami członkowskim, z którymi połączone jest siecią energetyczną.
3. Mechanizmy zdolności wytwórczych nie mogą powodować niepotrzebnych zakłóceń rynku ani ograniczać handlu transgranicznego. Ilość zdolności wytwórczych zaangażowanych w ramach tych mechanizmów nie może wykraczać poza to, co jest konieczne, aby zaradzić stwierdzonemu problemowi.
4. Zdolności wytwórcze, w stosunku do których ostateczną decyzję inwestycyjną podjęto po dniu [OP: *entry into force*] r., kwalifikują się do udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych tylko wówczas, gdy generowane przez nie emisje wynoszą mniej niż 550 gr CO₂/kWh. Zdolności wytwórczych emitujących 550 gr CO₂/kWh lub więcej nie angażuje się w ramach mechanizmów zdolności wytwórczych pięć lat po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie.
5. Jeżeli w ocenie wystarczalności zasobów na poziomie europejskim nie stwierdzono istnienia problemu wystarczalności zasobów, państwa członkowskie nie stosują mechanizmów zdolności wytwórczych.

Artykuł 24

Istniejące mechanizmy

Państwa członkowskie stosujące mechanizmy zdolności wytwórczych w dniu [OP: *entry into force of this Regulation*] r. dostosowują swoje mechanizmy w celu spełnienia wymogów art. 18, 21 i 23 niniejszego rozporządzenia.

Rozdział V

⊠ Praca systemu przesyłowego ⊠

Artykuł 254

Europejska sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej

1. ~~Wszyscy~~ Operatorzy systemów przesyłowych współpracują na poziomie ⊠ Unii ⊠ ~~Wspólny~~ poprzez ENTSO energii elektrycznej, aby ~~promować~~ ⊠ wspierać ⊠ dokończenie budowy i funkcjonowanie ⊠ wewnętrznego ⊠ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej i transgraniczny handel energią oraz aby zapewnić optymalne zarządzanie europejską siecią przesyłową energii elektrycznej, jej skoordynowaną eksploatację oraz jej właściwy rozwój techniczny.

↓ nowy

2. Wykonując swoje funkcje wynikające z prawa Unii, ENTSO energii elektrycznej działa dla dobra Europy oraz postępuje w sposób niezależny od interesów krajowych poszczególnych państw lub interesów krajowych operatorów systemów przesyłowych, a także przyczynia się do efektywnego i trwałego osiągnięcia celów określonych w ramach polityki klimatyczno-energetycznej obejmujących lata 2020–2030, w szczególności poprzez przyczynianie się do efektywnej integracji energii elektrycznej wywarzanej z odnawialnych źródeł energii oraz do podnoszenia poziomu efektywności energetycznej.

↓ 714/2009

⇒ nowy

Artykuł 265

Ustanowienie ENTSO energii elektrycznej

1. ~~Do dnia 3 marca 2011 r.~~ Operatorzy systemów przesyłowych energii elektrycznej przedkładają Komisji i Agencji projekt statutu, wykaz członków oraz projekt regulaminu wewnętrznego — w tym również regulaminu procedur konsultacji z innymi zainteresowanymi stronami — dla ENTSO energii elektrycznej, która ma zostać ustanowiona.
2. Po przeprowadzeniu formalnych konsultacji z podmiotami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemu, w tym również odbiorców, Agencja przedstawia Komisji opinię o projekcie statutu,

wykazie członków i projekcie regulaminu w terminie dwóch miesięcy od dnia ich otrzymania.

3. Komisja wydaje opinię w sprawie projektu statutu, wykazu członków i projektu regulaminu wewnętrznego, uwzględniając opinię Agencji przewidzianą w ust. 2, w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Agencji.
4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania $\Rightarrow$ pozytywnej $\Leftarrow$ opinii Komisji operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają ENTSO energii elektrycznej oraz przyjmują i publikują jej statut i regulamin wewnętrzny.

↓ nowy

5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przedkłada się Komisji i Agencji w przypadku ich zmiany lub na uzasadniony wniosek Komisji lub Agencji. Agencja i Komisja wydają opinię zgodnie z ust. 2–4.

↓ 714/2009 (dostosowany)
 $\Rightarrow$ nowy

Artykuł 278

Zadania ENTSO energii elektrycznej

~~1. ENTSO energii elektrycznej opracowuje kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, na wniosek Komisji zgodnie z art. 6 ust. 6.~~

~~2.1. ENTSO energii elektrycznej może:~~

a) ~~opracowuje~~ ~~wywaa~~ kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ~~ust. 6~~ art. 55 ust. 1, mając na uwadze osiągnięcie celów określonych w art. 254, w przypadku gdy kodeksy te nie dotyczą obszarów objętych wnioskiem skierowanym do niej przez Komisję. Kodeksy sieci zostają przedłożone Agencji do zaopiniowania. Opinia ta jest należycie uwzględniona przez ENTSO energii elektrycznej.

~~3. ENTSO energii elektrycznej przyjmuje:~~

b) $\boxtimes$ przyjmuje i publikuje $\boxtimes$ niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$ wspólnotowym („plan rozwoju sieci o zasięgu $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$ wspólnotowym”) ~~wraz z europejską prognozą wystarczalności mocy wytwórczych, co dwa lata;~~

↓ nowy

c) przygotowuje i przyjmuje propozycje dotyczące oceny wystarczalności zasobów na poziomie europejskim na podstawie art. 19 ust. 2, 3 i 5 oraz propozycje specyfikacji technicznych dotyczących transgranicznego udziału w mechanizmach zdolności wytwórczych na podstawie art. 21 ust. 10;

↓ 714/2009 (dostosowany)

ed) ☒ przyjmuje i publikuje ☒ zalecenia dotyczące koordynacji współpracy technicznej między ☒ unijnymi ☒ ~~współnotowymi~~ operatorami systemów przesyłowych i operatorami systemów przesyłowych z ~~krajów~~ ☒ państw ☒ trzecich;

↓ nowy

- e) przyjmuje ramy współpracy i koordynacji między regionalnymi centrami operacyjnymi;
- f) przyjmuje propozycję określającą region pracy systemu objęty zasięgiem działania każdego regionalnego centrum operacyjnego;
-

↓ 347/2013 (dostosowany)

⇒ nowy

eg) ☒ przyjmuje ☒ wspólne narzędzia eksploatacji sieci w celu zapewnienia koordynacji eksploatacji sieci w warunkach normalnych i w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym wspólną skalę klasyfikacji incydentów oraz plany badawcze ⇒ , a także wprowadza te plany w życie za pomocą efektywnego programu badawczego ⇐ . Narzędzia te muszą określać między innymi:

- (i) informacje, w tym odpowiednie informacje dotyczące następnego dnia i ~~danego~~ dnia ☒ bieżącego ☒ oraz informacje w czasie rzeczywistym, przydatne do poprawy koordynacji operacyjnej, a także optymalnej częstotliwości gromadzenia i udostępniania takich informacji;
- (ii) technologiczną platformę wymiany informacji w czasie rzeczywistym, a w stosownych przypadkach technologiczne platformy gromadzenia, przetwarzania i przekazywania innych informacji, o których mowa w ppkt (i), a także wdrażania procedur mogących poprawić koordynację operacyjną między operatorami systemów przesyłowych z myślą o rozszerzeniu takiej koordynacji na całą Unię;
- (iii) sposoby udostępniania informacji operacyjnych przez operatorów systemów przesyłowych innym operatorom systemów przesyłowych lub wszelkim podmiotom należycie upoważnionym do wspierania ich we wprowadzaniu koordynacji operacyjnej, a także Agencji; oraz
- (iv) że każdy operator systemu przesyłowego wyznacza punkt kontaktowy odpowiedzialny za udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące tych informacji, kierowane przez innych operatorów systemów przesyłowych lub jakiegokolwiek należycie upoważnionego podmiotu, o którym mowa w ppkt (iii), lub przez Agencję.

~~ENTSO energii elektrycznej przedłoży Agencji i Komisji przyjęte specyfikacje dotyczące ppkt (i) – (iv) do dnia 16 maja 2015 r.~~

~~W terminie 12 miesięcy od przyjęcia tych specyfikacji Agencja wydaje opinię, w której stwierdza, czy przyczyniają się one w wystarczającej mierze do wspierania~~

~~handlu transgranicznego i do zapewniania optymalnego zarządzania, skoordynowanej eksploatacji, efektywnego użytkowania i właściwego rozwoju technicznego europejskiej sieci przesyłu energii elektrycznej.~~

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~dh)~~ ☒ przyjmuje ☒ roczny program prac;

~~ei)~~ ☒ przyjmuje ☒ sprawozdanie roczne;

~~jf)~~ ☒ przeprowadza i przyjmuje ☒ ~~coroczne letnie i zimowe~~ ⇒ sezonowe ⇐ prognozy wystarczalności ~~mocy wytwórczych~~ ☒ na podstawie art. 9 ust. 2 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*] ☒.

~~4. Europejska prognoza wystarczalności mocy wytwórczych, o której mowa w ust. 3 lit. b), obejmuje ogólną zdolność systemu elektroenergetycznego do zaspokajania obecnego i przewidywanego zapotrzebowania na energię elektryczną w następującym okresie pięcioletnim, a także w okresie między piątym a piętnastym rokiem od daty tej prognozy. Europejska prognoza wystarczalności mocy wytwórczych opiera się na krajowych prognozach wystarczalności mocy wytwórczych przygotowanych przez poszczególnych operatorów systemów przesyłowych.~~

↓ nowy

2. ENTSO energii elektrycznej składa Agencji sprawozdanie na temat stwierdzonych niedociągnięć w zakresie tworzenia i skuteczności działania regionalnych centrów operacyjnych.
 3. ENTSO energii elektrycznej publikuje protokoły swojego zgromadzenia oraz protokoły posiedzeń zarządu i komisji, a także regularnie przekazuje do wiadomości publicznej informacje na temat podejmowanych decyzji i swojej działalności.
-

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~5.4.~~ =Roczny program prac, o którym mowa w ust. 1 ~~3~~ lit. ~~dh)~~ zawiera wykaz i opis kodeksów sieci, które mają zostać opracowane, plan koordynacji eksploatacji sieci oraz działania w zakresie badań i rozwoju, które mają zostać zrealizowane w danym roku, jak również orientacyjny harmonogram.

~~9.5.~~ =ENTSO energii elektrycznej udostępnia wszystkie informacje wymagane przez Agencję w celu wykonywania jej zadań zgodnie z art. ~~299~~ ust.1. ⇒Operatorzy systemów przesyłowych udostępniają wszystkie informacje, których ENTSO energii elektrycznej potrzebuje, aby wykonywać swoje zadania, o których mowa w zdaniu pierwszym. ⇐

~~642.~~ Na wniosek Komisji, ENTSO energii elektrycznej przekazuje Komisji swoje uwagi w sprawie przyjęcia wytycznych, ~~o czym mowa~~ ☒ jak określono ☒ w art. ~~5748~~.

~~7. Kodeksy sieci są opracowywane dla kwestii transgranicznych związanych z siecią oraz kwestii integracji rynku i pozostają bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do ustanowienia krajowych kodeksów sieci niemających wpływu na handel transgraniczny.~~

~~8. ENTSO energii elektrycznej monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11 oraz ich wpływ na harmonizację stosowanych zasad mających na celu ułatwienie integracji rynku. ENTSO energii elektrycznej przedstawia swoje ustalenia Agencji i zamieszcza wyniki analizy w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w ust. 3 lit. e) niniejszego artykułu.~~

Artykuł ~~28~~¹⁰

Konsultacje

1. Przygotowując ⇒ propozycje stosownie do zadań, o których mowa w art. 27 ust. 1 ⇐ ~~kodeksy sieci, projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz swój roczny program prac, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3~~, ENTSO energii elektrycznej prowadzi ~~rozległe~~ ☒ zakrojone na szeroką skalę ☒ konsultacje, na wczesnym etapie oraz w sposób otwarty i przejrzysty, z udziałem wszystkich właściwych ☒ zainteresowanych stron ☒ ~~uczestników rynku~~, oraz — w szczególności — organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. ~~26~~ ⁵ ~~ust. 1~~. W konsultacjach tych uczestniczą ☒ również ☒ krajowe organy regulacyjne i inne organy krajowe, przedsiębiorstwa zajmujące się dostarczaniem i wytwarzaniem energii elektrycznej, użytkownicy systemu, w tym ~~również~~ odbiorcy, operatorzy systemów dystrybucyjnych, w tym ~~również~~ odpowiednie zrzeszenia (branżowe), ☒ organy ☒ ~~podmioty~~ techniczne i platformy zainteresowanych stron. Celem tych konsultacji jest pozyskanie uwag i wniosków wszystkich właściwych stron ☒ na etapie podejmowania decyzji ☒ ~~w ramach procesu decyzyjnego~~.
2. Wszystkie dokumenty i protokoły ~~ze~~ spotkań dotyczących konsultacji, o których mowa w ust. 1, podaje się do wiadomości publicznej.
3. Przed przyjęciem ⇒ propozycji na podstawie art. 27 ust. 1 ⇐ ~~rocznego programu prac oraz kodeksów sieci, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3~~, ENTSO energii elektrycznej informuje, w jaki sposób uwagi otrzymane podczas konsultacji zostały uwzględnione. Podaje również ☒ uzasadnienie ☒ ~~przyczyny~~, w przypadku gdy uwagi nie zostały uwzględnione.

Artykuł ~~29~~⁹

Monitorowanie ~~nie~~ prowadzone przez Agencję

1. Agencja monitoruje wykonywanie zadań ENTSO energii elektrycznej, o których mowa w art. ~~27~~ ⁸ ust. 1, 2 i 3, oraz składa sprawozdania Komisji.
Agencja monitoruje wdrażanie przez ENTSO energii elektrycznej kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. ~~55~~ ⁸ ust. ~~14~~ ² ~~oraz kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 6 ust. 1-10, które nie zostały jednak przyjęte przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11~~. W przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej nie wdroży takich kodeksów sieci, Agencja zwraca się do ~~niego~~ ☒ niej ☒ z wnioskiem o należycie uzasadnione wyjaśnienie takiego stanu rzeczy. Agencja informuje Komisję o tym wyjaśnieniu i wydaje na jego temat opinię.

Agencja monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję, zgodnie z art. ~~54~~ 6 ust. ~~1~~ 1, oraz ich wpływ na harmonizację ~~mających zastosowanie~~ ☒ stosownych ☒ zasad, mających na celu ułatwienie integracji rynku, jak również niedyskryminację, skuteczną konkurencję oraz sprawne funkcjonowanie rynku, oraz składa sprawozdania Komisji.

2. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji do zaopiniowania projekt planu rozwoju sieci o zasięgu ☒ unijnym ☒ ~~wspólnotowym~~ oraz projekt rocznego programu prac, wraz z informacjami o procedurze konsultacji i innymi dokumentami, o których mowa w art. ~~27~~ 8 ust. ~~1~~ 3.

W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania projektów Agencja przedstawia ENTSO energii elektrycznej i Komisji należycie uzasadnioną opinię oraz zalecenia, w przypadku gdy uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci o zasięgu ☒ unijnym ☒ ~~wspólnotowym~~ przedłożone przez ENTSO energii elektrycznej nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji, sprawnego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z dostępem dla stron trzecich.

↓ 347/2013

Artykuł ~~30~~44

Koszty

Koszty związane z działalnością ENTSO energii elektrycznej, o której mowa w art. ~~25–29~~ 25–29 i ~~54–57~~ 4–12 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 347/2013, ponoszone są przez operatorów systemów przesyłowych i uwzględniane przy wyliczaniu taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty jedynie pod warunkiem, że są one uzasadnione i odpowiednie.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~31~~42

Współpraca regionalna operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają współpracę regionalną w ramach ENTSO energii elektrycznej, aby przyczynić się do ☒ realizacji ☒ działań, o których mowa w art. ~~27~~ 8 ust. 1, 2 i 3. W szczególności publikują oni co dwa lata regionalny plan inwestycyjny, a także mogą podejmować decyzje inwestycyjne w oparciu o ten regionalny plan inwestycyjny. ⇒ ENTSO energii elektrycznej promuje współpracę między operatorami systemów przesyłowych na poziomie regionalnym zapewniającą interoperacyjność, komunikację oraz monitorowanie regionalnej skuteczności działania w tych obszarach, których jeszcze nie zharmonizowano na poziomie Unii. ⇐

2. Operatorzy systemów przesyłowych promują opracowywanie rozwiązań operacyjnych w celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią, a także wspierają rozwój giełd energii, skoordynowaną alokację zdolności transgranicznych poprzez niedyskryminacyjne rozwiązania rynkowe, w należyty sposób uwzględniając specyficzne zalety aukcji typu *implicit* dla alokacji krótkoterminowych oraz integracji mechanizmów bilansowania i mocy rezerwowej.
3. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1 i 2 ~~niniejszego artykułu~~, obszar geograficzny objęty każdą z regionalnych struktur współpracy może zostać określony przez Komisję z uwzględnieniem istniejących regionalnych struktur współpracy. Każde państwo członkowskie uprawnione jest do promowania współpracy w więcej niż jednym obszarze geograficznym. ⇒ Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 63, dotyczących obszaru geograficznego objętego zasięgiem działania każdej struktury współpracy regionalnej. ⇐ ~~Środek, o którym mowa w pierwszym zdaniu, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~ W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO energii elektrycznej.

↓ nowy

Artykuł 32

Utworzenie i misja regionalnych centrów operacyjnych

1. Do dnia [OP: *twelve months after entry into force*] r. wszyscy operatorzy systemów przesyłowych tworzą regionalne centra operacyjne zgodnie z kryteriami określonymi w niniejszym rozdziale. Regionalne centra operacyjne tworzy się na terytorium jednego z państw członkowskich regionu, w którym dane centrum będzie działać.
2. Regionalne centra operacyjne przyjmują formę prawną, o której mowa w art. 1 dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁰.
3. Regionalne centra operacyjne uzupełniają rolę, jaką pełnią operatorzy systemów przesyłowych, poprzez wykonywanie funkcji o znaczeniu regionalnym. Centra te ustanawiają rozwiązania operacyjne, aby zapewnić efektywną, bezpieczną i niezawodną eksploatację wzajemnie połączonych systemów przesyłowych.

Artykuł 33

Geograficzny zasięg działania regionalnych centrów operacyjnych

1. Do dnia [OP: *six months after entry into force of this Regulation*] r. ENTSO energii elektrycznej przedkłada Agencji propozycję określającą regiony pracy systemu objęte zasięgiem działania regionalnych centrów operacyjnych, z uwzględnieniem

⁴⁰ Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

istniejących regionalnych koordynatorów bezpieczeństwa, w oparciu o następujące kryteria:

- a) topologia sieci, w tym stopień wzajemnego połączenia i współzależności systemów elektroenergetycznych pod względem przepływów;
 - b) synchroniczne połączenie systemów;
 - c) wielkość regionu, który powinien obejmować przynajmniej jeden region wyznaczania zdolności przesyłowych;
 - d) geograficzna optymalizacja rezerw bilansujących.
2. W terminie trzech miesięcy od daty otrzymania propozycji Agencja zatwierdza propozycję określającą regiony pracy systemu lub proponuje zmiany. W przypadku zaproponowania zmian Agencja konsultuje się z ENTSO energii elektrycznej przed ich przyjęciem. Przyjętą propozycję publikuje się na stronie internetowej Agencji.

Artykuł 34

Zadania regionalnych centrów operacyjnych

1. Każde regionalne centrum operacyjne wykonuje wszystkie poniższe zadania w regionie pracy systemu, w którym ma swoją siedzibę, natomiast regionalne centra operacyjne wykonują przynajmniej poniższe funkcje, które bardziej szczegółowo określono w załączniku I:
- a) skoordynowane wyznaczanie zdolności przesyłowych;
 - b) skoordynowana analiza bezpieczeństwa;
 - c) tworzenie wspólnych modeli systemu;
 - d) ocena spójności planów obrony przed zagrożeniami oraz planów odbudowy systemu;
 - e) koordynacja i optymalizacja procesu odbudowy systemu na poziomie regionalnym;
 - f) analiza i sprawozdawczość poeksploatacyjna i pozakłóceniowa;
 - g) określanie wielkości rezerwy mocy na poziomie regionalnym;
 - h) ułatwianie zakupów mocy bilansującej na poziomie regionalnym;
 - i) prognozy wystarczalności systemu na poziomie regionalnym sporządzane w przedziale czasowym od następnego tygodnia do dnia bieżącego oraz opracowanie działań ograniczających ryzyko;
 - j) koordynacja planowania przerw w dostawie energii;
 - k) optymalizacja mechanizmów rozliczeń międzyoperatorskich;
 - l) szkolenia i certyfikacja;
 - m) ustalanie regionalnych scenariuszy kryzysu zgodnie z art. 6 ust. 1 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*], jeżeli zadanie to zostanie przekazane przez ENTSO energii elektrycznej;

- n) przygotowanie i przeprowadzanie rocznych symulacji kryzysu we współpracy z właściwymi organami zgodnie z art. 12 ust. 3 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*];
 - o) zadania związane z ustalaniem regionalnych scenariuszy kryzysu jeżeli – oraz w zakresie, w jakim – zostaną przekazane regionalnym centrom operacyjnym na podstawie art. 6 ust. 1 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*];
 - p) zadania związane z sezonowymi prognozami wystarczalności, jeżeli – oraz w zakresie, w jakim – zostaną przekazane regionalnym centrom operacyjnym na podstawie art. 9 ust. 2 [*Regulation on risk preparedness as proposed by COM(2016) 862*];
 - q) wyliczanie maksymalnych wejściowych zdolności wytwórczych dostępnych na potrzeby udziału zagranicznych zdolności wytwórczych w mechanizmach zdolności wytwórczych na podstawie art. 21 ust. 6.
2. Komisja może rozszerzyć zakres działalności regionalnych centrów operacyjnych o dodatkowe funkcje, nieobjęte uprawnieniami decyzyjnymi, na podstawie rozdziału VII niniejszego rozporządzenia.
 3. Operatorzy systemów przesyłowych przekazują swojemu regionalnemu centrum operacyjnemu informacje, których ono potrzebuje, aby wykonywać swoje funkcje.
 4. Regionalne centra operacyjne przekazują operatorom systemów przesyłowych z tego samego regionu pracy systemu wszelkie informacje niezbędne do wykonania decyzji i zaleceń wydawanych przez regionalne centra operacyjne.

Artykuł 35

Współpraca w ramach regionalnych centrów operacyjnych

1. Bieżącą działalnością regionalnych centrów operacyjnych zarządza się w drodze wspólnego procesu decyzyjnego. Podstawę wspólnego procesu decyzyjnego stanowią:
 - a) ustalenia dotyczące organizacji pracy regulujące aspekty planistyczne i operacyjne związane z wykonywanymi funkcjami, zgodnie z art. 36;
 - b) procedura konsultacji z operatorami systemów przesyłowych z danego regionu pracy systemu w ramach wykonywania przez centrum swoich czynności i zadań operacyjnych, zgodnie z art. 37;
 - c) procedura przyjmowania decyzji i zaleceń, zgodnie z art. 38.
 - d) procedura przeglądu decyzji i zaleceń przyjętych przez regionalne centra operacyjne, zgodnie z art. 39.

Artykuł 36

Ustalenia dotyczące organizacji pracy

1. Regionalne centra operacyjne opracowują ustalenia dotyczące organizacji pracy regulujące aspekty planistyczne i operacyjne związane z wykonywanymi funkcjami,

uwzględniając w szczególności specyfikę tych funkcji oraz związane z nimi wymogi, jak określono w załączniku I.

2. Regionalne centra operacyjne zapewniają, aby ustalenia dotyczące organizacji pracy zawierały zasady powiadamiania zainteresowanych stron.

Artykuł 37

Procedura konsultacji

Regionalne centra operacyjne opracowują procedurę przewidującą organizowanie – w ramach wykonywania ich bieżących czynności i zadań operacyjnych – odpowiednich i regularnych konsultacji z operatorami systemów przesyłowych i właściwymi zainteresowanymi stronami. Aby zapewnić możliwość rozpatrywania kwestii regulacyjnych, w razie potrzeby udział w konsultacjach biorą organy regulacyjne.

Artykuł 38

Przyjmowanie decyzji i zaleceń

1. Regionalne centra operacyjne opracowują procedurę przyjmowania decyzji i zaleceń.
2. Regionalne centra operacyjne przyjmują wiążące decyzje skierowane do operatorów systemów przesyłowych w odniesieniu do funkcji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. a), b), g) i q). Operatorzy systemów przesyłowych wykonują wiążące decyzje wydane przez regionalne centra operacyjne, chyba że ich wykonanie miałoby negatywny wpływ na bezpieczeństwo systemu.
3. Regionalne centra operacyjne przyjmują zalecenia skierowane do operatorów systemów przesyłowych w odniesieniu do funkcji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. c)–f) i h)–p).
4. Organy regulacyjne właściwe dla danego regionu pracy systemu mogą wspólnie zdecydować o powierzeniu regionalnemu centrum operacyjnemu uprawnień do wydawania wiążących decyzji w odniesieniu do jednej lub kilku funkcji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. c)–f) i h)–l).

Artykuł 39

Weryfikacja decyzji i zaleceń

1. Regionalne centra operacyjne opracowują procedurę weryfikacji decyzji i zaleceń.
2. Procedurę tę uruchamia się na wniosek jednego operatora systemu przesyłowego lub większej liczby tych operatorów z regionu pracy systemu. Po przeprowadzeniu weryfikacji decyzji lub zalecenia regionalne centra operacyjne potwierdzają lub zmieniają dany środek.
3. Jeżeli przedmiotem weryfikacji jest wiążąca decyzja przyjęta na podstawie art. 38 ust. 2, wniosek o przeprowadzenie weryfikacji nie wstrzymuje wykonania decyzji, chyba że jej wykonanie miałoby negatywny wpływ na bezpieczeństwo systemu.
4. Jeżeli przedmiotem weryfikacji jest zalecenie przyjęte na podstawie art. 38 ust. 3, a w wyniku weryfikacji operator systemu przesyłowego postanowi nie stosować się do

zalecenia, operator ten przedstawia szczegółowe uzasadnienie regionalnemu centrum operacyjnemu oraz pozostałym operatorom systemów przesyłowych z regionu pracy systemu.

Artykuł 40

Zarząd regionalnych centrów operacyjnych

1. W celu przyjmowania środków dotyczących zarządzania regionalnymi centrami operacyjnymi oraz monitorowania skuteczności ich działania regionalne centra operacyjne powołują zarząd.
2. W skład zarządu wchodzi członkowie reprezentujący operatorów systemów przesyłowych oraz obserwatorzy reprezentujący organy regulacyjne właściwe dla danego regionu pracy systemu. Przedstawicielom organów regulacyjnych nie przysługuje prawo głosu.
3. Zarząd odpowiada za:
 - a) przygotowanie i zatwierdzenie statutu i regulaminu wewnętrznego regionalnego centrum operacyjnego;
 - b) podjęcie decyzji w sprawie struktury organizacyjnej i wdrożenie tej struktury;
 - c) przygotowanie i zatwierdzenie budżetu rocznego;
 - d) opracowywanie i zatwierdzanie wspólnych procesów decyzyjnych zgodnie z art. 35.
4. Do kompetencji zarządu nie należą kwestie związane z bieżącą działalnością regionalnych centrów operacyjnych i wykonywaniem ich funkcji.

Artykuł 41

Struktura organizacyjna

1. Regionalne centra operacyjne tworzą swoją organizację i nią zarządzają w oparciu o strukturę, która wspiera bezpieczeństwo ich funkcji. Ich struktura organizacyjna określa:
 - a) zakres uprawnień, czynności i obowiązków kadry kierowniczej;
 - b) stosunki i zależności służbowe między poszczególnymi częściami i procesami organizacji.
2. Regionalne centra operacyjne mogą tworzyć regionalne biura, aby uwzględnić lokalną specyfikę, lub zapasowe centra operacyjne w celu wydajnego i niezawodnego wykonywania swoich funkcji.

Artykuł 42

Wypośażenie i personel

Regionalnym centrom operacyjnym zapewnia się wszelkie zasoby ludzkie, techniczne, fizyczne i finansowe, które są im niezbędne do wypełniania obowiązków nałożonych na nie na podstawie niniejszego rozporządzenia i wykonywania ich funkcji.

Artykuł 43

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Regionalne centra operacyjne ustanawiają proces ciągłego monitorowania przynajmniej:
 - a) ich operacyjnej skuteczność działania;
 - b) wydanych decyzji i zaleceń oraz osiągniętych za ich pomocą rezultatów;
 - c) skuteczności i efektywności każdej z funkcji, za które są odpowiedzialne.
2. Regionalne centra operacyjne przekazują przynajmniej raz w roku Agencji i organom regulacyjnym właściwym dla danego regionu pracy systemu dane pochodzące z ich procesu ciągłego monitorowania.
3. Regionalne centra operacyjne określają swoje koszty w przejrzysty sposób oraz składają Agencji i organom regulacyjnym właściwym dla danego regionu pracy systemu sprawozdanie na ich temat.
4. Regionalne centra operacyjne składają roczne sprawozdanie z wyników swojej działalności ENTSO energii elektrycznej, Agencji, organom regulacyjnym właściwym dla danego regionu pracy systemu oraz Grupie Koordynacyjnej ds. Energii Elektrycznej utworzonej na podstawie art. 1 decyzji Komisji 2012/C 353/02⁴¹.
5. Regionalne centra operacyjne zgłaszają uchybienia stwierdzone w ramach procesu monitorowania, o którym mowa w ust. 1, ENTSO energii elektrycznej, organom regulacyjnym właściwym dla danego regionu pracy systemu, Agencji oraz właściwym organom państw członkowskich odpowiedzialnym za zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zarządzanie nimi.

Artykuł 44

Odpowiedzialność

Regionalne centra operacyjne podejmują niezbędne kroki, aby zapewnić sobie ochronę przed odpowiedzialnością związaną z wykonywaniem swoich zadań, w szczególności w przypadku gdy przyjmują decyzje wiążące operatorów systemów przesyłowych. Metoda zastosowana w celu zapewnienia ochrony przed odpowiedzialnością uwzględnia status prawny regionalnego centrum operacyjnego oraz poziom dostępnej komercyjnej ochrony ubezpieczeniowej.

⁴¹ Decyzja Komisji z dnia 15 listopada 2012 r. ustanawiająca Grupę Koordynacyjną ds. Energii Elektrycznej (Dz.U. C 353 z 17.11.2012, s. 2).

Artykuł ~~45~~⁸

~~⊠~~ Dziesięcioletni plan rozwoju sieci ~~⊠~~

1. ~~10. ENTSO energii elektrycznej przyjmuje i publikuje co dwa lata plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. Plan rozwoju sieci o zasięgu ⊠ unijnym ⊠ wspólnotowym ⊠, o którym mowa w art. 27 ust. 1 lit. b) ⊠ obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę wystarczalności mocy wytwórczych oraz ocenę odporności systemu na awarie.~~

Plan rozwoju sieci o zasięgu ⊠ unijnym ⊠ ~~wspólnotowym~~ w szczególności:

- a) opiera się na krajowych planach inwestycyjnych, z uwzględnieniem regionalnych planów inwestycyjnych, o których mowa w art. 12 ust. 1, oraz – w stosownych przypadkach – unijnych aspektów planowania sieci określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 ~~z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej~~⁴², podlega analizie kosztów i korzyści przeprowadzonej z zastosowaniem metodologii ⊠ metody ⊠ określonej zgodnie z art. 11 tego rozporządzenia;
-

- b) w odniesieniu do transgranicznych połączeń wzajemnych opiera się również na uzasadnionych potrzebach różnych użytkowników systemu i obejmuje długoterminowe zobowiązania inwestorów, o których mowa ~~w art. 8 oraz w art. 4413 i 5122~~ [recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2] ~~dyrektywy 2009/72/WE~~; oraz
- c) identyfikuje luki inwestycyjne, zwłaszcza w odniesieniu do zdolności transgranicznych.

W odniesieniu do ~~akapitu drugiego~~ lit. c)² do planu rozwoju sieci o zasięgu ⊠ unijnym ⊠ ~~wspólnotowym~~ może zostać załączony przegląd barier hamujących wzrost transgranicznej zdolności sieci wynikających z różnych procedur zatwierdzania lub praktyk.

~~112.~~ Agencja wydaje opinię w sprawie krajowych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, aby ocenić ich spójność z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu ⊠ unijnym ⊠ ~~wspólnotowym~~. W przypadku stwierdzenia przez Agencję niespójności między krajowym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci a dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu ⊠ unijnym ⊠ ~~wspólnotowym~~, Agencja zaleca odpowiednią zmianę krajowego

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

dziesięcioletniego planu rozwoju sieci lub dziesięcioletniego planu rozwoju sieci o zasięgu ☒ unijnym ☒ ~~wspólnym~~. Jeżeli taki krajowy dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest opracowany zgodnie z art. ~~51~~²² [recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2] ~~dyrektywy 2009/72/WE~~, Agencja zaleca właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. ~~51~~²² ust. 7 tej dyrektywy oraz informuje o tym Komisję.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~46~~¹³

Mechanizm ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ ~~rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi~~

1. Operatorzy systemów przesyłowych otrzymują rekompensatę za koszty poniesione z tytułu przyjmowania transgranicznych przepływów energii elektrycznej przez swoje sieci.
2. Rekompensata, o której mowa w ust. 1, wypłacana jest przez operatorów krajowych systemów przesyłowych, w których rozpoczynają się przepływy transgraniczne oraz operatorów systemów, w których te przepływy się kończą.
3. Rekompensaty wypłacane są regularnie w odniesieniu do danego minionego okresu. Korekty *ex post* wypłaconych rekompensat są dokonywane w miarę potrzeb dla uwzględnienia rzeczywiście poniesionych kosztów.

Pierwszy okres, za który mają zostać wypłacone rekompensaty, określony jest w wytycznych, o których mowa w art. ~~57~~¹⁸.

4. Komisja ~~podejmuje decyzję w sprawie~~ ⇒ przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 63 dotyczące ~~↔ wysokości płatności~~ ☒ kwot ☒ należnych rekompensat. ~~Środek ten, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~
5. Wielkość przyjmowanych transgranicznych przepływów energii elektrycznej, a także wielkość przepływów transgranicznych oznaczanych jako pochodzące z krajowego systemu przesyłowego lub kończące się w nim, są ustalane w oparciu o fizyczne przepływy energii elektrycznej rzeczywiście zmierzone w danym okresie czasu.
6. Koszty poniesione w wyniku przyjmowania przepływów transgranicznych określane są w oparciu o przyszły długofalowy średni koszt krańcowy, z uwzględnieniem strat, inwestycji w nową infrastrukturę i właściwej części kosztów istniejącej infrastruktury, w zakresie w jakim ta infrastruktura jest wykorzystywana do przesyłania przepływów transgranicznych, w szczególności z uwzględnieniem konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw. Określając poniesione koszty, należy stosować uznane standardowe metody ustalania kosztów. Korzyści powstające w sieci z tytułu przyjmowania przepływów transgranicznych brane są pod uwagę jako czynnik zmniejszający otrzymywaną rekompensatę.

7. Do celów ☒ wyłącznie ☒ mechanizmu ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ ~~rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi, o którym mowa~~

~~jedynie w art. 13~~, w przypadku gdy sieci przesyłowe dwóch lub większej liczby państw członkowskich wchodzi w skład jednego bloku ~~sterowania~~ ☒ regulacyjnego ☒ — całkowicie lub częściowo — cały taki blok ~~sterowania~~ ☒ regulacyjny ☒ uznawany jest wówczas za stanowiący część sieci przesyłowej jednego z państw członkowskich, których to dotyczy, w celu uniknięcia, aby przepływy w obrębie bloków ~~sterowania~~ ☒ regulacyjnych ☒ uznawane były za przepływy transgraniczne na mocy ~~akapitu pierwszego~~ art. 2 ust. 2 lit. b) ~~niniejszego ustępu~~ oraz aby nie stwarzały podstawy do rekompensat na mocy ~~ust. 1 niniejszego artykułu~~ ~~art. 13~~. Organy regulacyjne państw członkowskich, których to dotyczy, mogą podjąć decyzję w którym państwie członkowskim blok ~~sterowania~~ ☒ regulacyjny ☒ jako całość ma być uznawany za część systemu przesyłowego.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~47~~⁴⁵

Dostarczanie informacji

1. Operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają mechanizm koordynacji i wymiany informacji dla zapewnienia bezpieczeństwa sieci w kontekście zarządzania ograniczeniami.
2. Standardy bezpieczeństwa, eksploatacji i planowania stosowane przez operatorów systemów przesyłowych podawane są do wiadomości publicznej. Opublikowane informacje zawierają ogólny system obliczania całkowitej zdolności przesyłowej i rezerwy niezawodności systemu przesyłowego oparty na elektrycznych i fizycznych parametrach sieci. Takie systemy wymagają zatwierdzenia przez organy regulacyjne.
3. Operatorzy systemów przesyłowych publikują szacunkowe dane dotyczące dostępnej zdolności przesyłowej na każdy dzień, wskazując, jaka część dostępnej zdolności przesyłowej została już zarezerwowana. Dane te są publikowane w określonych odstępach czasu przed dniem ~~transportu~~ ☒ przesyłu ☒ i zawierają w każdym przypadku szacunkowe dane na ☒ następny ☒ tydzień i na ☒ następny ☒ miesiąc ~~naprzód~~, a także ilościowe określenie oczekiwanej niezawodności dostępnej zdolności.
4. Operatorzy systemów przesyłowych publikują stosowne dane dotyczące zbiorczego prognozowanego i rzeczywistego zapotrzebowania, dostępności i rzeczywistego wykorzystania aktywów wytwórczych i dystrybucyjnych, dostępności i wykorzystania sieci i połączeń wzajemnych, a także dotyczące energii bilansującej i zdolności rezerwowej. W odniesieniu do dostępności i rzeczywistego wykorzystania małych jednostek służących wytwarzaniu i dystrybucji, można wykorzystać zbiorcze dane szacunkowe.
5. Zainteresowani uczestnicy rynku przekazują operatorom systemów przesyłowych stosowne dane.
6. Przedsiębiorstwa wytwarzające energię elektryczną, które są właścicielami ☒ aktywów wytwórczych ☒ lub eksploatują aktywa wytwórcze, z których przynajmniej jeden składnik ☒ aktywów ☒ wytwórczych ma moc zainstalowaną nie niższą niż 250 MW, ⇒ bądź które posiadają portfel obejmujący aktywa

wytwórcze o mocy nie niższej niż 400 MW, ⇐ przechowują do dyspozycji krajowego organu regulacyjnego, krajowego organu ochrony konkurencji i Komisji, przez pięć lat, wszystkie dane godzinowe dla każdej elektrowni niezbędne w celu weryfikacji wszystkich operacyjnych decyzji dyspozytorskich oraz postępowania podczas przetargów na giełdach energii, aukcjach połączeń wzajemnych, rynkach rezerwowych i rynkach pozagiełdowych. Informacje, które mają być przechowywane, w podziale na elektrownie i godziny, obejmują w szczególności dane o dostępnych mocach wytwórczych i rezerwach zakontraktowanych, w tym o alokacji rezerw zakontraktowanych na poziomie poszczególnych elektrowni podczas przetargu i podczas wytwarzania.

⇓ nowy

7. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie wymieniają się zbiorem odpowiednio dokładnych danych na temat sieci i przepływu obciążenia, które umożliwiają każdemu operatorowi systemu przesyłowego wyliczanie przepływu obciążenia na właściwym dla niego obszarze. Ten sam zbiór danych udostępnia się organom regulacyjnym i Komisji na ich wniosek. Organy regulacyjne i Komisja traktują ten zbiór danych z poufnością oraz zapewniają poufne traktowanie tego zbioru danych przez wszystkich konsultantów prowadzących prace analityczne na ich zlecenie w oparciu o te dane.

↓ 714/2009 (dostosowany)

Artykuł ~~483~~

Certyfikacja operatorów systemów ~~wz~~ przesyłowych ~~chego~~

1. Komisja bada wszelkie zgłoszenia decyzji w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. ~~5240~~ ust. 6 [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*] ~~dyrektywy 2009/72/WE~~ niezwłocznie po ich otrzymaniu. W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania zgłoszenia Komisja przekazuje właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu swoją opinię dotyczącą zgodności z art. ~~5240~~ ust. 2 lub art. ~~5344~~ oraz art. ~~439~~ [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*] ~~dyrektywy 2009/72/WE~~.

Podczas przygotowywania opinii, o której mowa w akapicie pierwszym, Komisja może zwrócić się do Agencji o wydanie opinii w sprawie decyzji krajowego organu regulacyjnego. W takim przypadku termin dwóch miesięcy, o którym mowa w akapicie pierwszym, zostaje przedłużony o kolejne dwa miesiące.

Jeżeli Komisja nie wyda opinii w terminie, o którym mowa w akapitach pierwszym i drugim, uznaje się, że Komisja nie wnosi sprzeciwu wobec decyzji organu regulacyjnego.

2. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania opinii Komisji krajowy organ regulacyjny przyjmuje ostateczną decyzję w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego, uwzględniając w najwyższym stopniu tę opinię. Decyzja organu regulacyjnego zostaje opublikowana wraz z opinią Komisji.

3. Organy regulacyjne lub Komisja mogą w każdej chwili w czasie trwania procedury zwrócić się do operatora systemu przesyłowego lub przedsiębiorstwa prowadzącego jakąkolwiek działalność w zakresie wytwarzania lub dostaw o dostarczenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia wypełniania ich zadań zgodnie z niniejszym artykułem.
4. Organy regulacyjne oraz Komisja zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

~~5. Komisja może przyjąć wytyczne określające w sposób szczegółowy procedurę, która ma być stosowana w ramach stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~

~~5.6.~~ W przypadku gdy Komisja otrzymała zgłoszenie w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 43~~9~~ ust. 9~~10~~ *[recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2]* ~~dyrektywy 2009/72/WE~~, podejmuje ona decyzję w sprawie certyfikacji. Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji.

↓ nowy

Rozdział VI

Praca systemu dystrybucyjnego

Artykuł 49

Europejska organizacja operatorów systemów dystrybucyjnych

Operatorzy systemów dystrybucyjnych, którzy nie wchodzą w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub którzy zostali rozdzieleni zgodnie z art. 35 *[recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2]*, współpracują ze sobą na poziomie Unii za pośrednictwem europejskiej organizacji zrzeszającej operatorów systemów dystrybucyjnych („organizacja OSD UE”) w celu wspierania ukończenia tworzenia i funkcjonowania wewnętrznego rynku energii elektrycznej oraz propagowania optymalnego zarządzania systemami dystrybucyjnymi i przesyłowymi oraz skoordynowanej eksploatacji tych systemów. Operatorzy systemów dystrybucyjnych, którzy pragną uczestniczyć w organizacji OSD UE, stają się zarejestrowanymi członkami tej organizacji.

Artykuł 50

Ustanowienie organizacji OSD UE energii elektrycznej

1. Do dnia [OP: *twelve months after entry into force*] r. operatorzy systemów dystrybucyjnych, przy wsparciu administracyjnym Agencji, przedkładają Komisji i Agencji projekt statutu, wykaz zarejestrowanych członków, projekt regulaminu wewnętrznego, w tym również regulamin konsultacji z ENTSO energii elektrycznej i

innymi zainteresowanymi stronami, oraz zasady finansowania ustanawianej organizacji OSD UE.

2. Po przeprowadzeniu formalnych konsultacji z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemów dystrybucyjnych, Agencja przedstawia Komisji opinię o projekcie statutu, wykazie członków i projekcie regulaminu wewnętrznego w terminie dwóch miesięcy od dnia ich otrzymania.
3. Komisja wydaje opinię w sprawie projektu statutu, wykazu członków i projektu regulaminu wewnętrznego, uwzględniając opinię Agencji przewidzianą w ust. 2, w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Agencji.
4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania pozytywnej opinii Komisji operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają organizację OSD UE oraz przyjmują i publikują jej statut i regulamin wewnętrzny.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przedkłada się Komisji i Agencji w przypadku dokonania w nich zmian lub na uzasadniony wniosek Komisji lub Agencji. Agencja i Komisja wydają opinię na ich temat w trybie określonym w ust. 2–4.
6. Koszty związane z działalnością organizacji OSD UE są ponoszone przez operatorów systemów dystrybucyjnych, którzy są zarejestrowanymi członkami, oraz podlegają uwzględnieniu przy wyliczaniu taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty tylko wówczas, gdy są one uzasadnione i proporcjonalne.

Artykuł 51

Zadania organizacji OSD UE

1. Organizacja OSD UE realizuje następujące zadania:
 - a) skoordynowana eksploatacja i planowanie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych;
 - b) integracja odnawialnych źródeł energii, wytwarzania rozproszonego i innych zasobów trwale obecnych w sieci dystrybucyjnej, takich jak magazynowanie energii;
 - c) rozwijanie odpowiedzi odbioru;
 - d) cyfryzacja sieci dystrybucyjnych, w tym wprowadzenie inteligentnych sieci i inteligentnych systemów pomiarowych;
 - e) zarządzanie danymi, bezpieczeństwo cybernetyczne i ochrona danych;
 - f) udział w opracowywaniu kodeksów sieci w trybie art. 55.
2. Ponadto organizacja OSD UE:
 - a) współpracuje z ENTSO energii elektrycznej przy monitorowaniu wdrażania kodeksów sieci i wytycznych, które są istotne z punktu widzenia eksploatacji i planowania sieci dystrybucyjnych oraz skoordynowanej eksploatacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych i które przyjęto na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - b) współpracuje z ENTSO energii elektrycznej przy przyjmowaniu najlepszych praktyk w zakresie skoordynowanej eksploatacji i planowania systemów przesyłowych i

dystrybucyjnych, w tym kwestii takich jak wymiana danych między operatorami i koordynacja rozproszonych zasobów energetycznych;

- c) zajmuje się wskazywaniem najlepszych praktyk w obszarach zidentyfikowanych na podstawie ust. 1 oraz w zakresie wprowadzania usprawnień efektywności energetycznej w sieci dystrybucyjnej;
- d) przyjmuje roczny program prac i sprawozdanie roczne;
- e) prowadzi działalność z pełnym poszanowaniem reguł konkurencji.

Artykuł 52

Konsultacje w procesie opracowywania kodeksów sieci

1. Przygotowując ewentualne kodeksy sieci zgodnie z art. 55, organizacja OSD UE prowadzi zakrojone na szeroką skalę konsultacje, na wczesnym etapie oraz w sposób otwarty i przejrzysty, z udziałem wszystkich właściwych zainteresowanych stron, a w szczególności organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. 50. W konsultacjach tych uczestniczą również krajowe organy regulacyjne i inne organy krajowe, przedsiębiorstwa zajmujące się dostarczaniem i wytwarzaniem energii elektrycznej, użytkownicy systemu, w tym odbiorcy, operatorzy systemów dystrybucyjnych, w tym odpowiednie zrzeszenia branżowe, organy techniczne i platformy zainteresowanych stron. Celem tych konsultacji jest pozyskanie uwag i wniosków wszystkich właściwych stron na etapie podejmowania decyzji.
2. Wszystkie dokumenty i protokoły spotkań dotyczące konsultacji, o których mowa w ust. 1, podaje się do wiadomości publicznej.
3. Organizacja OSD UE uwzględnia uwagi przekazane w trakcie konsultacji. Przed przyjęciem propozycji kodeksów sieci, o których mowa w art. 55, organizacja OSD UE informuje, w jaki sposób uwzględniono uwagi otrzymane podczas konsultacji. Podaje również uzasadnienie, w przypadku gdy uwagi nie uwzględniono.

Artykuł 53

Współpraca między operatorami systemów dystrybucyjnych i operatorami systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów dystrybucyjnych współpracują z operatorami systemów przesyłowych przy planowaniu i eksploatacji swoich sieci. W szczególności operatorzy systemów dystrybucyjnych i przesyłowych prowadzą wymianę wszystkich niezbędnych informacji i danych dotyczących wyników działania aktywów wytwórczych i odpowiedzi odbioru, codziennej eksploatacji ich sieci i długoterminowego planowania inwestycji sieciowych, aby zapewnić rozwój i eksploatację ich sieci w sposób racjonalny pod względem kosztów, bezpieczny i niezawodny.
2. Operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych współpracują w celu osiągnięcia skoordynowanego dostępu do zasobów, takich jak wytwarzanie rozproszone, magazynowanie energii i odpowiedź odbioru, które mogą zaspakajać szczególne potrzeby zarówno systemu dystrybucyjnego, jak i systemu przesyłowego.

Rozdział VII

Kodeksy sieci i wytyczne

Artykuł 54

Przyjmowanie kodeksów sieci i wytycznych

1. Komisja może przyjąć akty delegowane zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w art. 55 i 57. Tego rodzaju akty delegowane przyjmuje się albo jako kodeksy sieci w oparciu o treść propozycji opracowanej przez ENTSO energii elektrycznej bądź – gdy tak ustalono w wykazie priorytetów ustanowionym na podstawie art. 55 ust. 2 – przez organizację OSD UE i Agencję zgodnie z procedurą określoną w art. 55, albo jako wytyczne zgodnie z procedurą określoną w art. 57.
2. Kodeksy sieci i wytyczne:
 - a) zapewniają minimalny stopień harmonizacji niezbędny do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia;
 - b) uwzględniają, w stosownych przypadkach, regionalną specyfikę;
 - c) nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu; oraz
 - d) pozostają bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich od ustanawiania krajowych kodeksów sieci, które nie wpływają na handel transgraniczny.

↓ 714/2009 (dostosowany) ⇒ nowy

Artykuł ~~55~~6

Ustanowienie kodeksów sieci

~~61.~~ ⇒ Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 63, dotyczących ustanowienia kodeksów sieci w ~~⇒ Kodeksy sieci, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują następujące obszary, uwzględniając w stosownych przypadkach specyfikę regionu:~~

- a) zasady bezpieczeństwa i niezawodności sieci, w tym zasady dotyczące technicznej zdolności rezerwowej zapewniającej bezpieczeństwo eksploatacyjne sieci;
- b) zasady przyłączenia do sieci;
- c) zasady dostępu stron trzecich;
- d) zasady wymiany danych i rozliczeń;
- e) zasady interoperacyjności;
- f) procedury operacyjne w sytuacjach awaryjnych;
- g) zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami ⇒ , w tym ograniczanie mocy instalacji wytwórczych i redysponowanie mocami instalacji wytwórczych i instalacjami odbiorczymi ⇐ ;

- h) zasady dotyczące wymiany handlowej w odniesieniu do technicznej i eksploatacyjnej organizacji usług dostępu do sieci i bilansowania systemu;
- i) zasady przejrzystości;
- j) zasady dotyczące bilansowania, w tym związane z siecią zasady dotyczące rezerwy mocy;
- k) zasady dotyczące zharmonizowanych struktur tariff przesyłowych ⇨ i dystrybucyjnych oraz opłat za przyłączenie do sieci ⇨ wraz z sygnałami lokalizacyjnymi i zasadami ~~rozliczeń międzyoperatorskich~~ ~~rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi oraz~~
- l) efektywność energetyczna sieci elektroenergetycznych;

↓ nowy

- m) zasady regulujące niedyskryminacyjne, przejrzyste świadczenie usług pomocniczych niezwiązanych z regulacją częstotliwości, w tym regulacja napięcia w stanie ustalonym, inercja, szybkie wprowadzanie prądu biernego, zdolność do rozruchu autonomicznego;
- n) odpowiedź odbioru, w tym agregowanie, magazynowanie energii i zasady ograniczania popytu;
- o) zasady bezpieczeństwa cybernetycznego; oraz
- p) zasady dotyczące regionalnych centrów operacyjnych.

↓ 714/2009
⇨ nowy

~~1.2.~~ Po konsultacji z Agencją, ENTSO energii elektrycznej i z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami Komisja ustanawia ~~roczny~~ ⇨ co trzy lata ⇨ wykaz priorytetów ustalający obszary określone w ~~art. 8~~ ust. 1 ~~6~~, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci. ⇨ Jeżeli przedmiot kodeksu sieci jest bezpośrednio związany z pracą systemu dystrybucyjnego, a jest mniej istotny z punktu widzenia systemu przesyłowego, Komisja może zobowiązać organizację OSD UE, zamiast ENTSO energii elektrycznej, do powołania komitetu redakcyjnego i przedłożenia Agencji propozycji kodeksu sieci. ⇨

~~2.3.~~ Komisja zwraca się do Agencji o przedłożenie jej w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym sześciu miesięcy, niewiązanych wytycznych ramowych („wytyczne ramowe”) określających jasne i obiektywne zasady opracowywania kodeksów sieci, ~~zgodnie z art. 8 ust. 7~~, odnoszących się do obszarów określonych w wykazie priorytetów. ⇨ Wniosek Komisji może zawierać warunki, które mają być uregulowane za pomocą wytycznych ramowych. ⇨ Każda wytyczna ramowa przyczynia się do ⇨ integracji rynku, ⇨ niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku. Na uzasadniony wniosek Agencji Komisja może przedłużyć ten termin.

~~3.4.~~ Agencja przeprowadza formalne konsultacje z ENTSO energii elektrycznej ⇨ , organizacją OSD UE, ⇨ oraz z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami w sprawie wytycznych ramowych w okresie nie krótszym niż dwa miesiące, w sposób otwarty i przejrzysty.

↓ nowy

5. Agencja przedkłada Komisji niewiążące wytyczne ramowe, jeżeli zostanie o to poproszona zgodnie z ust. 3. Agencja dokonuje przeglądu niewiążących wytycznych ramowych i ponownie przedkłada je Komisji, jeżeli zostanie o to poproszona zgodnie z ust. 6.
-

↓ 714/2009
⇒ nowy

~~4.6.~~ Jeżeli Komisja uzna, że wytyczne ramowe nie przyczyniają się do ⇒ integracji rynku, ⇐ niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku, może się zwrócić do Agencji o przegląd wytycznych ramowych w rozsądnym terminie i o ponowne ich przedłożenie Komisji.

~~5.7.~~ Jeżeli Agencja nie przedłoży wytycznych ramowych lub nie przedłoży ich ponownie w terminie ustalonym przez Komisję zgodnie z ust. ~~32~~ lub ~~64~~, Komisja sama opracowuje odnośny projekt wytycznych ramowych.

~~6.8.~~ Komisja może zwrócić się do ENTSO energii elektrycznej ⇒ bądź – gdy tak ustalono w wykazie priorytetów ustanowionym na podstawie ust. 2 – do organizacji OSD UE energii elektrycznej ⇐ o przedłożenie Agencji, w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym 12 miesięcy, ⇒ propozycji ⇐ kodeksu sieci zgodnego z odpowiednimi wytycznymi ramowymi.

~~7. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania kodeksu sieci – podczas którego Agencja może przeprowadzić formalne konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami – Agencja przedstawia ENTSO energii elektrycznej uzasadnioną opinię dotyczącą kodeksu sieci.~~

~~8. ENTSO energii elektrycznej może zmienić kodeks sieci w świetle opinii Agencji oraz ponownie przedłożyć go Agencji.~~

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~1.9.~~ ⇒ ENTSO energii elektrycznej bądź – gdy tak ustalono w wykazie priorytetów ustanowionym na podstawie ust. 2 – organizacja OSD UE powołuje komitet redakcyjny, aby uzyskać wsparcie w procesie opracowywania kodeksu sieci. W skład komitetu redakcyjnego wchodzi przedstawiciele ENTSO energii elektrycznej, Agencji, organizacji OSD UE oraz, w stosownych przypadkach, przedstawiciele wyznaczonych operatorów rynku energii elektrycznej i ograniczona liczba głównych zainteresowanych stron, których to dotyczy. ⇐ ENTSO energii elektrycznej ⇒ bądź – gdy tak ustalono w wykazie priorytetów ustanowionym na podstawie ust. 2 – organizacja OSD UE ⇐ opracowuje ⇒ propozycje ⇐ kodeksów sieci w obszarach, o których mowa w ust. ~~1~~ ~~6 niniejszego artykułu~~, na wniosek Komisji zgodnie z ~~art. 6~~ ust. ~~6~~ ~~8~~.

~~9.10.~~ Jeżeli Agencja ⇒ weryfikuje kodeks sieci i zapewnia ⇐ ~~uzna, że~~ ~~aby~~ ~~kodeks~~ ~~sieci~~ ~~był~~ ~~jest~~ zgodny z odpowiednimi wytycznymi ramowymi ⇒ i przyczyniał się do integracji rynku, niedyskryminacji, skutecznej konkurencji oraz wydajnego funkcjonowania rynku, oraz ⇐ ~~z~~ przedkłada ~~ona~~ ⇒ zweryfikowany ⇐ kodeks sieci Komisji i ~~może zalecić~~

~~jego przyjęcie w rozsądnym terminie ⇒ sześciu miesięcy od dnia otrzymania propozycji ⇐ .~~
~~W przypadku nieprzyjęcia kodeksu przez Komisję, uzasadnia ona przyczyny jego nieprzyjęcia. ⇒~~ W projekcie przedłożonym Komisji Agencja uwzględnia uwagi przekazane przez wszystkie zaangażowane strony w trakcie prac nad propozycją, którymi kieruje ENTSO energii elektrycznej lub organizacja OSD UE, oraz przeprowadza formalne konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami w sprawie wersji, która ma zostać przedłożona Komisji. ⇐

~~10.11.~~ W przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej ⇐ lub organizacja OSD UE ⇐ nie opracowały kodeksu sieci w terminie określonym przez Komisję zgodnie z ust. ~~86~~, Komisja może zwrócić się do Agencji o przygotowanie projektu kodeksu sieci w oparciu o odpowiednie wytyczne ramowe. Agencja może rozpocząć dalsze konsultacje w trakcie przygotowywania projektu kodeksu sieci, zgodnie z niniejszym ustępem. Agencja przedkłada Komisji projekt kodeksu sieci przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem i może zalecić jego przyjęcie.

~~11.12.~~ Komisja może przyjąć z własnej inicjatywy — w przypadku gdy ENTSO energii elektrycznej ⇐ lub organizacja OSD UE ⇐ nie opracowały kodeksu sieci lub Agencja nie opracowała projektu kodeksu sieci, o którym mowa w ust. ~~1110~~ niniejszego artykułu, lub na zalecenie Agencji zgodnie z ust. ~~109~~ niniejszego artykułu — jeden lub więcej kodeksów sieci w obszarach wymienionych w ~~art. 8~~ ust. ~~1~~ ~~6~~.

~~13.~~ W przypadku gdy Komisja proponuje przyjęcie kodeksu sieci z własnej inicjatywy, konsultuje się w sprawie projektu kodeksu sieci z Agencją, ENTSO energii elektrycznej i ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami przez okres nie krótszy niż dwa miesiące. ~~Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~

~~12.14.~~ Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa Komisji do przyjmowania i zmiany wytycznych zgodnie z art. ~~5718~~. ⇐ Pozostaje on bez uszczerbku dla możliwości opracowywania przez ENTSO energii elektrycznej niewiążących wytycznych w obszarach określonych w ust. 1, pod warunkiem że nie obejmują one obszarów, których dotyczy wniosek skierowany do niej przez Komisję. Wytyczne te przedkłada się Agencji do zaopiniowania. ENTSO energii elektrycznej należy uwzględnić tę opinię. ⇐

Artykuł ~~567~~

Zmiana kodeksów sieci

↓ nowy

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 63, dotyczących zmiany kodeksów sieci zgodnie z procedurą określoną w art. 55. Zmiany może również zaproponować Agencja zgodnie z procedurą określoną w ust. 2–4 niniejszego artykułu.

↓ 714/2009 (dostosowany) ⇒ nowy

~~4.2.~~ Projekty zmian jakiegokolwiek kodeksu sieci przyjętego zgodnie z art. ~~55~~6 mogą być przedstawiane Agencji przez osoby, które mogą być zainteresowane tym kodeksem sieci, w tym ~~również~~ przez ENTSO energii elektrycznej, ⇒ organizację OSD UE, ⇐ operatorów systemów przesyłowych, użytkowników systemu i konsumentów. Agencja może również zaproponować zmiany z własnej inicjatywy.

~~23.~~ ~~Agencja konsultuje się ze wszystkimi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 713/2009. Po przeprowadzeniu takiej procedury, Agencja może przedłożyć Komisji uzasadnione wnioski w sprawie zmian, wyjaśniając powody, dla których uważa, że takie wnioski są zgodne z celami kodeksów sieci określonymi w art. 6 55 ust. 2. ⇒ W przypadku uznania wniosku w sprawie zmian za dopuszczalny, a także w przypadku zmian proponowanych z własnej inicjatywy ⇐ ☒ Agencja odbywa konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 15 [recast of Regulation (EC) No 713/2009 as proposed by COM(2016) 863/2]. ☒~~

~~3.4.~~ Uwzględniając propozycje Agencji, Komisja jest uprawniona ~~może przyjąć~~ ☒ do przyjęcia ☒ zmiany ~~jakiegokolwiek~~ ☒ dowolnego ☒ kodeksu sieci przyjętego zgodnie z ☒ na podstawie ☒ art. ~~55 6~~. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się ⇒ jako aktów delegowanych ⇐ zgodnie z art. 63 procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.

~~4.5.~~ Uwzględnienie proponowanych zmian w ramach procedury określonej w art. ~~63 23 ust. 2~~ ograniczone jest do uwzględnienia aspektów związanych z proponowaną zmianą. Zaproponowane zmiany pozostają bez uszczerbku dla innych zmian, które mogą być zaproponowane przez Komisję.

Artykuł ~~57~~48

Wytyczne

↓ nowy

1. Komisja może przyjąć wiążące wytyczne w obszarach wymienionych poniżej.
2. Komisja może przyjąć akt delegowany w formie wytycznych w obszarach, w których takie akty mogą być również opracowane w ramach procedury opracowywania kodeksów sieci w trybie art. 55 ust. 1.

↓ 714/2009 (dostosowany) ⇒ nowy

~~1.3.~~ ~~W stosownych przypadkach, Wytyczne ⇒ mogą zostać przyjęte ⇐ dotyczące ☒ w odniesieniu do ☒ mechanizmu ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi. Określają ☒ one ☒, zgodnie z zasadami określonymi w art. ~~46~~43 i ~~16~~44:~~

- a) szczegóły procedury ustalania, którzy operatorzy systemów przesyłowych mają obowiązek wypłacania rekompensat za przepływy transgraniczne, łącznie z obowiązkiem ustalania podziału między operatorami krajowych systemów przesyłowych, w których ma początek przepływ transgraniczny, a operatorami krajowych systemów przesyłowych, w których ten przepływ się kończy, zgodnie z art. ~~4613~~ ust. 2;
- b) szczegóły procedury płatności, jaka ma być stosowana, łącznie z określeniem pierwszego okresu, za który ma być wypłacona rekompensata, zgodnie z art. ~~4613~~ ust. 3 akapit drugi;
- c) szczegóły metod określania przyjmowanych przepływów transgranicznych, za które ma być wypłacana rekompensata zgodnie z art. ~~4613~~, zarówno w kategoriach ilości, jak i rodzaju przepływu, oraz wyznaczania wielkości takich przepływów jako pochodzących z systemów przesyłowych danego państwa członkowskiego lub kończących się w nim, zgodnie z art. ~~4613~~ ust. 5;
- d) szczegóły metod ustalania kosztów i korzyści powstających w wyniku przyjmowania przepływów transgranicznych, zgodnie z art. ~~4613~~ ust. 6;
- e) szczegóły traktowania — w kontekście mechanizmu ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi — przepływów energii elektrycznej rozpoczynających lub kończących się w krajach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym; oraz
- f) udział systemów krajowych połączonych wzajemnie liniami prądu stałego, zgodnie z art. ~~4613~~.

~~2.4.~~ Wytyczne mogą także określić właściwe zasady ~~stopniowej harmonizacji podstawowych zasad ustalania~~ ⇒ dotyczące ⇐ opłat nakładanych na producentów ⇒ , magazynowanie energii ⇐ i ☒ odbiorców ☒ konsumentów (obciążenie) w ramach krajowych systemów taryf ⇒ dystrybucyjnych i przesyłowych i systemów przyłączania do sieci ⇐ ; obejmują one również to, w jaki sposób mechanizm ☒ rozliczeń międzyoperatorskich ☒ rekompensat dla operatorów działających między systemami przesyłowymi zostanie uwzględniony w krajowych opłatach sieciowych i jak zostaną zapewnione odpowiednie i skuteczne sygnały lokalizacyjne, zgodnie z zasadami określonymi w art. ~~1614~~.

Wytyczne ⇒ mogą ⇐ przewidywać odpowiednie i skuteczne zharmonizowane sygnały lokalizacyjne na poziomie ☒ Unii ☒ wspólnotowym.

Jakakolwiek tego typu harmonizacja nie stanowi przeszkody dla stosowania przez państwa członkowskie mechanizmu zapewniającego porównywalny poziom opłat za dostęp do sieci ponoszonych przez ☒ odbiorców ☒ konsumentów (obciążenie) na całych ich terytoriach.

~~3.5.~~ W stosownych przypadkach wytyczne zapewniające minimalny stopień harmonizacji wymagany do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia ⇒ mogą ⇐ ☒ także ☒ określać także:

- ~~a) szczegóły dotyczące przekazywania informacji, zgodnie z zasadami określonymi w art. 15;~~
- ~~a_b) szczegóły dotyczące zasad dotyczących handlu energią elektryczną;~~
- ~~b_e) szczegóły dotyczące zasad zachęcania do inwestowania w odniesieniu do zdolności połączeń wzajemnych, w tym sygnałów lokalizacyjnych;~~
- ~~b) szczegóły dotyczące obszarów wymienionych w art. 8 ust. 6.~~

~~W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO energii elektrycznej.~~

~~4. Wytyczne w sprawie zarządzania dostępną zdolnością przesyłową połączeń wzajemnych między krajowymi systemami przesyłowymi i jej alokacji określone są w załączniku I.~~

↓ 347/2013 (dostosowany)

~~4a-6.~~ Komisja może przyjmować wytyczne dotyczące wdrażania koordynacji operacyjnej działań operatorów systemów przesyłowych na poziomie Unii. Wytyczne te muszą być spójne z kodeksami sieci, o których mowa w art. 556 niniejszego rozporządzenia, i opierać się na nich, a także na przyjętych specyfikacjach i na opinii Agencji, o których mowa w art. 278 ust. 13 lit. ag) niniejszego rozporządzenia. Przyjmując te wytyczne, Komisja uwzględnia różne regionalne i krajowe wymagania operacyjne.

Wytyczne te przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 2362 ust. 23.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~75. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące kwestii wymienionych w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu. Komisja może zmieniać wytyczne, o których mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, zgodnie z zasadami określonymi w art. 15 i 16, w szczególności tak, aby włączyć szczegółowe wytyczne w sprawie wszystkich metod alokacji zdolności stosowanych w praktyce oraz zapewnić, aby mechanizmy zarządzania ograniczeniami przebiegały zgodnie z celami rynku wewnętrznego. W stosownych przypadkach, w trakcie takich zmian ustanawia się wspólne zasady dotyczące minimalnych standardów bezpieczeństwa i eksploatacji na potrzeby użytkowania i eksploatacji sieci, zgodnie z art. 15 ust. 2. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~

Przyjmując lub zmieniając wytyczne, Komisja: ⇒ konsultuje się z Agencją, ENTSO energii elektrycznej i, w stosownych przypadkach, z innymi zainteresowanymi stronami. ⇐

~~a) zapewnia, aby wytyczne zapewniały minimalny stopień harmonizacji wymagany dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia oraz nie wykraczały poza to, co jest konieczne dla tego celu; oraz~~

~~b) wskazuje, jakie działania podjęła w odniesieniu do zgodności zasad obowiązujących w krajach trzecich, będących częścią wspólnotowego systemu elektroenergetycznego, z danymi wytycznymi.~~

~~Przyjmując wytyczne na mocy niniejszego artykułu po raz pierwszy, Komisja zapewnia, aby jeden projekt tekstu obejmował co najmniej kwestie, o których mowa w ust. 1 lit. a) i d) oraz w ust. 2.~~

Artykuł 58~~24~~

Prawo państw członkowskich do wprowadzania bardziej szczegółowych środków

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do utrzymania lub wprowadzenia środków zawierających bardziej szczegółowe przepisy niż te określone w niniejszym rozporządzeniu, ~~lub~~ w wytycznych, o których mowa art. 57~~48~~, ⇒ lub w kodeksach sieci, o których mowa w art. 55, pod warunkiem że środki te nie zagrażają skuteczności unijnych przepisów ⇐.

Rozdział VIII

⊠ Przepisy końcowe ⊠

Artykuł 59~~47~~

Nowe połączenia wzajemne

1. Nowe połączenia wzajemne prądu stałego mogą być, na wniosek, zwolnione na czas ograniczony ze stosowania przepisów art. 17~~46~~ ust. 2~~6~~ niniejszego rozporządzenia oraz art. 6~~9~~, art. 43~~32~~, i art. 59~~37~~ ust. 6 i art. 60 ust. 1 [*recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2*] ~~10 dyrektywy 2009/72/WE~~, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) inwestycja musi zwiększać konkurencję w dziedzinie dostarczania energii elektrycznej;
 - b) poziom ryzyka związanego z inwestycją jest taki, że inwestycja ta nie zostałaby zrealizowana, gdyby nie udzielono zwolnienia;
 - c) połączenie wzajemne musi być własnością osoby fizycznej lub prawnej, odrębnej — przynajmniej w zakresie formy prawnej — od operatorów systemów, w których systemach połączenie wzajemne zostanie zbudowane;
 - d) opłatami obciąża się użytkowników tego połączenia wzajemnego;
 - e) od czasu częściowego otwarcia rynku, o którym mowa w art. 19 dyrektywy 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotycząca ~~wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej~~⁴³, żadna część kosztów inwestycyjnych ani operacyjnych połączenia wzajemnego nie została odzyskana z jakiegokolwiek składnika opłat naliczanych za korzystanie z systemów przesyłowych lub dystrybucyjnych połączonych połączeniem wzajemnym; oraz
 - f) zwolnienie nie może szkodzić konkurencji, skutecznemu funkcjonowaniu ⊠ wewnętrznego ⊠ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej ani skutecznemu funkcjonowaniu regulowanego systemu, z którym powiązane jest połączenie wzajemne.
2. Ustęp 1 ma również zastosowanie — w wyjątkowych przypadkach — do połączeń wzajemnych prądu przemiennego, jeżeli koszty i ryzyko związane z przedmiotową inwestycją są szczególnie wysokie w porównaniu z kosztami i ryzykiem zwykle

⁴³ Dyrektywa 96/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 27 z 30.1.1997, s. 20).

ponoszonymi przyłączeniu dwóch sąsiadujących krajowych systemów przesyłowych za pomocą połączenia wzajemnego prądu przemiennego.

3. Ustęp 1 ma również zastosowanie do przypadków znaczącego wzrostu zdolności istniejących połączeń wzajemnych.
4. Decyzja w sprawie zwolnienia na mocy ust. 1, 2 i 3~~3~~ podejmowana jest indywidualnie dla każdego przypadku przez organy regulacyjne danych państw członkowskich. Zwolnienie może dotyczyć całości lub części zdolności nowego połączenia wzajemnego lub istniejącego połączenia wzajemnego o znacząco zwiększonej zdolności.

W terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym ostatni z organów regulacyjnych, których to dotyczy, otrzymał wniosek o zwolnienie, Agencja może przedłożyć opinię doradczą tym organom regulacyjnym, mogącą służyć za podstawę ich decyzji.

Podejmując decyzję o przyznaniu zwolnienia, uwzględnia się indywidualnie dla każdego przypadku potrzebę nałożenia warunków dotyczących czasu trwania zwolnienia i niedyskryminującego dostępu do połączenia wzajemnego. Podejmując decyzję w sprawie tych warunków, uwzględnia się w szczególności planowaną dodatkową zdolność lub zmianę ~~obecnej~~ ☒ istniejącej ☒ zdolności, ramy czasowe przedsięwzięcia oraz warunki krajowe.

Przed przyznaniem zwolnienia, organy regulacyjne danych państw członkowskich podejmują decyzje w sprawie zasad i mechanizmów dotyczących zarządzania zdolnością i jej alokacji. Zasady zarządzania ograniczeniami obejmują obowiązek oferowania niewykorzystanej zdolności na rynku, a użytkownicy urządzenia są upoważnieni do handlu zakontraktowaną zdolnością na rynku wtórnym. Dokonując oceny kryteriów, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i f), uwzględnia się wyniki procedury alokacji zdolności.

W przypadku gdy wszystkie organy regulacyjne, których to dotyczy, osiągnęły porozumienie w sprawie decyzji o zwolnieniu w terminie sześciu miesięcy, informują one Agencję o tej decyzji.

Decyzję w sprawie zwolnienia, w tym warunki, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, uzasadnia się należycie i publikuje.

5. Agencja podejmuje decyzję~~ca~~, o której mowa w ust. 4~~3~~
 - a) w przypadku gdy wszystkie organy regulacyjne, których to dotyczy, nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od dnia przedłożenia wniosku o zwolnienie ostatniemu z tych organów regulacyjnych; lub
 - b) na wspólny wniosek organów regulacyjnych, których to dotyczy.

Przed podjęciem tej decyzji Agencja konsultuje się z organami regulacyjnymi, których to dotyczy~~3~~, oraz z wnioskodawcami.

6. Niezależnie od ust. 4 i 5 państwa członkowskie mogą postanowić, że organ regulacyjny lub Agencja, zależnie od przypadku, przedkładają właściwemu podmiotowi w państwie członkowskim swoją opinię w sprawie wniosku o zwolnienie~~3~~ w celu wydania formalnej decyzji. Opinia ta zostaje opublikowana wraz z decyzją.
7. Kopia każdego wniosku o zwolnienie przekazywana jest w celach informacyjnych przez organy regulacyjne Agencji i Komisji niezwłocznie po jego otrzymaniu. Organ regulacyjny, których to dotyczy, lub Agencja („organy powiadamiające”)

niezwłocznie zgłaszają Komisji decyzję w sprawie zwolnienia wraz ze wszystkimi stosownymi informacjami, które jej dotyczą. Informacje te mogą zostać przekazane Komisji w postaci zbiorczej, umożliwiającej Komisji podjęcie uzasadnionej decyzji. Informacje te zawierają w szczególności:

- a) szczegółowe powody, dla których Agencja przyznała zwolnienie lub odmówiła jego przyznania, wraz z informacjami finansowymi uzasadniającymi potrzebę zwolnienia;
 - b) przeprowadzone analizy wpływu przyznania zwolnienia na konkurencję i sprawne funkcjonowanie ☒ wewnętrznego ☒ rynku ~~wewnętrznego~~ energii elektrycznej;
 - c) uzasadnienie okresu i proporcjonalnego udziału tej części zdolności danego połączenia wzajemnego, dla którego przyznano zwolnienie; oraz
 - d) wyniki konsultacji z organami regulacyjnymi, których to dotyczy.
8. W terminie ~~dwóch miesięcy~~ ⇒ 50 dni roboczych ⇐ od następnego dnia po otrzymaniu powiadomienia zgodnie z ust. 7, Komisja może podjąć decyzję o zwróceniu się do organów powiadamiających, aby zmieniły lub cofnęły decyzję o zwolnieniu. ~~Dwumiesięczny~~ Termin ⇒ 50 dni roboczych ⇐ może zostać przedłużony o dodatkowy ~~dwumiesięczny~~ termin ⇒ wynoszący 50 dni roboczych ⇐, w przypadku gdy Komisja zwróci się o przekazanie dalszych informacji. Dodatkowy termin rozpoczyna się następnego dnia po otrzymaniu pełnych informacji. Początkowy ~~dwumiesięczny~~ termin również może zostać przedłużony za zgodą zarówno Komisji, jak i organów powiadamiających.

Jeżeli informacje, o które wystąpiono, nie zostaną dostarczone w terminie określonym we wniosku, powiadomienie uważa się za wycofane, chyba że przed wygaśnięciem tego terminu został on przedłużony za zgodą zarówno Komisji, jak i organów powiadamiających, lub jeśli organy powiadamiające, w należycie uzasadnionym oświadczeniu, poinformowały Komisję, że uważają powiadomienie za wyczerpujące.

Organy powiadamiające stosują się do decyzji Komisji o wprowadzeniu poprawek lub o cofnięciu decyzji o zwolnieniu w terminie jednego miesiąca i odpowiednio informują o tym Komisję.

Komisja zachowuje poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

Wydane przez Komisję zatwierdzenie decyzji o zwolnieniu wygasa po upływie dwóch lat od daty jej przyjęcia, jeżeli do tego czasu budowa połączenia wzajemnego jeszcze się nie rozpoczęła, oraz po upływie pięciu lat od daty jego przyjęcia, jeżeli do tego czasu połączenie wzajemne nie rozpoczęło działalności, chyba że Komisja podejmie decyzję ⇐, na podstawie uzasadnionego wniosku organów powiadamiających ⇐, że wszelkie opóźnienia są spowodowane poważnymi przeszkodami pozostającymi poza kontrolą osoby, której przyznano zwolnienie.

⇓ nowy

9. Jeżeli organy regulacyjne zainteresowanych państw członkowskich postanowią zmienić decyzję wydaną na podstawie ust. 1, niezwłocznie zgłaszają tę decyzję Komisji, przekazując wraz z nią wszelkie istotne informacje, które jej dotyczą. Do zgłoszonej decyzji stosuje się przepisy ust. 1–8, z uwzględnieniem specyficznych aspektów dotychczasowego zwolnienia.

10. Komisja może, działając z własnej inicjatywy lub na wniosek, wznowić postępowanie:
- a) jeżeli – należyście uwzględniając uzasadnione oczekiwania stron oraz równowagę gospodarczą osiągniętą w pierwotnej decyzji o zwolnieniu – jakiegokolwiek fakty, na których oparto tę decyzję, uległy istotnej zmianie;
 - b) jeżeli zainteresowane przedsiębiorstwo działa w sposób sprzeczny ze swoimi zobowiązaniami; lub
 - c) jeżeli decyzję podjęto na podstawie niekompletnych, nieprawidłowych lub wprowadzających w błąd informacji przekazanych przez strony.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

~~11.9. Komisja ☒ jest uprawniona do przyjęcia ☒ może przyjąć wytyczne ⇒ aktów delegowanych zgodnie z art. 63 dotyczących przyjęcia wytycznych ⇐ w odniesieniu do stosowania warunków określonych w ust. 1 niniejszego artykułu oraz ☒ do określenia ☒ określi procedurę, która ma być stosowana w celu zastosowania ust. 4, 7, 8 ⇐, 9 i 10 ⇐ niniejszego artykułu. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 23 ust. 2.~~

~~Artykuł 19~~

~~Organy regulacyjne~~

~~Wykonując swoje obowiązki, organy regulacyjne zapewniają przestrzeganie niniejszego rozporządzenia i wytycznych przyjętych zgodnie z art. 18. W przypadkach kiedy jest to wymagane do osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia, organy regulacyjne współpracują między sobą, z Komisją oraz z Agencją, zgodnie z rozdziałem IX dyrektywy 2009/72/WE.~~

~~Artykuł 6020~~

Dostarczanie informacji oraz poufność

1. Państwa członkowskie oraz organy regulacyjne dostarczają Komisji, na wniosek, wszelkie informacje niezbędne do celów ⇒ egzekwowania przepisów niniejszego rozporządzenia ⇐ ~~art. 13 ust. 4 i art. 18.~~

~~W szczególności, do celów art. 13 ust. 4 i 6, organy regulacyjne dostarczają regularnie informacje o rzeczywistych kosztach poniesionych przez operatorów krajowych systemów przesyłowych, a także dane i wszystkie istotne informacje odnoszące się do fizycznych przepływów w sieciach operatorów systemów przesyłowych oraz odnoszące się do kosztów sieciowych.~~

Komisja ustala rozsądny termin, w jakim należy dostarczać informacje, uwzględniając stopień złożoności i pilności wymaganych informacji.

2. Jeżeli państwo członkowskie lub organ regulacyjny, którego to dotyczy, nie dostarczą informacji, o których mowa w ust. 1, w ~~przewidzianym~~ terminie

☒ przewidzianym w ust. 1 ☒, Komisja może zwrócić się o wszelkie informacje niezbędne do celów ⇒ egzekwowania przepisów niniejszego rozporządzenia ⇐ ~~art. 13 ust. 4 i art. 18~~ bezpośrednio do danych przedsiębiorstw.

Wysyłając do przedsiębiorstwa wniosek o udzielenie informacji, Komisja przesyła równocześnie kopię tego wniosku do organów regulacyjnych państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się siedziba przedsiębiorstwa.

3. W swym wniosku o udzielenie informacji na mocy ust. 1₂ Komisja określa podstawę prawną tego wniosku, termin, w jakim informacja ma zostać dostarczona, cel wniosku, jak również sankcje przewidziane w art. ~~61₂₂~~ ust. 2 za dostarczenie nieprawdziwych, niepełnych lub wprowadzających w błąd informacji. Komisja ustala rozsądny termin, uwzględniając stopień złożoności i pilności wymaganych informacji.
4. Żądanych informacji udzielają właściciele przedsiębiorstwa lub ich przedstawiciele, a w przypadku osób prawnych, osoby uprawnione do ich reprezentowania zgodnie z ~~ustawą~~ ☒ przepisami prawa ☒ lub ich statutem. W przypadku dostarczenia przez należycie upoważnionych prawników informacji w imieniu swoich klientów₂ klient ponosi całkowitą odpowiedzialność, jeżeli dostarczone informacje są nieprawdziwe, niepełne lub wprowadzają w błąd.
5. W przypadku gdy przedsiębiorstwo nie dostarczy żądanych informacji w wyznaczonym przez Komisję terminie lub udzieli niepełnych informacji, Komisja może zażądać tych informacji w drodze decyzji. Decyzja ta określa wymagane informacje oraz ustala termin, w jakim informacje mają zostać dostarczone. Decyzja ta informuje o sankcjach przewidzianych w art. ~~61₂₂~~ ust. 2. Informuje również o prawie do kontroli tej decyzji przez Trybunał Sprawiedliwości ~~Wspólnot~~ ☒ Unii ☒ Europejskiej~~eh~~.

Komisja wysyła równocześnie kopię swojej decyzji do organów regulacyjnych państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się miejsce zamieszkania osoby lub siedziba przedsiębiorstwa.

6. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, ~~mogą być używane~~ ☒ wykorzystuje się ☒ jedynie do celów ⇒ egzekwowania przepisów niniejszego rozporządzenia ⇐ ~~art. 13 ust. 4 i art. 18~~.

Komisja nie ujawnia informacji ~~uzyskanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, które są objęte tajemnicą zawodową, które uzyskano zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.~~

Artykuł ~~61₂₂~~

Sankcje

1. ~~Bez uszczerbku dla~~ ☒ Nie naruszając przepisów ☒ ust. 2, państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia ⇒ , kodeksów sieci przyjętych na podstawie art. 55 i wytycznych przyjętych na podstawie art. 57 ⇐ i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia wdrożenia tych przepisów. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. ~~Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 lipca 2004 r. o tych zasadach odpowiadających przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1228/2003 oraz niezwłocznie~~

~~powiadają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ. Państwa członkowskie powiadają Komisję o zasadach, które nie odpowiadają przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1228/2003 do dnia 3 marca 2011 r. oraz niezwłocznie powiadają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ.~~

2. Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwa grzywnę nieprzekraczającą 1 % wartości całkowitego obrotu w poprzedzającym roku ☒ obrotowym ☒ gospodarczym, jeżeli przedsiębiorstwo ~~o~~ umyślnie lub poprzez zaniechanie, w odpowiedzi na wniosek przesłany zgodnie z art. ~~602a~~ ust. 3, przedstawiło nieprawdziwe, niepełne lub wprowadzające w błąd informacje, lub nie dostarczyło informacji w terminie ustalonym w decyzji podjętej zgodnie z art. ~~602a~~ ust. 5 akapit pierwszy. Przy ustalaniu wysokości grzywny Komisja uwzględnia stopień naruszenia wymogów określonych w akapicie pierwszym.
3. Sankcje przewidziane zgodnie z ust. 1 i decyzje podejmowane zgodnie z ust. 2 nie mają charakteru karnoprawnego.

↓ 714/2009 (dostosowany)

Artykuł ~~622a~~

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez komitet ustanowiony na mocy art. ~~684b~~ ~~dyrektywy 2009/72/WE~~ [recast of Directive 2009/72/EC as proposed by COM(2016) 864/2].
- ~~2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5a ust. 1-4 i art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.~~

↓ 347/2013

~~23. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴⁴ z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.~~

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

~~Artykuł 24~~

~~Sprawozdanie Komisji~~

~~Komisja monitoruje wykonywanie niniejszego rozporządzenia. W swoim sprawozdaniu zgodnie z art. 47 ust. 6 dyrektywy 2009/72/WE, Komisja przedstawia również doświadczenie uzyskane w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie bada w szczególności w jakim stopniu rozporządzenie okazało się skuteczne w zapewnieniu niedyskryminacyjnego i odzwierciedlającego koszty dostępu do sieci transgranicznej wymiany energii elektrycznej, aby umożliwić odbiorcom dokonywanie wyboru w ramach właściwie funkcjonującego rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz przyczynić się do długoterminowego bezpieczeństwa dostaw, a także, w jakim zakresie pojawiły się skuteczne sygnały lokalizacyjne. Jeżeli jest to konieczne, sprawozdaniu towarzyszą odpowiednie wnioski lub zalecenia.~~

Artykuł 63

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 31 ust. 3, art. 46 ust. 4, art. 55 ust. 1, art. 56 ust. 1 i 4 oraz art. 59 ust. 11, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [OP: *please insert the date of entry into force*] r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 31 ust. 3, art. 46 ust. 4, art. 55 ust. 1, art. 56 ust. 1 i 4 oraz art. 59 ust. 11, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 31 ust. 3, art. 46 ust. 4, art. 55 ust. 1, art. 56 ust. 1 i 4 oraz art. 59 ust. 11 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed

upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

↓ 714/2009 (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~64~~²⁵

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr ☒ 714/2009 ☒ ~~1228/2003~~ traci moc ~~od dnia 3 marca 2011 r.~~
Odesłania do uchylonego rozporządzenia ~~traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia~~ i odczytuje ☒ się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia ☒ zgodnie z tabelą korelacji ~~zawartą~~ w załączniku II.

↓ 714/2009 (dostosowany)

Artykuł ~~65~~²⁶

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia ~~3 marca 2011~~ ☒ 1 stycznia 2020 ☒ r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*